

INLEIDING

1.1. OMGEVINGSANALYSE VAN DE VLAAMSE RAND

1.1.1. Inleiding

Via deze jaarlijkse omgevingsanalyse houden we de vinger aan de pols van de **snel veranderende beleidscontext** in de Vlaamse Rand. We monitoren niet alleen de demografische toestand in de regio maar bespreken ook een tiental kernindicatoren¹ die aansluiten bij de thema's die we via het coördinatieplatform Vlaamse Rand opvolgen (onderwijs, zorg, omgeving, wonen, mobiliteit en openbare werken). De focus ligt op de Vlaamse Rand als geheel om de regio vlot te vergelijken met **3 benchmarks**: het **Vlaamse Gewest**, de **centrumsteden** en – wanneer vergelijkbare data beschikbaar zijn – het **Brusselse Gewest**². De analyse is gebaseerd op de meest recente cijfers uit het datawarehouse van het Agentschap Binnenlands Bestuur, dat permanent gevoed wordt via de werking van Statistiek Vlaanderen. We bespreken voor elke indicator de actuele toestand en visualiseren indien relevant ook recente evoluties.

De resultaten illustreren de nood van een specifiek Randbeleid. De uitdagingen van de **bevolkingsgroei** en de capaciteit van de **kinderopvang** zijn nergens groter dan in de Vlaamse Rand. De **verstedelijking** in de regio wordt in de verf gezet door de cijfers over de herkomst van de inwoners, de thuistaal van leerlingen, de vastgoedprijzen en het aantal personenwagens omdat de situatie in de Vlaamse Rand op deze vlakken vergelijkbaar is met de centrumsteden of het Brusselse Gewest. De verstedelijkingsdruk is ook duidelijk **op ruimtelijk vlak**: de bebouwingsgraad en het gebruik van de onbebouwde ruimte in de regio houden het midden tussen de steden en het Vlaamse gemiddelde. Ten slotte is de Vlaamse Rand **vergelijkbaar met de rest van Vlaanderen** wanneer het aankomt op het aantal plaatsen in de **ouderenzorg** en het type van woongelegenheden.

1.1.2. Demografie

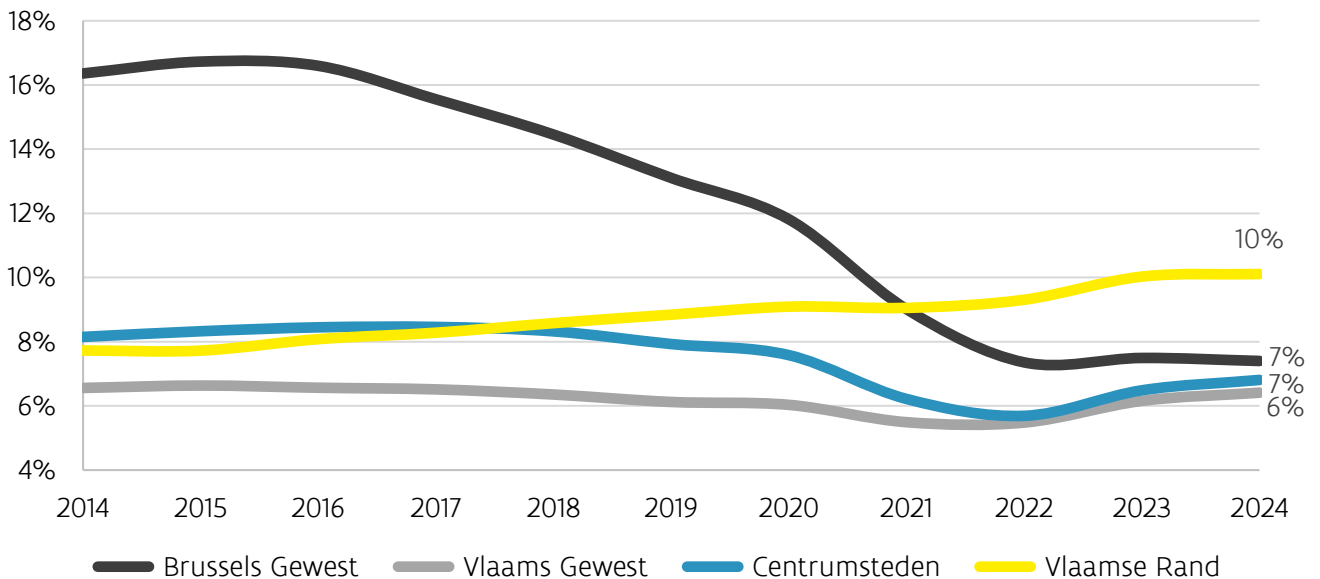
De Vlaamse Rand kent een opvallend **sterke bevolkingsgroei**. In de afgelopen 10 jaar (2014-2024) steeg het aantal inwoners in de Vlaamse Rand met 10%. De bevolkingstoename in de regio ligt daarmee niet alleen een pak hoger dan het Vlaamse gemiddelde (6%), het aantal inwoners groeit er zelfs opvallend **sterker dan in het Brusselse Gewest** (7%) en de centrumsteden (7%). Vooral het verschil met het Brusselse Gewest is opmerkelijk, gezien de bevolkingsgroei daar de afgelopen decennia net een stuk hoger lag. Terwijl de 10-jaarlijkse groei in het Brusselse Gewest sinds 2018 begon af te kalven, bleef het cijfer in de Vlaamse Rand

¹ Een veel breder palet van indicatoren is beschikbaar via de [Gemeente-Stadsmonitor](#).

² In de driejaarlijkse toelichtingsnota '[De Vlaamse Rand in cijfers](#)' wordt de Vlaamse Rand ook met andere benchmarks vergeleken en brengen we ook de onderlinge verschillen tussen de randgemeenten in kaart.

gestaag toenemen. Als gevolg van deze ontwikkelingen laat de Vlaamse Rand sinds 2022 een hogere 10-jaarlijkse bevolkingsgroei optekenen. Volgens de bevolkingsprojecties van het Federaal Planbureau en de Vlaamse Statistische Autoriteit zal de **bevolkingstoename in de Vlaamse Rand ook in de toekomst hoger blijven**.

Figuur 2.1. Evolutie aangroei bevolking tegenover tien jaar eerder (2014-2024)

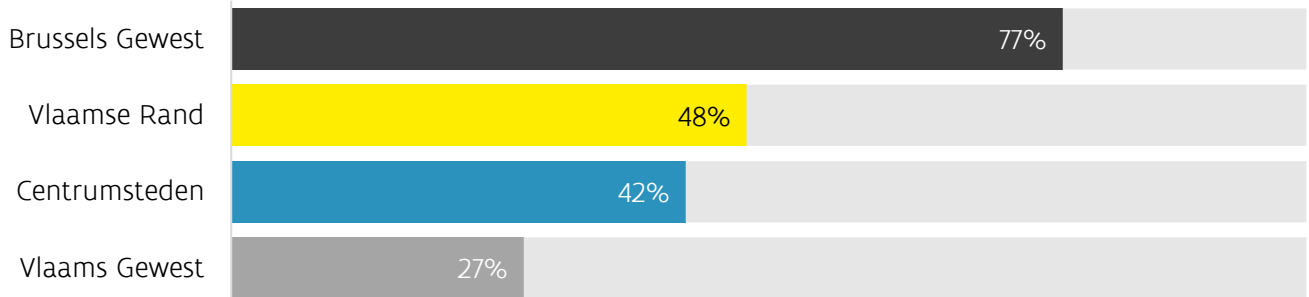

Bron: Statbel (2024)

In 2023 had bijna de **helft van de randbewoners** (48%) een **buitenlandse herkomst**³. De diversiteit van de bevolking in de Vlaamse Rand is daarmee hoger dan in de centrumsteden (42%) en het Vlaamse Gewest (27%). Het contrast met het Brusselse Gewest, waar meer dan driekwart van de bevolking (77%) een buitenlandse herkomst heeft, is het grootste. De **internationalisering** van de bevolking nam in de afgelopen 10 jaar evenwel bij **geen enkele andere benchmark zo sterk** toe als in de Vlaamse Rand (+14 procentpunten). Terwijl deze groep in de centrumsteden met 11 procentpunten groeide, bedroeg de toename zowel in het Vlaamse als Brusselse Gewest 8 procentpunten.

³ Deze groep omvat alle personen met een andere nationaliteit, personen met een andere geboortenationaliteit die intussen Belg werden en personen waarvan één of beide ouders een andere geboortenationaliteit hebben. Hoewel alle inwoners met buitenlandse herkomst hier samengeteld worden, verschilt deze groep onderling wel nog sterk (specifieke herkomstregio, opleidingsgraad, financiële status, geletterdheid, ...).

Figuur 2.2. Aandeel personen van buitenlandse herkomst

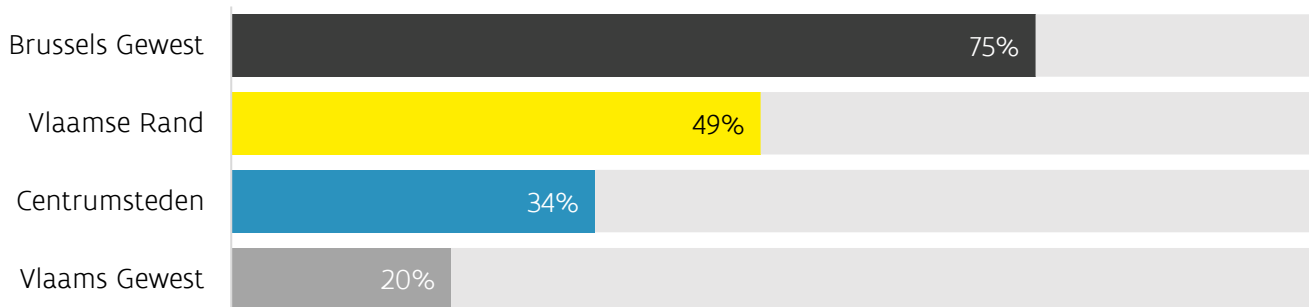

Bron: Statbel (2024)

1.1.3. Onderwijs

In 2022 had **nagenoeg de helft (49%) van de leerlingen** die in de Vlaamse Rand wonen en Nederlandstalig onderwijs volgen⁴ een **andere thuistaal**. Hoewel het aandeel Brusselse leerlingen met een andere thuistaal nog hoger ligt (75%), is het aandeel anderstaligen in de Vlaamse Rand wel beduidend groter dan in de centrumsteden (34%) en het volledige Vlaamse Gewest (20%). De thuistaal van de schoolgaande jeugd in de regio **verandert bovendien in ijtempo**: het aandeel leerlingen met een andere thuistaal groeide tussen 2012 en 2022 met wel 17 procentpunten. Hoewel het aandeel van deze groep toenam voor alle benchmarks, groeide het opvallend minder snel in zowel de centrumsteden (+10 procentpunten) als het Vlaamse Gewest (+8 procentpunten) en het Brusselse Gewest (+5 procentpunten).

Figuur 3.1. Aandeel leerlingen in het Nederlandstalige onderwijs met thuistaal niet-Nederlands

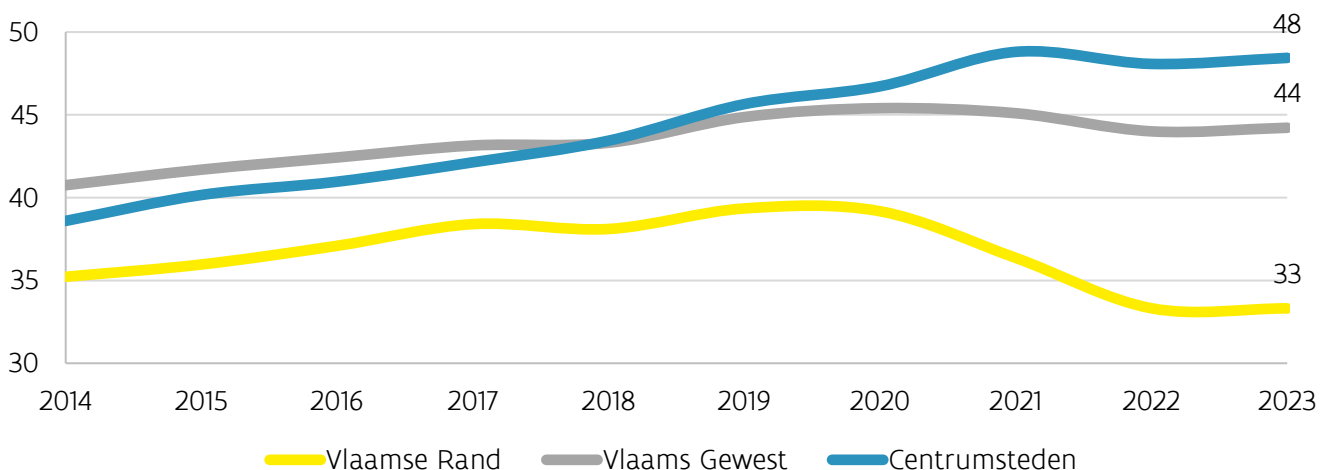
Bron: Departement Onderwijs & Vorming (2022)

⁴ Deze cijfers verwijzen naar de kinderen en jongeren die in een bepaald gebied (bv. Vlaamse Rand) wonen en in eender welke gemeente basisonderwijs of secundair onderwijs volgen in een Nederlandstalige school. De vestigingsplaats van de school kan dus in een randgemeente, een andere Vlaamse gemeente of een Brusselse gemeente liggen. De thuistaal is niet het Nederlands als de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met 3 gezinsleden (de leerling niet meegerekend) met maximum 1 gezinslid Nederlands spreekt. Broers en zussen worden als 1 gezinslid beschouwd.

1.1.4. Zorg

Terwijl de **kinderopvang** in heel Vlaanderen onder druk staat, is de situatie **in de Vlaamse Rand nog een stuk nijpender**. In 2023 lag het aantal plaatsen in de kinderopvang voor baby's en peuters in de Vlaamse Rand (33 per 100 baby's en peuters) **opvallend lager** dan in de centrumsteden (48 per 100 baby's en peuters) en het volledige Vlaamse Gewest (44 per 100 baby's en peuters). De afgelopen jaren blijkt het daarenboven moeilijk voor de Vlaamse Rand om gelijke tred te houden met de andere benchmarks. Hoewel de Vlaamse Rand al in 2014 met een zekere achterstand kampte, **nam de kloof ten opzichte van het Vlaamse Gewest en de centrumsteden duidelijk toe na 2020**. De verklaring voor die neerwaartse trend ligt bij de **sterke stijging van het aantal 0- tot 2-jarigen** in de regio: sinds 2014 nam het aantal randbewoners in deze leeftijdscategorie toe met 7,8%. Hoewel er in die periode ook meer plaatsen gecreëerd werden in de kinderopvang binnen de regio, lag de groei van het aantal plaatsen (+1,9%) beduidend lager dan de toename van het aantal baby's en peuters (+7,8%).

Figuur 4.1. Aantal plaatsen in kinderopvang per 100 baby's en peuters

Bron: Kind en Gezin (2023)

In 2024 waren er in de Vlaamse Rand ongeveer **4 plaatsen in de ouderenzorg per 100 inwoners** van 65 jaar en ouder⁵. De regio **sluit daarmee aan bij het Vlaamse gemiddelde**, dat net ietsje hoger ligt (4,17 per 100 64-plussers). In de **centrumsteden**, die op het vlak van ouderenvoorzieningen een centrumfunctie opnemen ten opzichte van hun respectievelijke hinterland, ligt het aantal plaatsen in de ouderenzorg met 5,20 per 100 64-plussers **meer dan 1 plaats hoger** dan in de Vlaamse Rand. Sinds 2014 groeide het aantal plaatsen ook het sterkste in de centrumsteden (+25%), gevolgd door de Vlaamse Rand (+22%) die in de afgelopen 10 jaar het Vlaamse gemiddelde (+14%) bijbeende.

⁵ Dit cijfer omvat zowel plaatsen in woonzorgcentra als assistentiewoningen.

Figuur 4.2. Aantal plaatsen in ouderenzorg° per 100 64-plussers

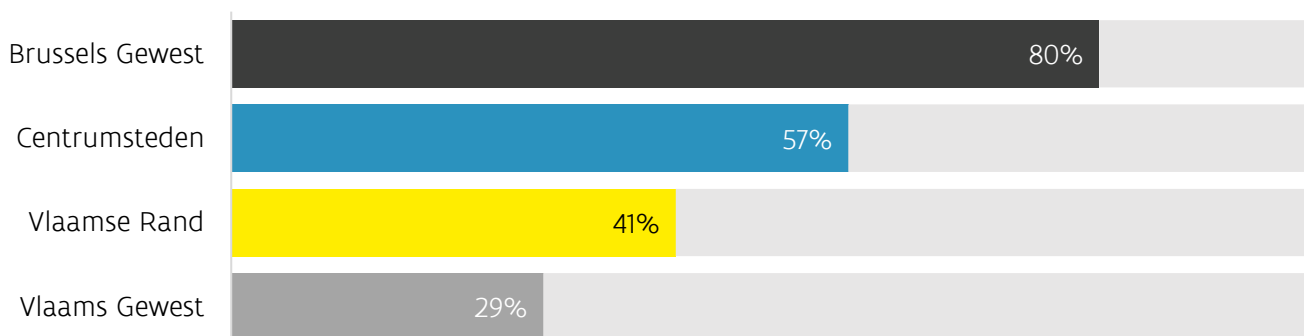

Bron: Departement Zorg en Gezondheid (2024) | ° Totaal woonzorgcentra en assistentiewoningen

1.1.5. Ruimte

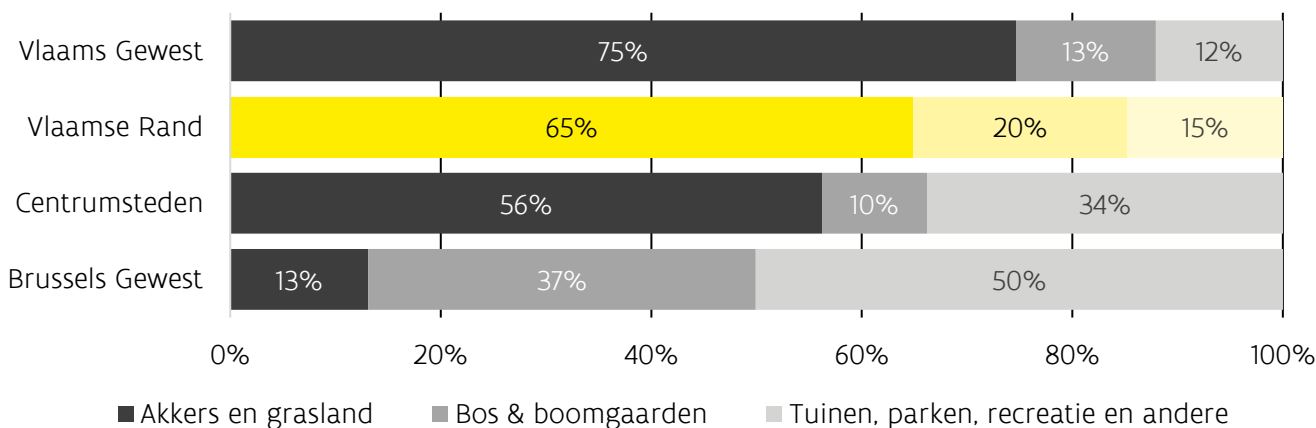
In 2023 nam de **bebouwde ruimte in de Vlaamse Rand 41% van de totale ruimte** in beslag. Dat is beduidend minder dan in het Brussels Gewest (80%) en de centrumsteden (57%). Hoewel er in de Vlaamse Rand dus **minder druk op de open ruimte ligt dan in steden**, is de bebouwingsgraad (41%) er wel **gevoelig hoger dan in het gehele Vlaamse Gewest (29%)**. Die middenpositie tussen het meer landelijke Vlaanderen en het sterk verstedelijkte Brussel is het resultaat van **ruimtelijke tegenstellingen** binnen de Vlaamse Rand. De regio bevat immers zowel sterk verstedelijkte gemeenten die qua bebouwingsgraad **aansluiten bij Brussel** (Drogenbos, Machelen) als gemeenten die vergelijkbaar zijn met het **Vlaamse gemiddelde** (Merchtem, Asse, Meise en Hoeilaart).

Figuur 5.1. Bebouwingsgraad

Bron: Statbel (2023)

Ook het **gebruik van de onbebouwde ruimte** in de Vlaamse Rand houdt het **midden tussen het Vlaamse gemiddelde en de stedelijke context** in de centrumsteden. Zo bestaat de onbebouwde oppervlakte in de regio voor 65% uit akkers en grasland. Terwijl het aandeel van deze categorie groter is in het gehele Vlaamse

Bron: Statbel (2024)

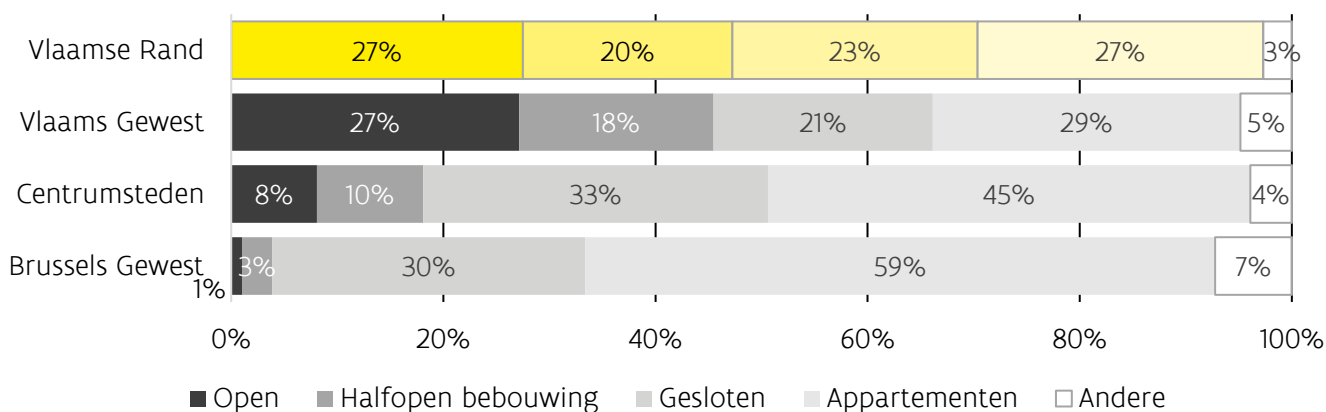
1.1.6. Wonen

In 2024 waren **alleenstaande woningen** en **appartementen** elk goed voor 27% van alle wooneenheden in de Vlaamse Rand. Deze **twee populaire woonvormen** worden gevolgd door gesloten bebouwing (23%) en halfopen bebouwing (20%). Ondanks een tikje meer halfopen bebouwing en iets minder appartementen sluit de aard van woongelegenheden in de regio daarmee sterk aan bij het **Vlaamse gemiddelde. Het contrast met Brussel en de centrumsteden**, waar appartementen en gesloten bebouwing veel talrijker zijn, is dan weer groot.

Zowel in de Vlaamse Rand als in de rest van Vlaanderen **nam het aandeel appartementen echter wel toe** in de afgelopen 20 jaar. Terwijl het Vlaamse cijfer tussen 2004 en 2024 van 20% groeide tot 29%, evolueerde het in de Rand van 18% tot 27%. De opmars van appartementen ging voornamelijk **ten koste van gesloten bebouwing**, waarvan het aandeel zowel in de Vlaamse Rand als in het volledige Gewest afnam met 4 procentpunten. Het aandeel woongelegenheiden binnen de categorie open bebouwing ging zowel in de Vlaamse Rand als in het volledige Gewest achteruit met 3 procentpunten. De Vlaamse Rand **weerspiegelt**

de situatie in heel wat Vlaamse gemeenten: ondanks de duidelijke toename van het aandeel appartementen is deze woonvorm een stuk minder dominant dan in de steden.

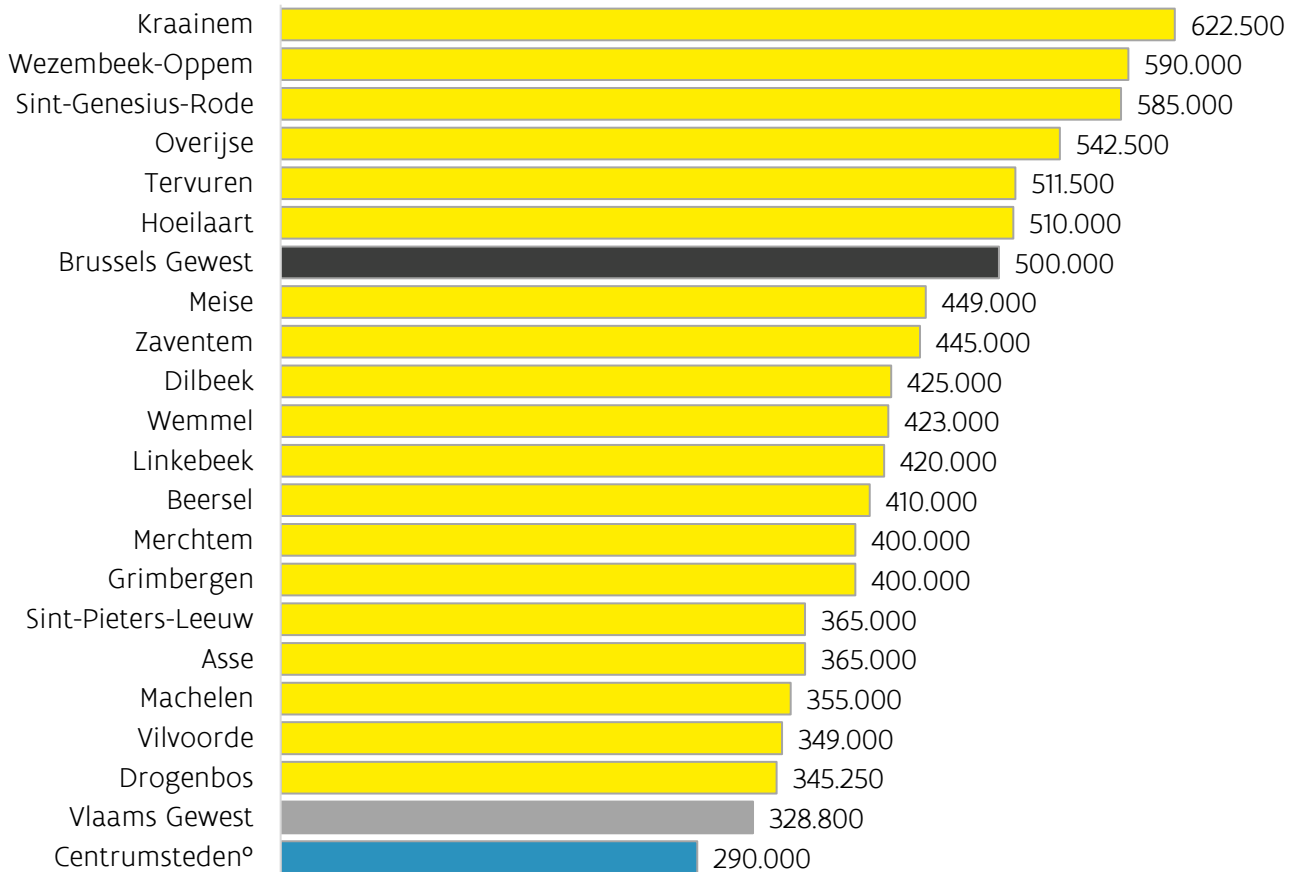
Figuur 6.1. Woongelegenheden, naar bouwwijze

Bron: Statbel (2024)

De Vlaamse Rand is een **dure regio voor huizenjagers**. In 2023 lag de mediaanprijs van alle verkochte huizen **in elk (!) van de 19 gemeenten van de Rand hoger dan het Vlaamse gemiddelde** (328.800 euro) en de mediaan van de centrumsteden (290.000 euro). Terwijl de mediaanprijzen in de afgelopen 10 jaar voor alle benchmarks stegen, bleven de huizenprijzen in de Vlaamse Rand consequent hoger dan in het gehele Vlaamse Gewest en de centrumsteden. De **huizenprijzen in de regio sluiten dan ook dichterbij de nabije, duurere Brusselse vastgoedmarkt**. Ook voor de mediaanprijzen van appartementen is dit het geval, al zijn er bij die indicator wel vier randgemeenten waar de mediaanprijs iets lager ligt dan in het gehele Vlaamse Gewest (245.000 euro): Linkebeek (208.750 euro), Asse (214.000 euro), Beersel (220.000 euro) en Vilvoorde (243.750 euro).

Figuur 6.2. Mediaanprijs huizen, in aantal euro's

Bron: Statbel (2023) | ° Cijfer verwijst naar mediaan van de 13 gemeentelijke mediaanprijzen van de centrumsteden

1.1.7. Mobiliteit

Het **aantal personenwagens in de Vlaamse Rand** houdt het **midden tussen het Vlaamse Gewest en de grootstedelijke, Brusselse context**. Terwijl het wagenbezit in het Vlaamse Gewest met 543 wagens per 1.000 inwoners het hoogste is van alle benchmarks, ligt het aantal personenwagens op een lager niveau in de Vlaamse Rand⁶ (465 wagens per 1.000 inwoners) en de centrumsteden (458 wagens per 1.000 inwoners). Dat is een opmerkelijk verschil met 10 jaar geleden, toen het autobezit in de Vlaamse Rand (479 wagens per 1.000 inwoners) meer dan 25 wagens per 1.000 inwoners hoger lag dan in de centrumsteden (450 wagens per 1.000 inwoners). Het Brusselse Gewest telt in verhouding het laagste aantal personenwagens (399 per 1.000 inwoners). Terwijl het **wagenbezit in de Vlaamse Rand licht afnam in de afgelopen 10 jaar** (-14 wagens

⁶ Opgelet: het totaalcijfer voor de Vlaamse Rand werd berekend op basis van 17 randgemeenten. De cijfers voor Machelen en Zaventem zijn immers onrealistisch hoog (meer dan 3 wagens per persoon) omdat er in deze gemeenten veel bedrijfswagens zijn ingeschreven door de ondernemingen die er gevestigd zijn.

per 1.000 inwoners), nam het net toe in het Vlaamse Gewest (+25 wagens per 1.000 inwoners) en de centrumsteden (+8 wagens per 1.000 inwoners).

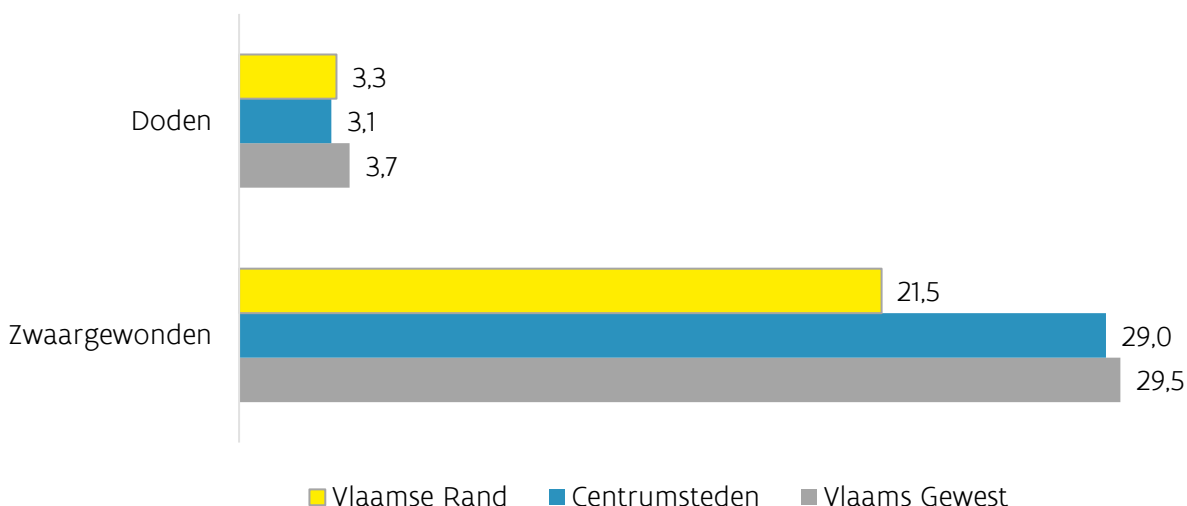
Figuur 7.1. Aantal personenwagens per 1.000 inwoners

Bron: Statbel (2024) | ° Exclusief vertekende data voor Machelen en Zaventem door vele ingeschreven bedrijfswagens

Het aantal **dodelijke verkeersslachtoffers** lag in de Vlaamse Rand (3,3 per 100.000 inwoners) iets lager dan in het Vlaamse Gewest (3,7 per 100.000 inwoners) maar wel iets hoger dan in de centrumsteden (3,1 per 100.000 inwoners). Er valt voor deze indicator echter **geen duidelijk patroon** te onderscheiden: in de afgelopen 10 jaar **schipperde het aantal dodelijke verkeersslachtoffers in de Rand heen en weer** tussen het cijfer voor de centrumsteden en het Vlaamse gemiddelde. Aan de andere kant ligt het aantal zwaargewonden per 100.000 inwoners dan weer al jaren **consequent lager in de Vlaamse Rand** (21,5 per 100.000 inwoners) dan in de centrumsteden (29 per 100.000 inwoners) en het gehele Vlaamse Gewest (29,5 per 100.000 inwoners).

Figuur 7.2. Aantal verkeersslachtoffers per 100.000 inwoners

Bron: Statbel (2024)

BELEIDSVELD OMGEVING EN ECONOMIE

2.1 VLAAMSE RAND (ALGEMEEN)

Focus

De beleidsambities van de Vlaamse Regering op het vlak van Omgeving en Vlaamse Rand vertonen heel wat onderlinge raakvlakken. Wat Omgeving betreft, spreekt het regeerakkoord van “geïntegreerde investeringsagenda’s en gebiedsontwikkeling” die moeten “zorgen voor efficiënte investeringen in infrastructuur, energie, grondstoffen, riolering, natuurherstel en het versterken van onze natuur.” Samenwerking staat daarbij voorop: “overheden en maatschappelijke en private spelers stemmen hun agenda’s en investeringen op het terrein af met elkaar. [...] Op grotere schaal zorgt dat ervoor dat financiële middelen kunnen gebundeld worden en efficiënter worden ingezet in een gebied of regio (bijvoorbeeld de Vlaamse Rand, de Denderregio, de kustregio en de IJzer).”

Dat alles sluit naadloos aan bij de beleidsambities voor de Vlaamse Rand. De Vlaamse Regering wil de groene gordel rond Brussel verder doen bloeien, “onder meer via een structureel partnerschap met de minister van Omgeving”.

Deze fiche bundelt de lopende of geplande beleidsinitiatieven binnen Omgeving en focust daarbij op acties die van toepassing zijn op de Vlaamse Rand in zijn geheel. In de volgende fiches komen de specifieke acties per deelgebied aan bod. Er zijn dan ook 7 fiches, 1 overkoepelende fiche en 6 fiches voor evenveel focusgebieden:

1. Overkoepelend: Vlaamse Rand (algemeen)
2. Focusgebied: Brabantse Kouters (van E40 over A12 tot kanaal)
3. Focusgebied: Noordelijke Zennevallei
4. Focusgebied: Luchthavenregio
5. Focusgebied: Brabantse Wouden
6. Focusgebied: Zuidelijke Zennevallei
7. Focusgebied: Pajottenland

Binnen elk focusgebied gebied kunnen we de verschillende projecten en acties samenbrengen onder gedeelde doelstellingen. Elke fiche kunnen we zo indelen aan de hand van volgende thema’s:

- Kwaliteitsvolle leefomgeving - ruimtelijke transformatie (algemeen)
- Open ruimte

- Vergroening

Met deze manier van werken willen we de gebiedsgerichte werking in de Vlaamse Rand visualiseren om beter af te stemmen over de initiatieven van verschillende partners heen.

Trekkers en partners

- Vlaams minister van Omgeving en Landbouw
Contact: Lien Casier, lien.casier@vlaanderen.be
- Departement Omgeving (DOMG), afdeling GVLVB
Contact: Chris De Groot - chris.degroot@vlaanderen.be
Frédéric Rasier – frédéric.rasier@vlaanderen.be
- Agentschap Natuur en Bos (ANB)
Contact: Roxanne Lestiboudois, roxanne.lestiboudois@vlaanderen.be
- Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
Contact: Renaud Bocquet, renaud.bocquet@vlm.be
- Vlaamse minister van Economie
Contact: Jan De Craen, jan.decraen@vlaanderen.be
- Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO)
Contact: Micheil Van Damme, michiel.vandamme@vlaio.be
- Agentschap Binnenlands Bestuur
- Departement Mobiliteit en Openbare Werken
- Agentschap Wegen en Verkeer
- De Werkvennootschap
- Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
- Agentschap Landbouw en Zeevisserij
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest: Leefmilieu Brussel, perspective.brussels, Brussel Mobiliteit
- Provincie Vlaams-Brabant
- Provinciegouverneur Vlaams-Brabant
- Gemeenten Asse, Beersel, Dilbeek, Drogenbos, Grimbergen, Hoeilaart, Kraainem, Linkebeek, Machelen, Meise, Merchtem, Overijse, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Tervuren, Vilvoorde, Wemmel, Wezembeek-Oppem, Zaventem, Halle en Steenokkerzeel

Kwaliteitsvolle leefomgeving - ruimtelijke transformatie (algemeen)

1. Traject Hefboomplekken, transitie door ontwikkeling

Trekker: DOMG

Status: op schema

Het initiatief ‘hefboomplekken, transitie door ontwikkeling’ zet in op het realiseren van de bouwshift en draagt tegelijk bij aan meer biodiversiteit en klimaatrobuustheid. Dit gebeurt door verdichtingsopgaven te koppelen aan openruimte-opgaven en publieke en private ondernemers kansen te bieden voor duurzame ontwikkelingsprojecten. Het finale doel van het traject hefboomplekken is te komen tot één gezamenlijk instrument dat de publieke en private partners rond deze uitdaging (ver)bindt.

Het traject werkt rond drie vragen:

1. *Waar is verdichting wenselijk en waar moeten we open ruimte vrijwaren?*
We gaan op zoek naar 'hefboomplekken voor verdichting' en 'hefboomplekken voor de creatie van open ruimte'. Het eindresultaat is een atlas en inventaris van hefboomplekken. In een eerste fase voor het testgebied 'de brede Vlaamse Rand', zijnde 42 gemeenten die verbonden zijn door de gebiedswerkingen in de Vlaamse Rand, in een tweede fase voor het volledige Vlaamse Gewest.
2. *Hoe maken we de ontwikkeling van deze locaties aantrekkelijk voor publieke en private ondernemers, zodat hun investeringen niet langer terechtkomen op plaatsen die niet in lijn zijn met de ontwikkelingsprincipes van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen? En kan een bouwshiftconvenant hierin een rol spelen?*
Het antwoord op deze vragen moet resulteren in een methodiek die leidt tot optimale ontwikkelingsvoorwaarden voor hefboomplekken, waarbij een koppeling wordt gemaakt tussen verdichtingslocaties en plekken voor open ruimte. In het verlengde hiervan wordt een afsprakenkader – mogelijk in de vorm van een 'bouwshiftconvenant' – opgesteld, dat publieke en private investeerders garanties biedt voor een succesvolle ontwikkeling.
3. *Welke vorm van 'governance' is nodig om dit proces daadwerkelijk op gang te brengen en succesvol af te ronden? Wie zijn de betrokken actoren, wat is hun rol, welk proces brengt hen samen, en wat is het minimale engagement van de Vlaamse overheid om de ontwikkeling te doen slagen?*

Het uiteindelijke resultaat is een structureel samenwerkingsverband met sleutelactoren uit de verschillende bestuursniveaus, dat – eventueel in samenwerking met private partijen – de ontwikkeling van hefboomplekken mogelijk maakt. De samenwerking tussen de publieke actoren maakt het mogelijk om agenda's op elkaar af te stemmen en doelstellingen, middelen en processen met elkaar te verbinden.

Beleidscontext:

- De transitieprioriteit 'Omgeving van de Toekomst' van de Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling;
- De Strategische Visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en de 10 kernkwaliteiten;
- De beleidsnota en beleids- en begrotingstoelichting van minister Jo Brouns 2024-2029, ISE Ruimte en Milieu, SD1 De bouwshift realiseren, OD1.1 De bouwshift als hefboom, OD1.2 De bouwshiftconvenant als experiment.

Betrokken actoren:

1. Agentschap Natuur en Bos (ANB)
2. Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)
3. Departement Omgeving (DOMG)
4. Team Vlaams Bouwmeester (TVB)
5. Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP)
6. Vereniging van Vlaamse Steden en gemeenten (VVSG)
7. Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO)
8. Vlaams Energie en Klimaatagentschap (VEKA)
9. Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
10. Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
11. Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij (ALZ)

In het voorbije jaar werd ingezet op:

- Het opstellen van een atlas en inventaris van hefboomplekken voor het testgebied dat benoemd wordt als de 'brede Vlaamse Rand'.
- Het rapport werd opgeleverd in het najaar van 2025. De atlas en inventaris wordt midden 2026 via Geo-punt toegankelijk gemaakt.

In het komend jaar wordt ingezet op:

- Praktijkevaluatie van de opgeleverde atlas en inventaris voor het testgebied; uitvoering evaluatie voorzien voorjaar 2027.

2. T.OP Rand

Status: op schema

In het kader van het ‘*Akkoord tot instelling van een Informatieforum Ruimtelijke Ordening*’ werd in april 2014 een partnerschap opgezet tussen Ruimte Vlaanderen (later Departement Omgeving), het Brusselse bureau voor Stedelijke Ontwikkeling (later perspective.brussels) en de Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) om een Territoriaal Ontwikkelingsprogramma (TOP) te formuleren voor de Noordrand. In juni 2014 besliste de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant om ook toe te treden als partner in T.OP Noordrand.

In januari 2016 volgde een 'proeve van programma', waarin bevindingen uit een brede consultatie werden samengevat. Dit leidde in oktober 2016 tot een actieprogramma, dat gaandeweg werd bijgesteld en in februari 2018 werd aangepast met vijf werven daarin opgenomen.

In 2021 nam de Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) een stap terug uit het Dagelijks Bestuur. In die periode werd ook een nieuw programmaplan ingesteld voor de periode 2021-2025. In januari 2022 trad Leefmilieu Brussel toe als nieuwe kernpartner binnen T.OP Noordrand.

De samenwerking tussen Vlaanderen en Brussel is in de afgelopen 12 jaar uitgegroeid tot een meer soepele werking, waarin we elkaar weten te vinden. Bovendien zien de (kern)partners, dankzij successen zoals op de voormalige NAVO-site en de samenwerking binnen het Openruimtenetwerk, de mogelijkheid om de werkwijze uit te breiden als model voor de volledige Rand. Het voorliggende Programmaplan voor T.OP Rand beoogt deze samenwerking verder te zetten voor de periode 2025-2030.

De werking en de projectstructuur is in de voorbije 12 jaar geëvolueerd. Met het aflopen van het programmaplan voor de periode 2020-2025 en de start van een nieuwe beleidsperiode is dan ook het moment aangebroken om de projectstructuur te actualiseren. Zo wordt ingezet op het aanscherpen en verderzetten van de intergemeentelijke samenwerking.

Het werkingsgebied van het Territoriaal Ontwikkelingsprogramma heeft betrekking op de volledige rand in en rond Brussel. Het wordt omschreven als de **brede contactzone** tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaams Gewest. Het wordt schematisch voorgesteld als een brede ring.

- De ontwikkeling van een nieuw Programmaplan 2025-2030
- De ontwikkeling van een Actieplan 2026
- De lopende werven binnen T.OP Rand:
 - Buda+;
 - Defensie-site;
 - Lokale Voedselstrategieën;
 - Samenhangende Open Ruimte.

- Het uitvoeren van het Actieplan 2026
- Het opstellen van het Actieplan 2027

Trekker: DOMG
Status: op schema

In overlap met de Vlaamse Rand zijn er vijf strategische projecten actief, die mee worden opgevolgd door het Departement Omgeving:

1. Groene Noordrand;
2. Leve(n)de Woluwe;
3. Walden;

4. Zinderende Zennevallei;
5. Opgewekt Pajottenland.

Het Gebiedsnetwerk Vlaamse Rand (GBNWRK Vlaamse Rand) is een vast samenwerkingsverband van medewerkers binnen het Departement Omgeving, die zich verenigen rond 'de Vlaamse Rand'. Zo wordt ingezet om het Vlaamse omgevingsbeleid in de Vlaamse Rand in de praktijk brengen.

Het GBNWRK Vlaamse Rand zoekt mee naar antwoorden op de maatschappelijke en de gebiedseigen uitdagingen vanuit een integrale, geïntegreerde en participatieve benadering. Het initieert acties op vlak van gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en -projecten en zorgt er mee voor dat eigen initiatieven en deze van partners en stakeholders in het gebied gevat worden in (1) een coherent verhaal, (2) een ontwikkelingsagenda en (3) een korte en lange termijn strategie, zodat ze elkaar versterken.

Het GBNWRK Vlaamse Rand neemt een proactieve en verbindend rol op waarbij samenwerking, afstemming en het poolen van middelen, instrumenten, expertise en kennis centraal staan. Het GBNWRK Vlaamse Rand komt tweewekelijks samen en om de twee maanden met de coördinatoren van de strategische projecten in het Atelier Vlaamse Rand, in functie van uitwisseling en intercollegiaal leren (peer-learning). In het kader daarvan werden in 2024 en 2025 vier sessies georganiseerd. Om uitwisseling tussen het GBNWRK Vlaamse Rand en de coördinatoren van de strategische projecten te bevorderen wordt o.a. ingezet op het ontwikkelen van meer efficiënte rapportering.

In het voorbije jaar werd ingezet op:

- het opvolgen van strategische projecten;
- bijeenkomsten van het GBNWRK en bijeenkomsten in het Atelier Vlaamse Rand;

In het komend jaar wordt ingezet op:

- het opvolgen van strategische projecten;
- bijeenkomsten van het GBNWRK en bijeenkomsten in het Atelier Vlaamse Rand;

Open ruimte

4. Studie Openruimtenetwerk in en rond Brussel

Trekker: DOMG i.s.m. VLM, ANB, Perspective en Leefmilieu Brussel

Status: afgerond

////////////////////////////////////

In deze intergewestelijke samenwerking wordt gewerkt vanuit een geïntegreerde aanpak om te komen tot de ontwikkeling van een ambitieus en gedragen raamwerk voor de versterking van een regionaal samenhangend Openruimtenetwerk in en rond Brussel.

Het studiegebied is omvangrijk en vraagt in die zin om een sterke onderbouwing en een heldere methodologie. Daarom werd gewerkt in verschillende fasen. In een eerste fase werd een analyse uitgevoerd van bestaande visies, plannen en gebiedsgerichte werkingen. Maar er werd ook aandacht besteed aan ecosysteemdiensten en hoe die verschillende elementen kunnen worden samengebracht in een kanskaart. In een tweede fase werd die kanskaart verder verfijnd om te komen tot een raamwerk waarin 20 corridors, 6 landschappelijke structuren en verschillende Intergewestelijke Strategische Gebieden worden onderscheiden. In een laatste en derde fase werden een aantal conclusies en inzichten verzameld en werden de resultaten van de studie in de Noordrand en de Zuidrand ook samengebracht. Zo ontstaat een beeld van het Openruimtenetwerk dat een kader kan vormen voor openruimtemakers in en rond Brussel.

Belangrijkste doelstelling is om die visie te operationaliseren in de projecten en instrumenten van de verschillende partners, zoals RPA 's, RUP 's, landinrichtingsplannen, gebiedsprogramma's, lokale projecten, ... Dit alles in samenwerking met lokale besturen, regionale landschappen, de provincie Vlaams-Brabant, coördinatoren van strategische projecten, Vlaamse partners, maar ook gebruikers, investeerders en eigenaars van openruimtegebieden.

De studie is een samenwerking tussen DOMG, VLM, ANB, Leefmilieu Brussel en Perspective. Doorheen het proces werden verschillende andere partners betrokken om te komen tot een meer gedragen resultaat. In maart 2025 werd de studie opgeleverd.

In het voorbije jaar werd ingezet op:

- het opleveren van de studie;
- het synthetiseren van de resultaten in een vlot toegankelijke 'gids';
- het ontsluiten van de contour van het opgetekend netwerk via geopunt.be;
- het ontwikkelen van een website om de resultaten te delen;

In het komend jaar wordt ingezet op:

- het lanceren van de website om de producten te ontsluiten.

5. Openplus - Centrale

Trekker: DOMG i.s.m. ANB, VLM, VMM en de Vlaams Bouwmeester

Status: in opstart

Aan deze nieuwe dienstencentrale ging een eerste opdrachtcentrale vooraf, die in 2023 werd afgesloten nadat het budgettaire plafond bereikt was. De nieuwe dienstencentrale kan dus gezien worden als een vervolgtraject van de eerste opdrachtcentrale. Ook hier zal worden ingezet op het begeleiden en ondersteunen van openruimtemakers om het Openruimtenetwerk te Operationaliseren.

- Gebiedsgericht ondersteunen door het Openruimtenetwerk als onderlegger aan te bieden
- Opgaven versnellen door procedures in te korten
- Administratief ontzorgen door begeleiding
- Ondersteuning vanuit expertise door kwalitatieve bureaus te selecteren
- Verhogen van kwaliteit door een selectie a.d.h.v. mini-competities
- Coalitie en afstemming door samenwerking met verschillende Vlaamse entiteiten

In het voorbije jaar werd ingezet op:

- het finaliseren en in de markt plaatsen van het bestek;
- het agenderen van de Openplus Centrale op de Vlaamse regering;
- het jureren, opzetten van een gunningsverslag en de gemotiveerde gunningsbeslissing.
- het uitwerken van verschillende communicatieproducten waaronder een filmpje
- het opzetten van een goed functionerend aanbod en de installatie van een Adviescomité

- het kenbaar maken van de dienstencentrale als de Openplus Centrale;
- het opvolgen van het aanbod dat beschikbaar zal zijn binnen de Openplus Centrale.

6. Open Ruimte Platform

Trekker: VLM

Status: op schema

Het platform fungeert als samenwerkingsplatform tussen entiteiten, beleidsniveaus, sectoren, wetenschappelijke instellingen en maatschappelijke organisaties en focust op innovatie. Het platform streeft ernaar om de kwaliteit van open ruimte te versterken en om ruimtelijke opgaven – zoals waterbeheer, landbouw, verstedelijking en klimaatadaptatie – sneller, slimmer en samenhangender aan te pakken. Het platform focust op het ondersteunen van lokale coalities die deze uitdagingen vertalen naar concrete acties op het terrein. Zo helpt ORP om vernieuwende praktijken niet enkel mogelijk te maken, maar ook duurzaam te verankeren.

In het voorbije jaar werd ingezet op:

Onder de koepel van het Open Ruimte Platform (ORP) zijn zeven programma's volop in uitvoering: Water-Land-Schap, proeftuinen droogte, Landschapsparken, Vlaanderen breekt uit!, voedsellandschappen, Grondzaken en Luwteoases.

Dit heeft, zoals blijkt uit de tweemaandelijks OPR nieuwbrief, tijdens deze periode geleid tot volgende 'deliverables':

- Het vierde onthardingsforum georganiseerd door Vlaanderen Breekt Uit
- Het Vlaams plattelandspact : in het tweede deel van 2025 werd een gedeelde visie uitgewerkt en vertaald naar een actieplan dat in de loop van 2026 van start gaat.
- De Webinar Luwte-oases i.s.m. Stadsform en Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen
- De inhuldiging van de openlegging van de Lievenherebeek in de Plantentuin van Meise (Water+Land+Schap)
- Een studiedag rond publieke landbouwgronden
- Een ORP-inspiratiedag
- De webinar uitwisseling regenwater en energie in landbouw
- De opstart van de onthardingsscanner (stimuleert groen-blauwe dooradering)
- De publicatie van de brochure "Weerbaar Water+Land+Schap – het advies Weerbaar Waterland in de praktijk
- Het resultaatverslag van de Landbouwbegeleiding in programma's Water+Land+Schap en Landschapsparken
- Een studiedag rond fotomonitoring

In het komend jaar wordt ingezet op:

Bij het ORP zijn er geen specifieke acties gepland in de Vlaamse Rand behalve de bovenvermelde lopende projecten. Een nieuwe werking voor een programma publieke landbouwgronden wordt verder verkend.

7. Landinrichting

Trekker: VLM

Status: op schema

Landinrichting is hét instrument ter ondersteuning van een uitvoeringsgericht ruimtelijk beleid. Een lang gehoorde maar moeilijk te remediëren verzuchting is dat het ruimtelijk beleid te weinig uitvoeringsgericht is. Landinrichting wil zich expliciet profileren als een uitvoeringsinstrument van ruimtelijk beleid. Landinrichting ondersteunt de opmaak van actiegerichte ruimtelijke uitvoeringsplannen en versterkt omgevingskwaliteit in het gebied door – na herbestemming – de inrichting van het gebied effectief uit te voeren volgens de vooropgestelde bestemming of de uitvoering ervan in elk geval te stimuleren.

Sinds 1988 past de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) landinrichting toe om gebieden in te richten volgens hun gebiedsbestemming. In 2014 werd het decreet betreffende de landinrichting goedgekeurd, waardoor de procedure en de mogelijkheden van landinrichting grondig werden aangepast. Het decreet landinrichting biedt een antwoord op de vraag naar snelle realisaties op het terrein en flankerende maatregelen, en speelt in op de nood aan afstemming, samenwerking en betrokkenheid van private en lokale partners. Het doel van het decreet landinrichting is het bieden van een breed inzetbare 'instrumentenkoffer' om oplossingen op maat te bieden voor allerlei projecten. De 'instrumentenkoffer' bevat diverse instrumenten op het gebied van inrichting, beheer, grondverwerving, grondmobiliteit en flankerend beleid die op maat en in onderlinge samenhang kunnen worden ingezet voor de realisatie van een breed scala aan plannen en projecten die bijdragen aan het behoud en de ontwikkeling van de ruimte in Vlaanderen.

In het voorbije jaar werd ingezet op:

- Sinds april 2024 zijn er in Vlaanderen belangrijke wijzigingen en nieuwe instrumenten ingevoerd binnen het domein van de landinrichting. Deze veranderingen zijn vooral het gevolg van de inwerkingtreding van het Instrumentendecreet en aanpassingen aan bestaande regelgeving.
- Ook het Gemeentewegendecreet heeft de procedures en verantwoordelijkheden rond gemeentewegen verduidelijkt en gestroomlijnd, wat een directe impact heeft op de planning en uitvoering van landinrichtingsprojecten in Vlaanderen.

In het komend jaar wordt ingezet op:

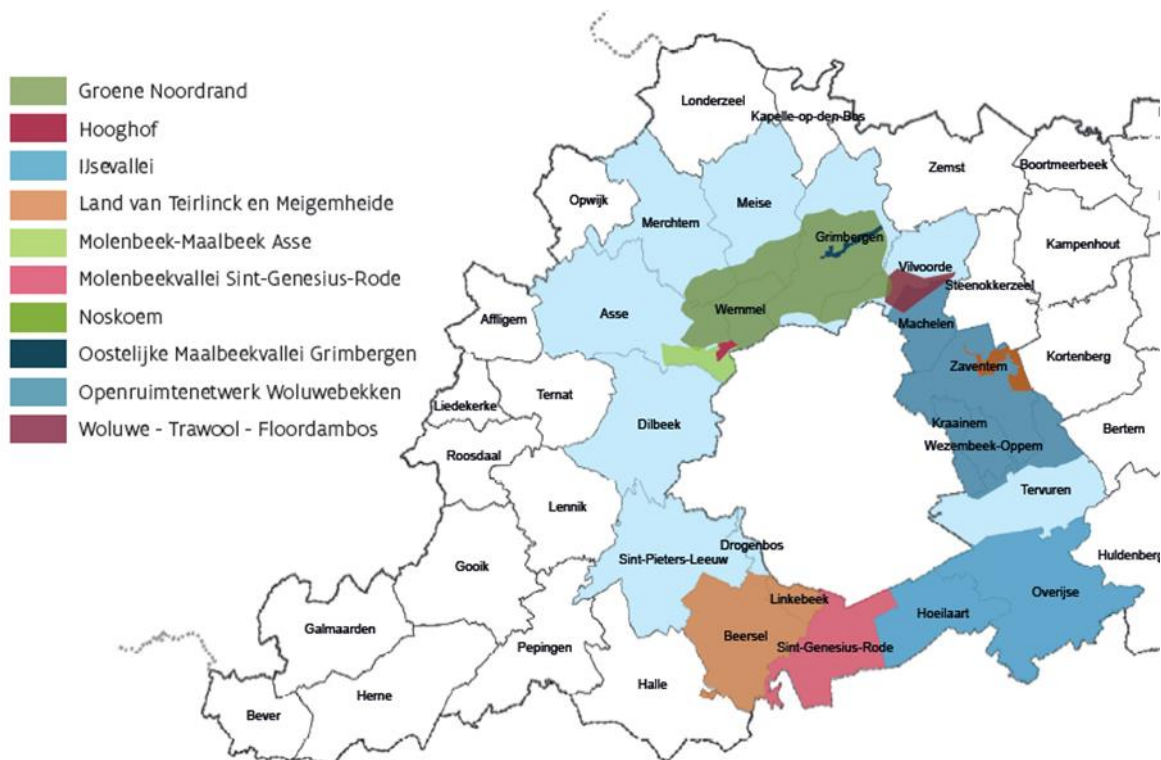
Er volgt een aanpassing aan het decreet Landinrichting ten gevolge van een eerste en tweede evaluatietraject. Met de instrumenten landinrichting en natuurinrichting willen we uitvoering geven aan de ambities rond stikstofsanering en natuurherstel via een geïntegreerde aanpak die rekening houdt met alle thema's en belangen. Daarom optimaliseren we het instrument landinrichting door het decreet van 28 maart 2014 te herzien.

8. Planprogramma Vlaamse Rand

Trekker: VLM

Status: op schema

De open en groene ruimte in de Vlaamse Rand is beperkt en vraagt om beschermende en versterkende maatregelen. Daarom keurde de Vlaamse Regering op 16 mei 2014 een planprogramma landinrichting Vlaamse Rand goed voor een totaal subsidiebedrag van 37 miljoen euro. Er werden in totaal 4 planbegeleidingsgroepen opgericht: 3 gebiedsgerichte groepen die intussen operationeel zijn en 1 thematische groep die pas in werking kan treden mits extra VTE en financiering.

Figuur 1 – Actieve planzones binnen het planprogramma Vlaamse Rand

Landinrichting wordt op deze manier hét instrument ter ondersteuning van een uitvoeringsgericht ruimtelijk beleid. Het ondersteunt de opmaak van actiegerichte ruimtelijke uitvoeringsplannen en versterkt omgevingskwaliteit in het gebied door – na herbestemming – de inrichting van het gebied effectief uit te voeren volgens de vooropgestelde bestemming of de uitvoering ervan in elk geval te stimuleren.

De VLM zette in een heel dynamische Vlaamse Rand alle zeilen bij om de vele kansen (Westrode, Zennebeemden, ...) die bijdragen aan haar missies te grijpen. De lijnen met de partners worden kort gehouden, burgers worden betrokken, omgevingskwaliteit wordt steeds opnieuw heruitgevonden, er wordt gestreefd naar een optimaal projectmanagement, de veerkracht en flexibiliteit van de open ruimte wordt verhoogd etc.

In het komend jaar wordt ingezet op:

9. Oproep uitvoeringsinitiatieven

////////////////////////////////////

Status: op schema

In het voorbije jaar werd ingezet op:

Vorig jaar gaf de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) nieuwe, kleinschalige projecten in de Vlaamse Rand een financieel duwtje. Ze zijn snel uitvoerbaar en helpen de leefomgeving beter te maken. In Zaventem bvb. zijn de gebouwen gesloopt en het grootste deel van de ontharding is voltooid, de grond is aangevuld maar moet nog beter worden verdeeld. Er was in maart al een eerste plantactie voor aanplanting van het nieuwe bos. De volgende plantactie zal voor volgende winter zijn.

In Linkebeek zijn de werken aan de Vergeten Oase opgestart.

De werken aan Bekenveld in Asse zijn te bezichtigen tijdens het Feest in het landschap op 7 juni 2026.

In het komend jaar wordt ingezet op:

Omwille van besparingen vond deze oproep niet plaats in 2026.

10. Lokale Blue Deals 2026

Trekkers: VMM & VLM

Status: op schema

In het voorbije jaar werd ingezet op:

De oproep werd voorbereid en gericht naar coalities die mee willen bouwen aan een veerkrachtig en waterwijs Vlaanderen. Met water als verbindende kracht werken de weerhouden coalities niet alleen aan betere waterkwaliteit en meer waterbuffering, maar ook aan uitdagingen rond landbouw, natuur, leefomgeving en recreatie.

In het komend jaar wordt ingezet op:

Het verwerken van de kandidaatstellingen ontvangen ten laatste op 3 juli 2026.

Het organiseren van 2 Pitchmomenten in september 2026.

De selectie (in het najaar 2026).

De selectie gebeurt door een jury met vertegenwoordigers van Vlaamse entiteiten. De jury wordt bijgestaan door een adviesgroep met een wetenschappelijke achtergrond.

Na de goedkeuring van het gemotiveerd juryverslag door de Vlaamse minister van Omgeving, worden de geselecteerde kandidaten bekendgemaakt in het najaar van 2026.

De geselecteerde kandidaten krijgen dan een uitnodiging om hun definitieve kandidaatstelling in te dienen (met het definitief engagement van de partners en antwoord op eventuele randvoorwaarden).

11. Grondenbanken

Trekker: VLM

Status: bij te sturen wegens sterk verlaagd budget

Om de verschillende maatschappelijke doelen binnen de open ruimte te kunnen realiseren, is het ontwikkelen van een performant en proactief grondbeleid cruciaal. De VLM heeft verschillende instrumenten ter beschikking om onroerende goederen te verwerven:

- recht van voorkoop;
- recht van voorkeur;
- koopplicht;

- onteigening;
- minnelijke verwerving.

Via lokale grondenbanken verwerft de VLM gronden voor de realisatie van strategische water-, natuur- en infrastructuurdoelen en creëert ze gelijktijdig nieuwe toekomstmogelijkheden voor de betrokken landbouwers. Lokale grondenbanken (bv. LGB Meigemheide, LGB Molenbeek-Maalbeek etc.) worden ook ingezet wanneer het nodig is om de bestaande eigendoms- of gebruikstoestand in een gebied aan te passen om de doelstellingen van het landinrichtingsproject te kunnen realiseren.

Een onderdeel van het flankerend beleid PAS is de grondenbank die erop gericht is om landbouwers met gronden in habitatgebied uit te ruilen zodat we de instandhoudingsdoelstellingen kunnen realiseren.

Met de grondenbank Blue Deal blijft de VLM investeren in de verwerving van gronden en gebouwen in overstromingsgevoelige gebieden en in gebieden noodzakelijk voor waterinfiltratie en berging wanneer het huidige grondgebruik deze doelen onmogelijk maakt. Dit is een essentieel instrument in het bereiken van waterveiligheid, waterbeschikbaarheid en ruimte voor water. Daarvoor zet de VLM Blue Deal middelen in.

De VLM handhaaft haar inspanningen voor bosuitbreiding in het kader van de bosalliantie met de grondenbank Bosuitbreiding en bebossing in de lopende geïntegreerde projecten. Samen met de lokale besturen maakt ze werk van lokale Bosplannen om actief op zoek te gaan naar ruimte voor extra bos die uiteindelijk ook als bos bestemd zal worden. Op die manier streeft ze naar bijkomend bos in iedere gemeente.

Met de Vlaamse Grondenbank kan de VLM:

- onroerende goederen uit de agrarische structuur verwerven, ruilen, beheren en/of overdragen;
- grondreserves aanleggen voor ruil in functie van projecten voor bosuitbreiding of natuurbehoud;
- landbouwbedrijven die niet gelegen zijn in de agrarische structuur, verplaatsen naar de agrarische structuur;
- aanbiedingen, kennisgevingen en aanvragen ontvangen en doorsturen met betrekking tot de decretale rechten van voorkoop of decretale koopplichten;
- landbouwers kunnen landbouwgrond via de Grondenbank aankopen, verkopen of ruilen.

In het komend jaar wordt ingezet op:

Bijkomend werkt de VLM aan een grondbeleid in functie van landbouw. Daarvoor zal ze verschillende mogelijkheden onderzoeken.

Vergroening

Meer bomen

12. Bebossing door ANB

Trekker: ANB

Status: op schema

ANB maakt samen met de partners van de Bosalliantie een prioriteit van de realisatie van de bebossingsdoelstelling en heeft specifieke aandacht voor groen in de Vlaamse Rand. ANB realiseert zelf een deel van de doelstellingen en communiceert in plantseizoenen en niet in kalenderjaren. In het plantseizoen 2025-2026 heeft ANB op zijn eigen terreinen 10,64 ha bos aangelegd, goed voor 25.550 bomen.

13. Bebossing door VLM

Trekker: VLM

Status: op schema

In het voorbije jaar werd ingezet op:

- LIP Oostelijke Maalbeekvallei: 17526 m² boscompensatie
- Lokale Grondenbank Bebouwing : 6292 m² bosuitbreiding

In het komend jaar wordt ingezet op:

Dit is een voorlopige raming aangezien er nog vergunningen dienen aangevraagd te worden. Het is ook nog niet duidelijk wanneer de aannemer de werken zal aanvatten, dus het kalenderjaar is nog te bepalen.

- LIP Oostelijke Maalbeekvallei: 1191m² boscompensatie
- LIP Groene Noordrand : 3000m² bosuitbreiding
- LIP Ijsevallei :
 - 4100 m² bosuitbreiding
 - 4300 m² + 2700 m² boscompensatie
- LIP Woluwe-Trawool-Floordambos
 - 1200 m² bosuibreiding
 - 400 m² bosuitbreiding

14. Bûûmplanters

Status: op schema

Onder de noemer 'de Vlaamse Rand boomt' gunde ABB in het voorjaar van 2022 een overheidsopdracht aan de Bûmplanters met als doel de volgende 2 jaar een grote boomplantactie op te zetten in de Rand. ADit resulteerde in de aanplant van 130.000 bomen geplant.

- De Bûimplanters kregen ze voor de periode 2024-2026 een impulssubsidie om de plantacties verder te zetten, onder de noemer 'de Vlaamse Rand boomt door'. Tijdens het plantseizoen 2025-2026 zijn er zo in totaal 20.709 bomen geplant in de brede Vlaamse Rand.
- In het kader van de Gordel werd de Gordelbomen-actie verdergezet. Dit resulteerde in 2025 voor 20.195 bomen. 2024 resulteerde in 15.011 extra bomen in 27 gemeenten van de brede Rand.

- Het project 'de Vlaamse Rand boomt door' eindigde op 30 april 2026.
- De overheidsopdracht voor de verderzetting van de actie 'Gordelbomen' loopt nog gedurende 4 jaar (2025-2028).

Status: op schema

- Tot € 50.000 per aanvraag;
- Maximaal 70% subsidie:

- Minstens 30% eigen inbreng.

In het voorbije jaar werd ingezet op:

- In 2023 vroeg het kabinet om te verkennen of houtkanten ook op ruilgronden van grondenbanken geplant kunnen worden vóór de eigenlijke ruil. Daarop is een kaart opgesteld met beschikbare VLM-ruilgronden. In combinatie met richtlijnen van Onroerend Erfgoed voor historisch verantwoorde aanplant zijn twee pilootgebieden geselecteerd, namelijk Heuveland (streek Ieper-Poperinge) en Hageland (ten oosten van Leuven).
- Verder wordt gewerkt aan een gebiedsdekkende KLE-kaart (kleine landschapselementen) voor heel Vlaanderen. De eerste fase loopt af eind dit jaar.
- De huidige oproep houtkanten loopt tot is afgelopen. 13 projecten werden ingediend (waaronder Affligem) en goedkeuring wordt verwacht tegen het zomerreces. Aanvragen die nu binnenkomen, zijn bedoeld voor aanplant in het najaar van 2025 of het voorjaar van 2026.

In het komend jaar wordt ingezet op:

De VLM heeft zich via haar meerjarenplan geëngageerd om jaarlijks 4 km houtkant aan te leggen. Deze doelstelling wordt in 2026 als volgt uitgewerkt in de Vlaamse rand

- LIP IJsevallei : 1418 lopende meter houtkant (+ 8 broedhopen vliegend hert)
- Vlaamse Rand: 445 lopende meter houtkant

De 2025 oproep Houtkanten loopt tot 15 juni 2026. Dossiers in de Vlaamse Rand worden hard gewaardeerd.

16. Boomweekend

Trekker: ANB

Status: op schema

Tijdens het Boomweekend, waarbij de Bosalliantie en de Vlaamse Jeugdbewegingen hun krachten bundelen, worden er zoveel mogelijk bossen in Vlaanderen aangeplant. In de Vlaamse Rand werd in samenwerking met ANB een plantactie georganiseerd in Halle, goed voor 1,5 ha nieuw bos of 1.200 nieuwe bomen. Bossen voor de jeugd, maar vooral door de jeugd.

In het voorbije jaar werd ingezet op:

- In 2024 zelf werd geen BOOM-weekend georganiseerd, maar wel tijdens het plantseizoen 2023-2024 (november 2023) en 2024-2025 (februari 2025).
- Tijdens het plantseizoen 2024-2025 werd het BOOM-weekend op 14, 15 en 16 februari 2025 georganiseerd.

////////////////////////////////////

- Tijdens het plantseizoen 2025-2026 werd opnieuw een BOOM-weekend georganiseerd op 28, 29 en 30 november 2025.

17. Bos- en bomenteller

Trekker: ANB

Status: op schema

ANB ontwikkelde een bosteller die toelaat om de bosuitbreiding in Vlaanderen en de Vlaamse Rand op te volgen. De bosteller is online beschikbaar (www.bosteller.be), wat het mogelijk maakt om o.a. voor iedere Vlaamse Randgemeente afzonderlijk info op te vragen over elke geregistreerde bosaanplanting. In werkelijkheid zijn het er nog iets meer, want niet iedere nieuwe boom wordt geregistreerd en spontane bossen worden enkel geteld in hectare en niet in aantal nieuwe bomen. Dit totaal houdt geen rekening met bomen die aangeplant worden ter compensatie van bestaand bos dat moest verdwijnen voor een andere functie (wonen, industrie ...) of voor de verjonging van bestaand bos.

In het voorbije jaar werd ingezet op:

- De Vlaamse Bosteller telt zo in totaal voor de Vlaamse Rand 18 ha aan nieuw aangeplante bossen tijdens de winter 2025-2026, goed voor 41.112 nieuwe boompjes.

In het komend jaar wordt ingezet op:

- Er wordt blijvend ingezet om de bebossingsdoelstellingen te halen, in eerste instantie in voor natuur bestemde gebieden.

Subsidieoproepen

18. Projectoproep Groene Rand

Trekker: ANB

Status: op schema

De projectoproep Groene Rand wil natuurprojecten in de Vlaamse Rand ondersteunen die bijdragen aan de realisatie van nieuw toegankelijk groen, de realisatie van groene verbindingen tussen de woongebieden en de groenpolen en die door natuuraanleg de leefbaarheid in de Vlaamse Rand versterken. Zowel de 19 Vlaamse Randgemeenten als de gemeenten van de toekomstforum Halle-

Vilvoorde kunnen beroep doen op deze projectoproep. De projecten worden gefinancierd door ANB en ABB (Vlaamse Randfonds).

In het voorbije jaar werd ingezet op:

Ook in 2025 konden overheden, verenigingen en organisaties in de Groene Rand rond Brussel een project indienen. Er werden uiteindelijk 7 projecten geselecteerd (uit 8 inzendingen), die in totaal 1,2 miljoen euro financiële steun krijgen.

Indiener en project	Omschrijving
Gemeente Sint-Pieters-Leeuw - Damiaanpark	Aan het Damiaanpark wordt een uitnodigende, groene toegang gegeven, zodat het park beter zichtbaar en toegankelijk wordt vanaf de straat. Daarnaast wordt het Natuurpark Ruysbroeckveld uitgebreid met een extra perceel, waardoor ook daar in de toekomst een nieuwe groene toegang kan ontstaan.
Gemeente Beersel - Biezeweidebeek	De Biezeweidebeek wordt opgeknapt tot een natuurlijker en aantrekkelijker stukje landschap. Denk aan hermeandering, natuurlijke oevers en een nieuw wandelpad dat bezoekers dichterbij de natuur brengt.
Gemeente Linkebeek - Tankstation	In de Bukestraat wordt een oud tankstation gekocht en omgevormd tot parkgebied. Zo krijgt de vallei van de Linkebeek opnieuw ademruimte én ontstaat er nieuwe, toegankelijke natuur midden in de dorpskern.
Gemeente Asse - Onthaalplek Wolfrot	Het project Onthaalplek Wolfrot is een erosiegevoelig perceel aan de Asphaltcosite. Gemeente Asse verandert dit in een biodiverse en klimaatrobuuste ontmoetingsplek. Met een speellint, een natuurlijke hondenlosloopzone, houtkanten, loofbomen, beekbegeleidende aanplanting, hooilandjes en een slingerend graspad wordt dit een plek waar natuurbeleving en zachte recreatie samenkomen.
Gemeente Affligem - Mansbroeke	Gemeente Affligem breidt de Mansbroeken in Teralfene uit met bijna één hectare. Dat zorgt voor meer ruimte voor waterbuffering, natte natuur en een veilige trage verbinding naar het station van Liedekerke.
Stad Vilvoorde - Warandeveld	In Koningslo wordt de open ruimtekamer Warandeveld omgevormd tot een klimaatpark. Een plek met meer groen, water, natuur en ruimte om te beleven en te ontspannen - de groene longen van de buurt.
Gemeente Wezembeek-Oppeem - Marmotwijk	In samenwerking met Regionaal Landschap Brabantse Kouters creëert gemeente Wezembeek-Oppeem 1,61 hectare nieuwe natuur via de aankoop en inrichting van het weiland tussen de Diepstraat en de Zikkelstraat. Met een extra fruitboomgaard in de Marmotwijk ontstaat er een aantrekkelijk, toegankelijk natuurgebied.

////////////////////////////////////

In het komend jaar wordt ingezet op:

In 2026 wordt de projectoproep 'Groene Rand' niet verdergezet omwille van budgettaire redenen.

////////////////////////////////////

2.2 BRABANTSE KOUTERS (VAN E40 TOT KANAAL)

Focus

De beleidsambities van de Vlaamse Regering op het vlak van Omgeving en Vlaamse Rand vertonen heel wat onderlinge raakvlakken (zie focus fiche 2.1). Deze fiche bundelt de lopende of geplande beleidsinitiatieven binnen Omgeving en focust daarbij op acties die van toepassing zijn op het deelgebied Brabantse Kouters, dat zich uitstrekt van de E40 tot de A12. Dat deelgebied omvat de gemeenten Asse, Dilbeek, Wemmel, Merchtem, Meise, Grimbergen en een deel van de gemeente Vilvoorde (ten westen van het kanaal).

Trekkers en partners

Zie trekkers en partners fiche 2.1.

Stand van zaken 2026

Kwaliteitsvolle leefomgeving - ruimtelijke transformatie (algemeen)

1. SP Groene Noordrand

Trekker: DOMG

Status: op schema

DOMG subsidieert strategische projecten (SP) in uitvoering van het RSV. Het SP Groene Noordrand startte met een 3de subsidieperiode (subsidieperiode 1: 2016-2019, subsidieperiode 2: 2020-2023, subsidieperiode 3: 2024-2027).

Het SP Groene Noordrand beoogt de uitbouw van een duurzaam, leefbaar, beleefbaar en veerkrachtig openruimtegebied in de Noordrand rond Brussel, met een groen-blauw-oranje netwerk (natuur-water-recreatie) dat zich uitstrekt over het stroomgebied van de Maalbeek. Een geïntegreerde aanpak van landschapsherstel, natuurinrichting, ontsluiting voor zachte recreatie, erfgoed en verweving met duurzame landbouw in de hele valleizone en aangrenzende kouters, kan een positief antwoord bieden op actuele en toekomstige dynamieken in en grenzend aan het gebied. Tegenover harde ontwikkelingen zoals de herinrichting van de RO, het nieuwe Eurostadion en andere ontwikkelingen op Parking C aan de Heizel, sneltramlijnen van het Brabantnet, de voortschrijdende verstedelijking etc., worden kwalitatieve, zachte, groen-blauw-oranje ontwikkelingen op verschillende schaalniveaus geponeerd.

Een helikopterzicht en onderlinge afstemming zijn nodig omwille van de dynamiek in de regio, het complexe karakter in ruimte en tijd van de verschillende planningsprocessen en de diversiteit van instrumenten om tot uitvoering te komen (landinrichting, uitvoering Beheersplan Onroerend Erfgoed, flankerende maatregelen in het kader van de afbakening van het Vlaams Strategisch gebied rond Brussel (VSGB), grote investeringsprojecten, reguliere werking van de verschillende overheden, private investeringen, ...). Samenwerking tussen de verschillende spelers en schaalniveaus in het gebied is daarbij het sleutelwoord.

Meer informatie over het SP is terug te vinden op [Strategisch Project Groene Noordrand - Regionaal Landschap Brabantse Kouters](#).

Welke stappen er gezet zijn vorig jaar en wat er nog op de planning staat, is terug te vinden in het voortgangsrapport: [Groene Noordrand | Departement Omgeving - Vlaamse overheid](#)

2. Masterplan Researchpark Zellik (RPZ)

Trekker: DOMG

Status: op schema

RPZ is een economisch speerpunt. Op [21 juni 2024](#) ging de Vlaamse Regering enkele engagementen aan. Naar aanleiding van deze beslissing heeft DOMG het initiatief genomen om samen met de gemeente Asse, de VUB, VLAIO, MOW en de provincie Vlaams-Brabant een traject uit te werken dat moet leiden naar een masterplan voor de ontwikkeling van de site. Het project bevindt zich in de opstartfase waarbij afgetoetst wordt of de partijen tot definitieve engagementen kunnen komen.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

- de samenstelling van de stuurgroep en de opstart van een samenwerkingsovereenkomst.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

- het afsluiten van de samenwerkingsovereenkomst;
- het in de markt plaatsen van de opdracht voor het opstellen van een masterplan voor de site Researchpark Zellik.

3. Westrode Morgen

Trekker: DOMG + VLM

Status: op schema

De Vlaamse Regering werkt aan een nieuw gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor 'Westrode Morgen', een gebied ten oosten van de A12 op het grondgebied van Meise. Vandaag is dit gebied grotendeels bestemd als industriegebied. Maar de ambitie is om het toekomstgericht en duurzaam te herbestemmen, met ruimte voor open ruimte, bos en kleinschalige bedrijvigheid op maat van de omgeving.

In 2024 werd, na de opmaak van een masterplan voor het projectgebied Westrode Morgen een planproces voor een GRUP opgestart en werd er een publieke raadpleging georganiseerd over de startnota. Doelstelling van het GRUP zijn enerzijds het realiseren van een bedrijventerrein en anderzijds het vrijwaren en inrichten van de aanwezige open ruimte.

Ontwerpbureau Atelier Romain werkt op basis van de startnota en de bezorgdheden die uit de publieke raadpleging van eind 2024 kwamen aan een visie voor de gewenste inrichting van het gebied. Deze visie zal mee de basis vormen voor het GRUP en het toekomstige gedetailleerde inrichtingsplan voor het openruimtegedeelte. Parallel wordt eveneens een milieueffectenrapport opgemaakt. Meer info is terug te vinden op [Westrode Morgen | Vlaanderen.be](https://www.westrode.be).

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

Op 10 oktober 2025 vond de plenaire vergadering plaats over het voorontwerp GRUP.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

In 2026 werken we met het planteam aan het ontwerp-GRUP en zal dit worden overgemaakt voor besluitvorming aan de Vlaamse Regering. Ook in functie van het concrete inrichtingsplan voor het openruimtegedeelte zullen verdere stappen genomen worden. Zo bereidt VLM een oproep ter attentie van lokale landbouwers voor. Met deze oproep wil VLM een deel van de gronden toewijzen voor ontwikkeling van natuurlijk grazerslandschap in het natuurgebied en herstellandbouw in het landbouwgebied.

Open ruimte

4. Planprogramma Molenbeek-Maalbeek (Asse)

LIP Molenbeek-Maalbeek Zellik

Trekker: VLM

Status: afgerond

Dit landinrichtingsplan had als doel om de natuurwaarden van 4 natuurgebiedjes, samen zo'n 27 ha, te versterken door rond de Molenbeek en de Maalbeek in Zellik (Asse) een ecologisch en zacht-recreatief netwerk uit te bouwen. Het beoogde ook om de resterende open ruimte in het verstedelijkte Zellik te vrijwaren van verdere versnippering en verstedelijking. Het omvatte een heleboel maatregelen zoals de uitbouw van een recreatief netwerk langsheen de open plekken binnen Zellik, uitbreiding van het Breughelbroek, de uitbouw van een 'samentuin'-complex langsheen de Molenbeek, ...

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

De definitieve oplevering van de werf op Bekkerzeel vond plaats in 2025.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

De lokale grondenbank van dit landinrichtingsplan wordt verder ingezet voor het landinrichtingsplan Groene Noordrand. De laatste werken aan Bekkerzeel werden opgeleverd. Het gaat om een alternatieve ontsluiting voor het landbouwverkeer. De weg, deels in tweesporenbeton en halfverharding, biedt landbouwers een alternatief en recreanten nieuwe mogelijkheden om te wandelen en fietsen richting Zellik en Groot-Bijgaarden

5. Tweede oproep Water-Land-Schap: gebiedsgericht project Klimaatrobuuste Groene Noordrand

Trekker: VLM en Regionaal Landschap Brabantse Kouters

Status: op schema

Vlaanderen beter beschermen tegen droogte en wateroverlast, waarbij de drainagelandschappen evolueren naar waterlandschappen die water vasthouden zonder overlast te creëren. Dat is het doel van de Water-Land-Schapsprojecten. Zo maken we het landschap, de landbouw en de natuur beter bestand tegen de gevolgen van klimaatverandering en verzekeren we een duurzame toekomst. De projecten creëren ook kansen voor meer biodiversiteit.

Regionaal Landschap Brabantse Kouters, gemeenten Asse, Meise, Merchtem, Wemmel, Grimbergen, stad Vilvoorde en Plantentuin Meise werken aan een klimaatrobuuster landschap in de Groene Noordrand. Met de verkregen subsidie van Vlaanderen maken ze water op een duurzame manier beschikbaar voor landbouw en natuur door doelgerichte terreinacties.

De lokale coalitie Klimaatrobuuste Groene Noordrand ontvangt 1,268 miljoen euro. Vlaanderen gebruikt hiervoor de middelen van de Blue Deal, afkomstig van het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'. De partners cofinancieren de projecten voor een totaal van 317.000 euro. Samen zorgt dit voor een budget van 1,58 miljoen.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

- Deelproject wadisysteem Remekerstraat Wemmel:
 - Terreinrealisatie opgestart : merendeel graafwerken gebeurden in '24

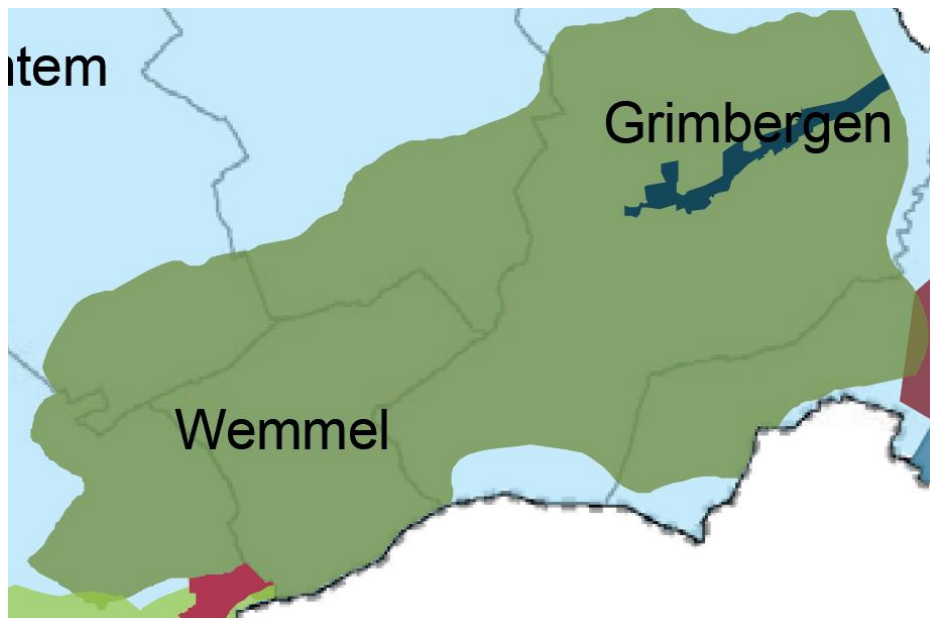
- Deelproject buffer Amelvonnebeek Wemmel:
 - Voorbereiding en opstart aanbesteding
- Deelproject instrumentenkoffer:
 - Meise:
 - ontwerp en vergunningsaanvraag swales en natuurinrichting op terrein van csa De Klepper
 - aanbesteding
 - Grimbergen:
 - inrichtingsplan buitenruimte de Liermolen met oog op bijkomende infiltratie, buffering en vergroening passend binnen het Water-Land-Schap traject
 - aanbesteding voorjaar 2024
 - Asse:
 - ontwerp verruwings- en waterbufferingsmaatregelen
 - voorbereiden aanbesteding en omgevingsvergunning
 - Merchtem:
 - inrichting perceel Lindestraat in kader van erosiebestrijding, waterbuffering en vergroening
 - Wemmel:
 - aansluitend bij buffer Amelvonnebeek op bovenliggend landbouwperceel erosie maatregelen uitwerken die instroom nutriëntrijk sediment tegengaan
 - voorbereiden aanbesteding en omgevingsvergunning
 - Vilvoorde:
 - infiltratiezones aan Keelveld Koningslo ontwerpen en vergunningsaanvraag

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

- Deelproject wadisysteem Remekerstraat Wemmel:
 - Afronden terreinrealisatie; afwerking graafwerken en aanplant voorjaar '25
- Deelproject buffer Amelvonnebeek Wemmel
 - Opvolgen lopende aanbesteding
 - Uitvoer voorzien zomer '25
- Deelproject instrumentenkoffer
 - Meise:
 - uitvoer graafwerken voorjaar 2025
 - aanplant najaar 2025
 - Grimbergen:
 - uitvoeren waterbufferende maatregelen aan de Liermolen midden 2025
 - Asse:

- ontwerp verruwings- en waterbufferingsmaatregelen aan bronlocatie in Asse voorjaar 2025
- aanbesteding en omgevingsvergunning voorjaar 2025
- uitvoer maatregelen najaar 2025
- Merchtem:
 - groeninrichting aansluitend bij uitgevoerde erosie inrichting uitvoeren
- Wemmel:
 - aanleg geprofileerde biodiverse grasbufferstrook
- Vilvoorde:
 - vernatuurlijken bestaande gracht op Keelveldsite

6. LIP Groene Noordrand

Trekker: VLM

Status: op schema

We streven naar een veerkrachtig, klimaatbestendig en duurzaam ruimtegebruik, waarbij we een evenwichtige invulling geven aan natuur, water, landbouw en recreatie. Dit omvat robuuste groenblauwe verbindingen die zowel door open als bebouwde gebieden lopen, inclusief dorps- en stedelijke weefsels en nabijgelegen natuurgebieden. Daarbij zetten we in op integraal waterbeheer, waarbij waterbeheersing, waterkwaliteit en biodiversiteit centraal staan. We ondersteunen veerkrachtige landbouwgebieden die naast voedsel- en landbouwproductie ook bijdragen aan biodiversiteit, waterbuffering, klimaatadaptatie en recreatie.

We willen de Groene Noordrand beleefbaar maken door de ontwikkeling van grote assen van recreatieve fiets- en wandelroutes. Deze routes fungeren als kapstokken voor een kwalitatief recreatief netwerk dat verschillende landschaps-, natuur- en cultuurgebieden met elkaar verbindt. Waar nuttig zijn deze routes ook functioneel voor zacht verkeer of landbouwgebruik.

Grote infrastructuurprojecten benaderen we vanuit een breed landschappelijk perspectief, waarbij we kansen benutten voor integratie en ontsnippering van het groene, recreatieve en open ruimtenetwerk. Ten slotte richten we ons op efficiënter ruimtegebruik door het ruimtelijk rendement van het huidige ruimtebeslag te verhogen. Dit doen we met maatwerk voor leefkwaliteit, het vergroten van klimaatbestendigheid en het beperken en terugdringen van verharding.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

We kregen van onze partners de formele instemmingen met dit plan. We hebben het ontwerpplan aan Departement Omgeving Afdeling Instrumenten en Programmatie, team Ruimte en digitale tools overgemaakt. Momenteel wordt het Ministerieel Besluit ter vastlegging van dit plan opgesteld.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

De eerste inrichtingen voorzien binnen dit landinrichtingsplan staan ingepland vanaf 2027-2028.

7. LIP Oostelijke Maalbeekvallei (Grimbergen)

Status: op schema

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

Vergroening

8. Projectoproep Groene Rand

Status: op schema

In de regio Brabantse Kouters kwamen zo volgende projecten tot stand:

Indiener / Project	Omschrijving
2025	
Gemeente Asse – Onthaalpoort Wolfrot	Gemeente Asse verandert met het project Onthaalplek Wolfrot een erosiegevoelig perceel aan de Asphaltcosite in een biodiverse en klimaatrobuuste ontmoetingsplek. Met een speellint, een natuurlijke hondenlosloopzone, houtkanten, loofbomen, beekbegeleidende aanplanting, hooilandjes en een slingerend graspad wordt dit een plek waar natuurbeleving en zachte recreatie samenkomen.
Gemeente Affligem - Mansbroeken	Gemeente Affligem breidt de Mansbroeken in Terafene uit met bijna één hectare. Dat zorgt voor meer ruimte voor waterbuffering, natte natuur en een veilige trage verbinding naar het station van Liedekerke.
Stad Vilvoorde - Warandeveld	Stad Vilvoorde wil in Koningslo de open ruimtekamer Warandeveld omvormen tot een klimaatpark. Een plek met meer groen, water, natuur en ruimte om te beleven en te ontspannen - de groene longen van de buurt.
2024	
Gemeente Roosdaal – Hunselbeek	Met de aankoop en inrichting van 3 strategisch gelegen terreinen langs de Hunselbeek maakt Roosdaal werk van meer toegankelijk groen in de gemeente. Ruimte voor natuur, water én recreatie/beleving worden daarbij geïntegreerd tot een samenhangend groenblauw netwerk dat zich uitstrekt tussen de dorpskernen van Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek en Strijtem.
Gemeente Liedekerke – Palitsebeekvallei	Gemeente Liedekerke koopt in totaal 3 strategisch gelegen gronden aan om uit te bouwen tot publiek toegankelijke ruimten. Dat past in een breder verhaal waarmee de gemeente meer toegankelijk groen wil creëren langs de Palitsebeek. Daarbij worden natuur, recreatie en water samengebracht tot een samenhangend groenblauw netwerk dat zich uitstrekt over het hele grondgebied, van het Liedekerkebos tot aan de Dendervallei.
Gemeente Zemst – Gulderijtje	Deze nieuwe toegankelijke natuur in Zemst zorgt voor een robuuste Zennevallei. Het nieuw stuk belevingsnatuur van 2,72 ha ligt in de Zennevallei op een boogscheut van de rivier. Het biedt na inrichting een mozaïek van bos, open natuur en poelen. De inrichtingswerken gaan van start in de loop van 2025. De feestelijke opening is voorzien voor 2028. Het project verloopt i.s.m. gemeente Zemst, Regionaal Landschap Brabantse Kouters.
2023	
Gemeente Merchtem – Lange	Gemeente Merchtem realiseert samen met het Regionaal Landschap Brabantse Kouters en Bosgroep Vlaams-Brabant ruim 7 hectare nieuwe belevingsnatuur in de Molenbeekvallei tussen de wijken Langevelde en Terlinden. In dit 'Lange

	bosrand. Het bos wordt toegankelijk, inclusief speelbos, een open plek en speel- en zitelementen. In 2024 vond de officiële opening van het Bremtbos plaats.
--	--

Economische ontwikkeling

9. Researchpark Zellik

Trekker: VLAIO

Status: lopend

Op 28 juli 1983 verwierf de Vlaamse overheid de gronden, gelegen aan de Pontbeeklaan in Zellik tussen de Ring van Brussel en de grens met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is nu gekend als het Research Park Zellik met een bruto oppervlakte van 19 ha. De verwerving gebeurde met het doel een wetenschapspark aan te leggen voor de Vrije Universiteit Brussel (VUB). Aanvankelijk gebeurde het beheer volgens de vestigingsvoorwaarden en de beheerovereenkomst met de VUB, de POM Vlaams-Brabant en de intercommunale Haviland, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering op 30 mei 1984. De gronden werden ter beschikking gesteld van de bedrijven volgens een standaard erfpachtovereenkomst.

Het Researchpark werd opgenomen in het algemeen patrimonium van het Vlaamse Gewest. Het Agentschap Ondernemen inde de cijzen. In 2000 werd het openbaar domein (wegenis) overgedragen aan de Gemeente Asse.

Na 30 jaar drong een reorganisatie zich op: op 11 december 2015 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de krachtlijnen voor een nieuw uitgiftebeleid en een nieuwe organisatiestructuur voor het beheer van het Research Park Zellik. Het ambitieniveau m.b.t. het O&O&I-karakter werd verhoogd, verkoop van de gronden werd mogelijk gemaakt, de Pontbeeklaan werd heraangelegd en ingepast in het landschapinrichtingsproject Molenbeek en Maalbeek. De beheerstructuur werd gereorganiseerd: het Agentschap Innoveren en Ondernemen, Gemeente Asse en VUB staan in voor de operationalisering van het uitgiftebeleid (vertegenwoordiging Uitgiftecomité); er werd een bedrijventerreinvereniging opgericht (Researchpark Zellik vzw) waarin de bedrijven zich verenigen, en via een overheidsopdracht werd een externe parkmanager aangesteld.

Green Energy Park vzw is op 4 juli 2019 opgericht in een samenwerking tussen de Vrije Universiteit Brussel en het Universitair Ziekenhuis Brussel met als doel om in het Researchpark van Zellik state-of-the-art onderzoeks-, ontwikkelings-, opleiding- en co-creatie infrastructuren te ontwikkelen en onderzoeks-, ontwikkeling- en innovatieprojecten te faciliteren.

Voor de realisatie van het Green Energy Park heeft VUB heeft op 1 februari 2019 op het Research Park Zellik een eerste terrein aangekocht. Het daarop opgerichte Smart Village Lab werd op 18 november 2021 ingehuldigd door voormalig minister van Economie Crevits.

begeleiding van gemeenten bij de opmaak van een bovenlokale visie: wat zijn de locatiekenmerken van de bedrijventerreinen op hun grondgebied? Welk type bedrijvigheid past het best op welk bedrijventerrein? Die visie wordt vertaald in uitgifteplannen met duidelijke criteria op basis waarvan ruimtevragers getoetst en doorverwezen kunnen worden. Zo helpt het instrument om “het juiste bedrijf op de juiste plaats” te krijgen, met meer transparantie voor bedrijven en meer mogelijkheden voor overheden om te sturen naar de gewenste toestand van bedrijventerreinen.

11. Brownfieldconvenantenbeleid

Trekker: VLAIO

Status: afhankelijk van het dossier

Het brownfieldconvenantenbeleid heeft als doel om verwaarloosde of onderbenutte sites (voornamelijk industrieterreinen) opnieuw te ontwikkelen. Op dergelijke brownfields is vaak sprake van een complexe problematiek die de herontwikkeling belemmert. Het instrument ‘Brownfieldconvenanten’ biedt verschillende voordelen op administratief-juridisch en financieel vlak die deze drempels kunnen wegwerken. De werking is beleidsdomeinoverschrijdend; VLAIO staat in voor de coördinatie en het administratieve beheer. Via een brownfieldconvenant sluiten de Vlaamse Regering, lokale besturen en private partners een overeenkomst met duidelijke afspraken over de doelstellingen van het brownfieldproject, timing, procedures en samenwerking.

Dossiers:

- BFC 158. Asse – Kerremans 2020

Trekker: VLAIO

Status: Brownfieldconvenant lopende

Dit project betreft de herontwikkeling van (een groot deel van) het bouwblok tussen de Technologiestraat, de Jan Tieboutstraat, de Albert Temmermanstraat en de Brusselsesteenweg door Matexi Projects. De site kent een voormalige economische functie maar is herbestemd via een gemeentelijk RUP dat definitief is vastgesteld op 26 maart 2018.

De bedrijfsgebouwen zijn gesloopt, de bodemsaneringswerken zijn grotendeels uitgevoerd.

In 2025 werd een omgevingsvergunning verleend door Gemeente Asse, maar een Arrest van de Raad voor vergunningsbetwistingen (RVVB) dd. 9 oktober 2025 heeft de vergunning voor het project ‘Still’ vernietigd en het RUP Kerremans onwettig verklaard. Matexi is tegen deze beslissing in beroep gegaan en in afwachting van de uitspraak.

- BFC 204. Grimbergen – Cokerie Grimbergen

Trekker: VLAIO

Status: Brownfieldcovenant lopende

Dit project betreft de herontwikkeling van de voormalige site 'Cokeries du Brabant' van De Vlaamse Waterweg door middel van sanering en herinrichting, met het oog op een ingebruikname (via concessie) door WDP en MONTEA als watergebonden bedrijventerrein.

Verschillende saneringswerken werden reeds uitgevoerd, er loopt nog een monitoring van het grondwater en bijkomend onderzoek naar PFAS.

In 2026 zouden de bouwwerken van de bedrijfsgebouwen aanvangen.

12. Subsidies bedrijventerreinen

Trekker: VLAIO

Status: afhankelijk van het dossier

Voor knelpuntterreinen, brownfields en verouderde bedrijventerreinen kan een voortraject gesubsidieerd worden indien er een complexe probleemsituatie aanwezig is. Het voortraject bestaat uit een haalbaarheidsstudie en een procesbegeleiding. Het moet resulteren in een concreet plan van aanpak voor de (her)inrichting van het bedrijventerrein. De subsidie bedraagt 50% van de kosten met een plafond van 200.000 euro.

Subsidies kunnen aangevraagd worden voor de (her)aanleg van bedrijventerreinen. Enkel werken op het openbaar domein worden gesubsidieerd zoals wegenis-en rioleringswerken, groenaanleg, nutsleidingen, enz. De subsidie bedraagt 70% voor de heraanleg van verouderde bedrijventerreinen, 50% voor brownfields en maximaal 50% voor onrendabele greenfield. Daarnaast kunnen ook subsidies toegekend worden voor wetenschapsparken en strategische projecten voor de Vlaamse economie. Het bedrijventerrein moet op een duurzame manier ingericht, uitgegeven en beheerd worden en zal klimaatneutraal worden. De (her)aanleg houdt een intensief en zorgvuldig ruimtegebruik in, zowel op de openbare als op de private eigendommen, met het oog op de geplande economische activiteiten. Bij de terbeschikkingstelling van de gronden worden er evaluatiecriteria opgesteld voor de kandidaat-investeerders en overeenkomstig artikel 26 van het decreet ruimtelijke economie van 13 juli 2012 moet een terugkooprecht ingeschreven worden in de aktes bij het ter beschikkingstellen van nieuwe kavels of units. Er wordt een bouwverplichting binnen maximaal vier

////////////////////////////////////

jaar en een exploitatieverplichting binnen maximaal vijf jaar nadat de akte verleden is, in de aktes van terbeschikkingstelling opgenomen.

Dossiers:

Bedrijventerrein	Gemeente	Begunstigde	Subsidie	Status	Toelichting
Researchpark Zellik	Asse	Gemeente	€ 2.542.092,95	2020 afgerond	Heraanleg openbaar domein

////////////////////////////////////

2.3 NOORDELIJKE ZENNEVALLEI

Focus

De noordelijke Zennevallei vormt één van de zes focusgebieden in de Vlaamse Rand rond Brussel. In dit gebied zijn verschillende Vlaamse partners actief. In een aantal strategische gebieden komen initiatieven samen om te werken aan een meer geïntegreerde gebiedsontwikkeling en kwalitatieve leefomgeving.

Deze fiche bundelt de lopende en geplande initiatieven van de verschillende Vlaamse Entiteiten actief in dit focusgebied, dat de gemeenten Machelen en Vilvoorde omvat.

Trekkers en partners

Zie trekkers en partners fiche 2.1.

Stand van zaken 2026

In dat wat volgt wordt op twee manieren gerapporteerd. Een eerste rapportage via een aantal strategische gebieden waar verschillende acties over elkaar liggen en een tweede rapportage volgens de instrumenten van de Vlaamse Entiteiten. Samen vormen ze een overzicht van de gebiedsgerichte werking in dit focusgebied.

Strategische Gebieden

1. SALYX-site (voormalige CAT-site)

Omschrijving

De SALYX-site, vroeger de CAT-site, is een grotendeels verharde brownfield die historisch fungeerde als parkeer- en opslagterrein voor Renaultwagens. Sinds de vernietiging van het GRUP Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel valt het grootste deel van het gebied terug op verouderde bestemmingskaders (gewestplan en BPA 'Achter Mima'). Deze bestemmingen zijn **niet afgestemd op de actuele ontwikkelingsambities** zoals vastgelegd in het masterplan van 20 september 2023.

De site kent heel wat uitdagingen: - **1. De site is institutioneel en functioneel versnipperd**: meerdere deelgebieden bevinden zich in verschillende stadia van herontwikkeling, met eigen brownfield convenanten, actoren en timing. Dit creëert een complex governance kader en verhoogt de nood aan afstemming tussen publieke en private partners. - **2. Een coherente ontwikkeling** van verschillende deelgebieden die ruimtelijk en functioneel op elkaar moeten aansluiten ondanks de

verschillende fasen waarin elke ontwikkeling zich bevindt. - **3.** De ontwikkeling van een **duurzame mobiliteit** waarbij de ambitie op tafel ligt om een modal split van minstens 70/30 te realiseren en vraagt om investeringen in openbaar vervoer, zachte mobiliteit en ook gedragsverandering bij gebruikers van de site. - **4.** Het **juridisch-planologische verankering** van de toekomstvisie in één geïntegreerd PRUP Salyx dat de uiteenlopende functies (wonen, werken, zorg, voorzieningen, cultuur en bedrijvigheid) mogelijk maakt en tegelijk rechtszekerheid bieden voor investeerders en overheden. - **5.** Inzetten op een **haalbaarheid en fasering binnen beleidsprioriteiten**, waarbij aannames over marktvraag, financiering en timing in een veranderende economische context vaak onder druk komen te staan. - **6.** Ontwikkelen van een meer **klimaat robuuste omgeving** met ruimte voor water en kwalitatieve open ruimte.

De SALYX-site biedt aanzienlijke kansen: - **A.** Als **strategische reconversiesite in de noordrand rond Brussel**. De schaal en ligging maken het mogelijk om een nieuw, gemengd stadsdeel te ontwikkelen dat wonen, werken, zorg, opleiding en cultuur combineert. - **B.** Het bestaan van meerdere **brownfieldconvenanten** vormt een belangrijke hefboom: ze zorgen voor samenwerking tussen Vlaamse overheid, lokale besturen, OVAM, NMBS, Departement Omgeving, De Lijn, VDAB en private ontwikkelaars. Ze bieden een kader om milieuknelpunten en herontwikkeling samen aan te pakken. - **C.** De SALYX-site kan uitgroeien tot een **voorbeeldproject voor duurzame mobiliteit en kernversterkende ontwikkeling**, door de focus op openbaar vervoer, nabijheid van functies (lokaal en bovenlokaal) en vermindering van autogebruik, in lijn met de ambities van de Vervoerregio en ambities van het Departement Omgeving om verder werk te maken van de bouwshift.

de SALYX-site vormt een complexe maar kansrijke **transformatie**, waarbij planologische vernieuwing, het werken met instrumenten zoals convenanten, gedragen samenwerking en duurzame keuzes zoals deze i.f.v. mobiliteit, programma en openruimte de sleutel vormen tot een succesvolle herontwikkeling.

Initiatieven

In dit gebied lopen verschillende initiatieven die samen het verschil maken om te komen tot een meer geïntegreerde ruimtelijke ontwikkeling:

- Strategisch Project voor de Leve(n)de Woluwe
- Strategisch Project voor de Salyx-Site (in opstart)
- Plandelegatie om een PRUP op te maken voor de herbestemming van de SALYX-site.
- VIP-opvolging – SALYX-site
- VIP-opvolging – Masterplan voor de Renaultfabriek
- Brownfieldconvenanten: 58. Vilvoorde/Machelen – Renaultsite
- Brownfieldconvenanten: 195. Vilvoorde – Oostelijke Stationsomgeving

- ## 2. Buda

- Strategisch Project voor de Leve(n)de Woluwe
- VIP-opvolging – Masterplan voor de Renaultfabriek
- Bovenlokaal Uitgiftebeleid - Vilvoorde/Grimbergen/Machelen/Zaventem/Steenokkerzeel
- Landinrichtingsplan - Woluwe-Trawool-Floordambos
- Ontwikkelingen binnen de Vervoerregio Vlaamse Rand (RMP),
- Masterplan 2040 van de Haven van Brussel,
- Studie voor de ABC-as van de Vlaamse Waterweg.

Instrumenten van de Vlaamse Entiteiten

DEPARTEMENT OMGEVING

RUP

Omschrijving

Een ruimtelijk uitvoeringsplan geeft uitvoering aan een ruimtelijk beleidsplan of ruimtelijk structuurplan. Het heeft een verordenende waarde voor alle overheidsbeslissingen en legt voor de in het plan opgenomen percelen onder meer vast: - welke activiteiten er mogen plaatsvinden, - waar al dan niet mag worden gebouwd en aan welke stedenbouwkundige voorschriften moet worden voldaan, - hoe een bepaald gebied ingericht en beheerd moet worden. De Vlaamse overheid maakt de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP's) op in uitvoering van het ruimtelijk beleidsplan op Vlaams niveau, zijnde heden het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Ook provincies en gemeenten maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. In dit gebied werd door de minister van Omgeving een delegatie verleend aan de provincie Vlaams-Brabant om een PRUP tot uitvoering te brengen.

1. PRUP - SALYX

Trekkers: provincie Vlaams-Brabant

Status: lopend

Inhoudelijk:

Vanwege de intergemeentelijke ligging, op grondgebied van zowel de stad Vilvoorde als de gemeente Machelen, de actieve rol die de provincie reeds opnam binnen het strategisch project en de noodzaak van een samenhangend en gemeentegrensoverschrijdend plan, startte de provincie Vlaams-Brabant met de opmaak van een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan (PRUP) voor de site. Op 24 januari 2025 werd door de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw een delegatie van

planningsbevoegdheid verleend in functie van dit PRUP onder voorwaarde dat een maximale invulling van wonen voorzien wordt zoals opgenomen in het masterplan.

Het Departement Omgeving neemt een actieve rol op in het planteam van het in opmaak zijnde PRUP.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

De uitwerking van een startnota.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

Het goedkeuren van de startnota door de Deputatie en het verder opmaken van het PRUP (scopingnota- voorontwerp PRUP- ontwerp PRUP- Definitief PRUP).

Strategisch Projecten

Omschrijving

Een van de manieren waarop de principes van het ruimtelijk beleid op het terrein worden gerealiseerd, is de uitvoering van strategische projecten. De Vlaamse overheid geeft sinds 2007 subsidies voor een professionele coördinatie aan initiatiefnemers die dergelijke projecten opzetten. Zo wordt vanuit de Vlaamse overheid geïnvesteerd in het oplossen van ruimtelijke knelpunten en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit op het terrein.

Meer weten:

[Strategische projecten | Departement Omgeving - Vlaamse](#)

Projecten:

2. SP Leve(n)de Woluwe

Trekker: DOMG – Regionaal Landschap Brabantse Kouters

Status: op schema

Inhoudelijk:

DOMG subsidieert strategische projecten in uitvoering van het RSV. Het strategisch project Leve(n)de Woluwe startte met een eerste subsidieperiode op 14 oktober 2022.

Het Strategisch Project Level(n)de Woluwe realiseert een klimaatrobuust blauwgroen netwerk in de Woluwevallei via integrale gebiedsregie en sterke partnerschappen. De eerste fase resulteerde in een

gedragen gebiedsvisie en-programma, succesvolle hefboomprojecten zoals Park Woluwedal en de opstart van een hechte gebiedscoalitie. Voor de nieuwe periode verschuift de focus naar een landschapsbrede aanpak, gesteund door de studie 'Verbindende Landschappen in de Woluwevallei'. Er worden heel wat prioritaire zones aangepakt om beekvalleien, flanken en plateaus ecologisch te verbinden en de natuurlijke waterhuishouding te herstellen. Strategische trajecten zoals de openlegging van de Woluwe bij de R0 en een globaal natuurbeheerplan moeten de landschappelijke samenhang garanderen. Voortgezette communicatie en participatie beogen de band tussen inwoners en het landschap te versterken en blijvend publiek draagvlak te creëren.

De gebiedscoalitie van het Strategisch Project Leve(n)de Woluwe bestaat uit een breed en interbestuurlijk partnerschap van meer dan 18 organisaties die samenwerken aan een klimaatrobuust blauwgroen netwerk. Het partnerschap is onderverdeeld in verschillende rollen op basis van hun betrokkenheid en expertise zoals Regionaal Landschap Brabantse Kouters, Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij, de werkvennootschap... De zes betrokken lokale besturen zijn: de stad Vilvoorde en de gemeenten Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppem en Steenokkerzeel.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

Deze zijn terug te vinden in het voortgangsrapport: [Leve\(n\)de Woluwe | Departement Omgeving - Vlaamse overheid](#)

3. Strategisch Project – SALYX-site

Trekkers: DOMG - Stad Vilvoorde

Status: in opstart

Inhoudelijk:

Het strategisch project op de SALYX-site zet in op de herontwikkeling van een voormalige, zwaar vervuilde industriële site tot een duurzaam en levendig stadsdeel met een sterke economische en maatschappelijke meerwaarde.

Dankzij de strategische ligging wordt ingezet op een multifunctionele invulling met ruimte voor wonen, werken, voorzieningen en ontspanning, gecombineerd met een hoogwaardig multimodaal mobiliteitsknooppunt en een belangrijke rol binnen het groenblauwe netwerk van de Zennevallei.

Via een nauwe publiek-private samenwerking en een sterk uitvoeringsgerichte aanpak worden concrete projecten gerealiseerd om te komen tot een coherente en toekomstbestendige stadswijk met bovenlokale betekenis.

De kandidatuur voor - en het toekennen van - een Strategisch Project.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

Het aanstellen van een coördinator en/of coördinatieteam om het Strategisch Project op te starten.

VIP - Projecten

Omschrijving

De Afdeling Instrumenten en Programmatie van het Departement Omgeving coördineert en begeleidt Vlaamse Investeringsprojecten (VIP), in nauwe samenwerking met de regionale afdelingen Gebiedsontwikkeling en Vergunningen.

Projecten/Opvolging:

4. VIP – SALYX-Site

Trekkers: DOMG

Status: Lopend

Inhoudelijk:

De burgemeesters van de gemeenten Vilvoorde en Machelen vroegen om voor de concrete realisatie van de verschillende projecten in het gebied vanuit de Vlaamse Regering een coördinator aan te duiden.

Vanuit ABB – Vlaamse Rand wordt er in juni 2026 een opdracht uitgeschreven voor een procesbegeleider voor het ontwikkelen van een geïntegreerde ontwikkelingsstrategie dat de uitvoering in ‘Het Broek’ moet versnellen, rekening houdend met bestaande initiatieven, verworvenheden, lokale- en overkoepelende initiatieven.

In afwachting van een duidelijke regie voor het gebied wordt een opvolging voorzien vanuit de VIP-werking van het Departement Omgeving.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

Vanuit de VIP-werking worden de projecten op het terrein actief mee opgevolgd worden.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

Vanuit de VIP-werking zullen de projecten op het terrein verder actief worden opgevolgd.

T.OP - Werking

De samenwerking tussen Vlaanderen en Brussel is in de afgelopen 12 jaar uitgegroeid tot een soepele werking, waarin we elkaar weten te vinden. Bovendien zien de (kern)partners, dankzij successen zoals op de voormalige NAVO-site en de samenwerking binnen het Openruimtenetwerk, de mogelijkheid om de werkwijze uit te breiden als model voor de volledige rand in T.OP Rand. . Het Programmaplan voor **T.OP Rand** beoogt deze samenwerking verder te zetten voor de periode 2025-2030. Voor meer info zie fiche 2.1. Binnen die samenwerking wordt verder ingezet op zogeheten ‘Werven’

5. Werf - Buda +

Status: Lopend

Het provinciebestuur en de POM startten in 2015 een eerste aftastend ontwerpend onderzoek op voor een beperkt deel van de bedrijvenzone. Dit kaderde binnen de segmentatiestudie van het Vlaamse Gewest en de Internationale architectuur biënnale van Rotterdam (IABR) met als thema 'the next economy'. De resultaten van die studie tonen aan dat er enerzijds nood is aan optimalisatie en differentiatie van de activiteiten en anderzijds aan een ruimtelijk kader dat de verschillende projecten integreert en een kwalitatieve herontwikkeling in relatie met de ruimere omgeving waarborgt.

T.OP Rand wil met de werf Buda+ samen met de andere partners komen tot een ambitieus plan voor de herontwikkeling van de bedrijvenzone. In 2018 tekenden DOMG, OVAM, provincie Vlaams-Brabant, Perspective.Brussels, Citydev, POM Vlaams-Brabant, stad Brussel, stad Vilvoorde en gemeente Machelen een kaderovereenkomst om daar werk van te maken. Verschillende studies werden opgestart en zijn ondertussen ook afgerond: 1. optimalisatiestudie; 2. intergewestelijke mobiliteitsstudie en 3. een studie voor een warmtenet.

De optimalisatiestudie voorziet in analyse en visievorming binnen 7 'wervende werven'. De studie concludeert met een overkoepelende actietabel en trekkers voor elke actie, waarbij wordt ingezet op een aantal thema's: - de ontwikkeling van het openbaar domein, - groenblauwe verbindingen, - een betere interne ontsluiting en instrumenten voor economische ontwikkeling.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

De inzichten uit de intergewestelijke mobiliteitsstudie en het warmtenet worden samen met de acties uit de optimalisatiestudie verder opgenomen in kernwerkgroepen waarvan er 3 werden voorzien in 2025 (rond economie, mobiliteit, groenblauw netwerk) en een stuurgroep.

De opdracht van de kernwerkgroep bestaat erin om:

- De acties uit de actietabel op te volgen;
- Het overzicht te maken van de lopende projecten binnen Buda+;
- Synergiën en samenwerkingen te detecteren waar mogelijk;
- Uitwisseling van kennis te organiseren.

BUDA+ leverde hiernaast ook bijdragen aan het intergemeentelijke culturele project Border Buda, met onder andere een expo met de resultaten van de optimalisatiestudie en een debat met beleidsmakers en experts over de toekomst van Buda.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

Het Actieplan 2026 van T.OP Rand voorziet om de werking verder te zetten in 3 acties: **a.** organiseren van thematische werkgroepen 'economie', 'mobiliteit', en 'groenblauw', - **b.** organiseren van kernwerkgroepen en bestuurlijk overleg in functie van intergewestelijke uitwisseling en afstemming en – **c.** actualiseren van het projectenoverzicht (lopende initiatieven) en het actieprogramma i.f.v. de ruimtelijke optimalisatie rond Buda (In navolging van optimalisatiestudie Buda, 2023)

Dit is een belangrijk, maar traag proces, waarbij rekening moet worden gehouden met een sterk versnipperde eigendomsstructuur, verschillende stakeholders en de initiatieven van talrijke partners die het gebied doorkruisen. Die partners weten elkaar te vinden voor overleg en samenwerking. Toch blijft de profilering van Buda als economisch strategisch gebied een belangrijk vraagstuk. Een heldere economische visie op de reconversie van de ruime omgeving zou een kader kunnen bieden voor een effectief locatiebeleid dat bedrijvigheid koppelt aan de best daarvoor beschikbare percelen.

VLAIO

Brownfieldconvenantenbeleid

Omschrijving

Het brownfieldconvenantenbeleid heeft als doel om verwaarloosde of onderbenutte sites (voornamelijk industrieterreinen) opnieuw te ontwikkelen. Op dergelijke brownfields is vaak sprake van een complexe problematiek die de herontwikkeling belemmert. Het instrument

////////////////////////////////////

'Brownfieldconvenanten' biedt verschillende voordelen op administratief-juridisch en financieel vlak die deze drempels kunnen wegwerken. De werking is beleidsdomeinoverschrijdend; VLAIO staat in voor de coördinatie en het administratieve beheer. Via een brownfieldconvenant sluiten de Vlaamse Regering, lokale besturen en private partners een overeenkomst met duidelijke afspraken over de doelstellingen van het brownfieldproject, timing, procedures en samenwerking.

Dossiers:

6. Brownfieldconvenant 58. Vilvoorde/Machelen – Renault-site

Partijen: Stad Vilvoorde, Gemeente Machelen, OVAM, departement Omgeving, Abies One, AZ Jan Portaels vzw, De Lijn, VDAB

Status: Lopend

Inhoudelijk:

Voor de voormalige parkeerzone van Renault Industries (CAT-site) is op 20 juli 2012 een brownfieldconvenant gesloten met de Vlaamse Regering, OVAM, het ziekenhuis Jan Portaels, Stad Vilvoorde en Gemeente Machelen in functie van de herontwikkeling van deze site, met inbegrip van herlocalisatie van het ziekenhuis. In 2023 trad VDAB toe tot het brownfieldconvenant met het oog op het realiseren van een mastercampus. Abies One (dochteronderneming van MG Real Estate) treedt op als investeerder/ontwikkelaar.

Het masterplan van 20 september 2023 werd opgesteld door Polo Urbanism + BUUR Part of Sweco in uitvoering van Brownfieldconvenant 58 Vilvoorde-Machelen en in het kader van het strategisch project 'Reconversie Vilvoorde-Machelen'. Het masterplan bevat concrete voorstellen voor de stedenbouwkundige en landschappelijke invulling van het gebied en heeft een richtinggevend karakter, gebaseerd op een aantal aannames inzake programmatorische noden, financiële haalbaarheid en faseringsmogelijkheden.

In het masterplan krijgen de deelgebieden 'Stationskwartier' en 'Trawooleiland West' een gemengde invulling in combinatie met cultuur (evenementenhal). In het deelgebied 'Trawooleiland West' wordt de nieuwe site van het ziekenhuis voorzien. Het deelgebied 'Trawooleiland Oost' wordt hoofdzakelijk wonen. Daarnaast worden ook commerciële functies (retail, praktijkruimte, ...) voorzien. In het deelgebied 'Spoorpark Zuid' wordt vooral ingezet op wonen in combinatie met voorzieningen (opleidingscampus VDAB) en economische activiteiten (kantoren en bedrijvigheid). Het deelgebied 'Economisch front' wordt ingericht als bedrijventoneel.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

24/1/2025 beslissing Minister Omgeving tot delegatie opmaak RUP aan Provincie Vlaams-Brabant.

- Overdracht gronden van Abies One aan Sobeco nv.
- Opstart onderhandelingen tot opmaak van een brownfieldconvenant.

- Vervolg onderhandelingen tot opmaak van een brownfieldconvenant.
- Verijning masterplan en doorlopen procedure PRUP (zie BFC58.

Betreft de opmaak van een bovenlokale visie op uitgiftebeleid voor de Economische Poort Noordrand. De zone is gekend als een economische groeipool met een grote diversiteit aan bedrijventerreinen, onder te verdelen in 3 clusters: Zeekanaal Noordrand, Buda-Luchthavenlaan en Luchthavenregio.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

- Aanduiding consortium IDEA Consult voor de opmaak van een bovenlokale visie op uitgiftebeleid voor de Economische Poort Noordrand.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

- Analyse op macro-, meso- en microniveau van de bedrijventerreinen in de 3 clusters.
- Opmaak van een gevalideerde bovenlokale visie op uitgiftebeleid.

10. Subsidies bedrijventerreinen

Trekker: VLAIO

Status: afhankelijk van het dossier

Voor knelpuntterreinen, brownfields en verouderde bedrijventerreinen kan een voortraject gesubsidieerd worden indien er een complexe probleemsituatie aanwezig is. Het voortraject bestaat uit een haalbaarheidsstudie en een procesbegeleiding. Het moet resulteren in een concreet plan van aanpak voor de (her)inrichting van het bedrijventerrein. De subsidie bedraagt 50% van de kosten met een plafond van 200.000 euro.

Subsidies kunnen aangevraagd worden voor de (her)aanleg van bedrijventerreinen. Enkel werken op het openbaar domein worden gesubsidieerd zoals wegenis-en rioleringswerken, groenaanleg, nutsleidingen, enz. De subsidie bedraagt 70% voor de heraanleg van verouderde bedrijventerreinen, 50% voor brownfields en maximaal 50% voor onrendabele greenfield. Daarnaast kunnen ook subsidies toegekend worden voor wetenschapsparken en strategische projecten voor de Vlaamse economie. Het bedrijventerrein moet op een duurzame manier ingericht, uitgegeven en beheerd worden en zal klimaatneutraal worden. De (her)aanleg houdt een intensief en zorgvuldig ruimtegebruik in, zowel op de openbare als op de private eigendommen, met het oog op de geplande economische activiteiten. Bij de terbeschikkingstelling van de gronden worden er evaluatiecriteria opgesteld voor de kandidaat-investeerders en overeenkomstig artikel 26 van het decreet ruimtelijke economie van 13 juli 2012 moet een terugkooprecht ingeschreven worden in de aktes bij het ter beschikkingstellen van nieuwe kavels of units. Er wordt een bouwverplichting binnen maximaal vier jaar en een exploitatieverplichting binnen maximaal vijf jaar nadat de akte verleden is, in de aktes van terbeschikkingstelling opgenomen.

Dossiers:

Bedrijventerrein	Gemeente	Begunstigde	Subsidie	Status	Toelichting
Messer/Asphaltco/Nycomed	Machelen	Re-Vive	€ 204.109,21	2015 afgerond	Voortraject
Cat Site en omgeving	Vilvoorde	Stad Vilvoorde	€ 55.938,12	2018 afgerond	Voortraject
Bright Park	Machelen	Re-vive Bright Park	€ 566.278,58	2016 afgerond	Heraanleg openbaar domein Brownfield
Rittweger site	Machelen	BPI nv	€ 120.000,00	2018 afgerond	Voortraject
Machelen viaduct - Beaulieu	Machelen	Gemeente Machelen	€ 4.649.035,00	lopend	Heraanleg openbaar domein verouderd bedrijventerrein

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

Landinrichting

11. Landinrichtingsplan - Woluwe-Trawool-Floordambos

Trekkers: VLM

Status: Lopend

Inhoudelijk:

De Trawool is een waterloopje dat langs het station van Vilvoorde loopt en uitmondt in de Zenne. Ze vormt een groen-blauwe link in de meest verstedelijkte zone van de Noordrand rond Brussel en kan voor een belangrijke groene dooradering zorgen. Veel initiatieven komen samen rond dit waterloopje. Via een inrichtingsproject zorgt de VLM voor de realisatie van deze groene link.

- Het verbindt twee grote randstedelijke parken, nl. domein Drie Fonteinen en Floordambos;
- Het vormt de groene as van de herinrichting van het oude bedrijventerrein CAT-site;
- Het takt aan op fietssnelwegen naar de luchthaven en Antwerpen;

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

Het eerste dossier Ravaartstraat op Vilvoorde en Steenokkerzeel herstelt de ecologische verbinding tussen Floordambos en Peutiebos. De vernieuwende inrichting kreeg de juryprijs van Publieke Ruimte 2026.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

De uitvoering van het volgende dossier 'Park Aarschotsestraat' te Vilvoorde start op terrein in 2026. Dit parkje is gelegen op veenbodem en wordt ecologisch ingericht als poort tot Peutiebos met natuurlijke speelelementen en meerdere infiltratiezones. In Machelen krijgt de Groene Ring rond Machelen meer en meer vorm. De ontharding in het derde dossier 'bosbuffer ontharding straten' worden een feit in 2026.

////////////////////////////////////

Projectoproep

12. Projectoproep Groene Rand

Omschrijving

Ook in 2025 konden overheden, verenigingen en organisaties in de Groene Rand rond Brussel een project indienen. Er werden uiteindelijk 7 projecten geselecteerd (uit 8 inzendingen), die in totaal 1,27 miljoen euro financiële steun ontvangen van het Agentschap voor Natuur en Bos en het Agentschap Binnenlands Bestuur (Vlaamse Randfonds).

In 2026 zal geen oproep Groene Rand gelanceerd worden.

Dossiers

Indiener / Project	Omschrijving
2021	
Stad Vilvoorde	Stad Vilvoorde richt in het stadvernieuwingsproject 4Fonteinen 0,75 hectare nieuw wijkgroen in tussen de gebouwen. Dit park De Molens draagt de duurzaamheidsambitie van de autovrije wijk uit, met ruimte voor regenwaterbuffering en een deel dat gebruikt zal worden als speelplaats voor de toekomstige school ernaast. De speelplaats zal ook vrij toegankelijk zijn op momenten dat de school deze niet gebruikt.

2.4 LUCHTHAVENREGIO

Focus

De beleidsambities van de Vlaamse Regering op het vlak van Omgeving en Vlaamse Rand vertonen heel wat onderlinge raakvlakken (zie focus fiche 2.1). Deze fiche bundelt de lopende of geplande beleidsinitiatieven binnen Omgeving en focust daarbij op acties die van toepassing zijn op de luchthavenregio. Dat deelgebied omvat voornamelijk de gemeenten Kraainem, Machelen, Zaventem, Steenokkerzeel, Kortenberg en Kampenhout.

Specifiek voor dit deelgebied is de aanwezigheid van de luchthaven Brussels Airport. Brussels Airport is de op één na belangrijkste economische motor in België, goed voor 64.000 directe en indirecte jobs en is eigendom van en wordt uitgebaat door Brussels Airport Company (BAC). Als economische en tewerkstellingspool creëert de luchthaven enerzijds veel welvaart voor het hele land en voor de regio in het bijzonder. Anderzijds hebben haar activiteiten belangrijke gevolgen voor de leefomgeving. Brussels Airport beïnvloedt de ruimtelijke inrichting van de Vlaamse Rand en brengt ook omgevingslawaaï met zich mee voor de omwonenden.

Het Vlaamse Gewest staat in deze regio voor belangrijke uitdagingen om de impact van luchthavenactiviteiten op de omgeving te beheersen. Vanuit het (ontwerp)geluidsactieplan (2025-2029) voor de luchthaven Brussel-Nationaal, opgemaakt binnen de 5-jarige uitvoeringscyclus van de Europese richtlijn omgevingslawaaï (2002/49/EG), worden hieromtrent alvast acties op 2 niveaus voorzien:

- algemeen: de implementatie en opvolging van de voorwaarden in de omgevingsvergunning van Brussels Airport, met in het bijzonder de uitvoering van de 'Balanced Approach'-procedure;
- gebiedsgericht: de opmaak van een gebiedsprogramma in functie van het beheersen van de geluidimpact van de luchthaven.

Trekkers en partners

Zie trekkers en partners fiche 2.1.

Kwaliteitsvolle leefomgeving - ruimtelijke transformatie (algemeen)

1. Uitvoering van de 'balanced approach'-procedure

Trekker: DOMG

Status: op schema

Zoals voorzien in de omgevingsvergunning van 29 maart 2024 voor de luchthaven Brussel-Nationaal wordt de 'Balanced Approach' uitgerold. De Balanced Approach (BA) is een Europees vastgelegde procedure (Verordening EU 598/2014) die verplicht is voor luchthavens met meer dan 50.000 vliegbewegingen die kampen met een geluidsprobleem. Het doel is om op een coherente en kosteneffectieve wijze geluidsgelateerde maatregelen in te voeren om hinder en schadelijke gevolgen te beperken.

Deze procedure omvat een zorgvuldige afweging van de meest kosteneffectieve combinatie van maatregelen binnen vier pijlers van lawaaibestrijding:

- Maatregelen aan de bron
- Maatregelen in de ruimtelijke ordening
- Procedurele maatregelen
- Exploitatiebeperkingen

Het proces start vanuit de ambities van het geluidsactieplan 2025-2029. Het centrale doel is een reductie van 30% in ernstige hinder en ernstige slaapverstoring tegen 2032 ten opzichte van de situatie in 2019. Het doel is om een evenwicht te ondersteunen tussen het economische belang van de luchthaven als tweede economische groeipool van Vlaanderen en de leefomgevingskwaliteit voor de omwonenden. De EU-verordening voorziet dat exploitatiebeperkingen slechts toegepast mogen worden nadat de andere maatregelen van de evenwichtige aanpak in overweging zijn genomen. De maatregelen dienen eveneens te worden ingevoerd op basis van hun kosteneffectiviteit. Tevens schrijft de Balanced Approach voor dat alle belanghebbende partijen betrokken moeten worden bij het proces, om zo alle belangen te kunnen afwegen en te komen tot een evenwichtig pakket aan maatregelen.

Deze verordening beoogt het risico op concurrentievervalsingen of belemmering van algemene efficiëntie van het luchtvaartnetwerk van de Europese Unie te voorkomen door aan de invoering van geluidsgelateerde exploitatiebeperkingen op individuele luchthavens regels en procedures te koppelen, gebaseerd op die evenwichtige aanpak. De maatregelen die nodig zijn om dit evenwicht

te bereiken kunnen maar gekozen worden wanneer een zorgvuldig proces wordt gevolgd. De Verordening (EU) 598/2014 bepaalt de regels en procedures die daarbij gevolgd moeten worden.

Vlaanderen treedt via het Departement Omgeving op als trekker en initiatiefnemer. Er is een nauwe samenwerking met de federale overheid via een protocolovereenkomst. Het proces wordt gestuurd door een beleidsstuurgroep (met ministers en leidend ambtenaren) en een dagelijks bestuur dat ondersteund wordt door externe expertconsortia voor procesbegeleiding, geluidsimpact en milieueffectrapportage (MER).

De huidige planning voor het doorlopen van de Balanced Approach procedure ziet er als volgt uit:

Periode	Fase
2025	1: samenwerkingsovereenkomsten, samenstelling beleidsstuurgroep, dagelijks bestuur en intervisiewerkgroep
2026	2: Onderzoek maatregelen inclusief technische samenwerking, stakeholdersoverleg en verfijning gebiedsprogramma
2027	3: Uitwerken gedragen voorkeurscenario met publieke consultatie
Eerste helft 2028	4: Notificatie aan de Europese Commissie en concretisering

Op datum van 30/01/2026 keurde de Vlaamse Regering een nota goed die de bestuurlijke structuur en het tijdsplan vast legt van de 'Balanced Approach' om uiterlijk op **30 juni 2029** tot een nieuwe, rechtszekere omgevingsvergunning voor de luchthaven te komen. De nota is [hier](#) terug te vinden.

Update Ruimtelijke Ordening (Pijler 2):

Binnen dezelfde context van de 'Balanced Approach' werd er een vergelijkende studie uitgevoerd met als titel: 'Ruimtelijke ordening en beheer als onderdeel van evenwichtige aanpak: vergelijkende studie Europese luchthavens en evaluatie Vlaamse voorstellen'. Deze studie, zoals voorzien op de departementale onderzoeksagenda 2024, werd uitgevoerd door SWECO in samenwerking met luchtvaarteconoom Wouter Dewulf. De studie wordt gehanteerd bij het technisch overleg en het stakeholdersoverleg bij de uitvoering van de 'Balanced Approach'. De studie is terug te vinden op de [website](#) van het Departement Omgeving.

2. Flankerend beleid – opmaak Vlaams Gebiedsprogramma

Parallel aan de uitwerking van de 'Balanced Approach' ontwikkelt Vlaanderen een gebiedsprogramma voor de luchthavenregio. Dit flankerend beleid concretiseert de tweede pijler van de Balanced Approach (ruimtelijke ordening en beheer) en heeft als kerndoel het voorkomen van nieuwe geluidsgehinderden door de instroom van bewoners in de meest belaste zones te

stoppen. Dit gebeurt via een bovenlokale woonprogrammatie, in nauw overleg met Wonen in Vlaanderen. Daarbij wordt ongewenste woonverdichting in hindergevoelige gebieden vermeden en wordt groei gericht gestuurd naar strategische locaties op voldoende afstand van de geluidszones. Het programma zet bovendien in op een versterkte leefbaarheid, onder meer door de ontwikkeling van toegankelijke groen-blauwe structuren en omgevingsgroen. Daarnaast wordt actief aansluiting gezocht bij wetenschappelijk gezondheidsonderzoek van het Departement Zorg en bij adviezen van de Hoge Gezondheidsraad.

De startnota van dit integrale gebiedsprogramma, dat in samenspraak met de lokale besturen wordt uitgewerkt om een duurzaam toekomstperspectief te bieden, wordt verwacht tegen het einde van 2026.

De resultaten van de geleidingsopdracht voor Hoger Ruimtelijk Rendement in de luchthavenregio (in Machelen, Steenokkerzeel, Zaventem, Kortenbergh en Kampenhout) worden integraal verwerkt in het Vlaams Gebiedsprogramma. Deze studie die samen met het gebiedsprogramma opgeleverd zal worden heeft als primair doel onderzoek te voeren naar ruimtelijke programmering voor wonen en economie binnen het lawaaikerngebied rond de luchthaven Brussel-Nationaal (delen van de gemeenten Machelen, Steenokkerzeel, Zaventem, Kortenbergh en Kampenhout). Dit onderzoek beoogt enerzijds de leefbaarheid te verhogen ten aanzien van de luchthaven en anderzijds de ruimtelijke samenhang te versterken. Een sleutelgoal is het beperken van het aantal gehinderden door vliegtuiglawaaï via ruimtelijke maatregelen. Dit omvat het vermijden van nieuwe geluidsgevoelige functies in het lawaaikerngebied en het voorkomen van de bouw van woningen zonder adequate akoestische voorzieningen. Naast het woonvraagstuk werden elementen van ruimtelijke economie behandeld in de studie gezien de druk van ontwikkelaars om gebieden voor werken te herbestemmen en in te richten als woonzones.

Aanverwante studie 'Akoestische gevelisolatie binnen de sterk geluidsbelaste zone rond de luchthaven Brussel-Nationaal'

In 2024 voerde DOMG de studie 'Akoestische gevelisolatie binnen de sterk geluidsbelaste zone rond de luchthaven Brussel-Nationaal' uit (=het lawaaikerngebied te Machelen, Zaventem, Steenokkerzeel, Kortenbergh en Kampenhout). Net zoals de voorgaande studie 'Hoger Ruimtelijk Rendement in de luchthavenregio' geeft deze studie uitvoering aan het geluidsactieplan 2021-2024 voor de luchthaven Brussel-Nationaal. Hierbij ligt de focus op het lawaaikerngebied, waar nieuwe geluidsgevoelige functies vermeden moeten worden en waarbij (nieuwe) woonbebouwing voldoende akoestisch geïsoleerd moet zijn.

De studie operationaliseert dit met een stedenbouwkundige verordening en onderzoekt de opmaak van een grafisch plan, sensibiliserende maatregelen en een praktische bouwgid met

rekenmethodiek. De studie stelt verschillende scenario's voor de grafische afbakening van het lawaai-gebied voor en benadrukt het belang van kennisdeling en ondersteuning voor de bouwsector. De ontwikkelde bouwguides en rekenmethodiek helpen bij het bepalen van de benodigde akoestische isolatie voor woningen in dit gebied.

Ten slotte werd er parallel aan deze procedure door ABB – Vlaamse Rand ook nog een opdracht toegekend aan een studiebureau voor het uitvoeren van een studie naar het maximaal spreidingsscenario (Maximum Dispersion Scenario) voor de luchthaven van Brussel-Nationaal te Zaventem. Vanuit Vlaanderen is er de wens om zo snel mogelijk bepaalde scenario's te ontwikkelen om de aan de gang zijnde gerechtelijke gedingen/discussies te kunnen beïnvloeden. De oplevering van de studie is eind mei 2026.

3. T.OP Werking - Werf Defensie - GRUP en realisatieakkoord

Trekker: DOMG

Status: afgrond – realisatieakkoord goed te keuren door de federale overheid

De Defensie-site strekt zich uit over een gebied van 90 ha langs de Leopold III-laan en bevindt zich voor een deel in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (gemeentes Evere en Brussel-Stad) en voor een deel in het Vlaamse Gewest (gemeente Zaventem). Een derde van de site werd in mei 2017 vrijgemaakt naar aanleiding van de verhuis van de NAVO-activiteiten. De rest van de gebouwen huisvest het bilateraal samenwerkingsprogramma 'Partnerschap voor vrede' en het huidige hoofdkwartier van Defensie (Kwartier Koningin Elisabeth).

Door de ligging van de Defensie-site op de gewestgrens vormt de reconversie ervan een pilootproject voor interregionaal overleg. Binnen T.OP Noordrand werd een ontwikkeling vooropgesteld voor de vrijgekomen terreinen en de nabije omgeving dat een voorbeeld stelt voor de toekomstige ontwikkelingen in dit stadsdeel, met volgend stedenbouwkundig principe:

- een geconcentreerde verdichting in een strook van +- 400 m langs de Leopold 3-laan;
- een coherent landschap met verschillende gebruiken (natuur, recreatie, landbouw) ten zuiden daarvan.

Dit stedenbouwkundig principe werd door de regeringen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaams Gewest en door de federale regering bekrachtigd in een samenwerkingsakkoord op 29/05/2019. Er werd op hetzelfde moment een intergewestelijk akkoord gesloten in functie van de parallelle opmaak van een Brussels Richtplan van Aanleg (RPA) en een Vlaams Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) voor de site en omgeving.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

De bestemmingsplannen werden respectievelijk door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en de Vlaamse Regering vastgesteld midden 2024:

- [RPA - Defensie-site | perspective.brussels](#)
- DSI - Detail - Defensie

Aan Vlaamse zijde werd samen met het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan een realisatieakkoord goedgekeurd. Het realisatieakkoord werd echter nog niet goedgekeurd door de federale regering.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

Er zal worden geprobeerd om de gesprekken over de overdracht van de gronden van Defensie, die in het GRUP bestemd werden als bosgebied/parkgebied, in de loop van 2026 herop te starten.

Open ruimte

4. SP Leve(n)de Woluwe

Trekker: DOMG – Regionaal Landschap Brabantse Kouters

Status: op schema

Inhoudelijk:

DOMG subsidieert strategische projecten in uitvoering van het RSV. Het strategisch project Leve(n)de Woluwe startte met een eerste subsidieperiode op 14 oktober 2022.

Het Strategisch Project Leve(n)de Woluwe realiseert een klimaatrobuust blauwgroen netwerk in de Woluwevallei via integrale gebiedsregie en sterke partnerschappen. De eerste fase resulteerde in een gedragen gebiedsvisie en-programma, succesvolle hefboomprojecten zoals Park Woluwedal en de opstart van een hechte gebiedscoalitie. Voor de nieuwe periode verschuift de focus naar een landschapsbrede aanpak, gesteund door de studie 'Verbindende Landschappen in de Woluwevallei'. Er worden heel wat prioritaire zones aangepakt om beekvalleien, flanken en plateaus ecologisch te verbinden en de natuurlijke waterhuishouding te herstellen. Strategische trajecten zoals de openlegging van de Woluwe bij de R0 en een globaal natuurbeheerplan moeten de landschappelijke samenhang garanderen. Voortgezette communicatie en participatie beogen de band tussen inwoners en het landschap te versterken en blijvend publiek draagvlak te creëren.

////////////////////////////////////

De gebiedscoalitie van het Strategisch Project Leve(n)de Woluwe bestaat uit een breed en interbestuurlijk partnerschap van meer dan 18 organisaties die samenwerken aan een klimaatrobuust blauwgroen netwerk. Het partnerschap is onderverdeeld in verschillende rollen op basis van hun betrokkenheid en expertise zoals Regionaal Landschap Brabantse Kouters, Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij, de werkvennootschap... De zes betrokken lokale besturen zijn: de stad Vilvoorde en de gemeenten Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppem en Steenokkerzeel.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

Deze zijn terug te vinden in het voortgangsrapport: [Leve\(n\)de Woluwe | Departement Omgeving - Vlaamse overheid](#)

5. LIP Noskoem

Trekker: VLM

Status: op schema

Het plan voorziet duurzame maatregelen in de vallei van de Kleine Beek voor hydrologie, ecologie, recreatie en een landbouw met toekomst. Het doel is de groenblauwe dooradering van het openruimtegebied tussen Zaventem en Nossegem met aandacht voor de versterking van de open ruimte en verhoging van de biodiversiteit en een toename van de recreatieve beleving, bv. herinrichting van percelen Imbroek met scoutsterreinen, de begraafplaats Nossegem, het bestaand wachtbekken bij de Kleine Beek.

Status: op schema

De projectoproep Groene Rand wil natuurprojecten in de brede Vlaamse Rand ondersteunen die bijdragen aan de realisatie van nieuw toegankelijk groen, de realisatie van groene verbindingen tussen de woongebieden en de groenpolen en die door natuuraanleg de leefbaarheid in de Vlaamse Rand versterken. Sinds 2021 legde het Vlaamse Randfonds verschillende keren bij om meer projecten te kunnen financieren. In de luchthavenregio kwamen zo volgende projecten tot stand:

Indiener / Project	Omschrijving
2024	
Gemeente Zaventem – Den Dael	‘Den Dael’ vormt nieuwe, toegankelijke groene long voor het centrum van Zaventem. Na aankoop en inrichting van bijkomende toegankelijke natuur in de deelgemeenten, is de aankoop, natuurinrichting en openstelling van ‘Den Dael’ op een steenworp van Zaventem centrum de volgende stap om Zaventemnaars te laten genieten van dichtbij natuur. Dit gebied vormt ook een buffer tussen de drukke Leuvenstesteenweg met kmo-zones en het centrum van Zaventem. Het bestaande bos krijgt een doordacht beheer. Ontharding van parkings geeft kansen voor bosuitbreiding en spel. Een veilige wandeldoorsteek verbindt twee woonkernen.
2023	
Gemeente Zaventem - Troostbosje	Gemeente Zaventem vormt samen met het Regionaal Landschap Brabantse Kouters de gronden rond de gemeentelijke begraafplaats in Sint-Stevens-Woluwe om tot een groene oase. Het project versterkt de groene buffer tussen het Woluweveld en de woonkern van deze deelgemeente. De aanleg van een troostbosje van bijna 1 hectare laat bezoekers aan de begraafplaats toe om na een bezoekje aan hun dierbaren in de natuur tot rust te komen, met ook een bezinningsplek met zitbank en een rolstoelvriendelijke wandellus. Het troostbosje zorgt ook voor natuurbehoud en -versterking dankzij inheemse loofhoutbomen. Ook de hondenweide krijg meer biodiversiteit met hagen, hoogstambomen en aangepast maaibeheer.
2021	
Gemeente Zaventem – Park Woluwedal	Dankzij het project Woluwedal (2019-2021) meandert de Woluwe terug langs de Woluwelaan in Sint-Stevens-Woluwe. De natuurlijke oeverinrichting zorgt voor een hoge ecologische meerwaarde: soorten als ijsvogel en grote zilverreiger worden er intussen gespot. De gemeente breidde het project Woluwedal uit door twee voetbalvelden (inclusief parking) te verhuizen naar Nossegem. In de plaats kwamen bomen en groen, goed voor 1,3 hectare nieuwe natuur. De gemeente voorzag naast

////////////////////////////////////

	ontharding in een ontsluiting van het gebied via een halfverhard pad, in speelnatuur en in duurzaam beheer van de graslanden, het nieuw aangeplante bos en de bestaande bosjes. Het park Woluwedal ging open in mei 2024.
Gemeente Zaventem - Zavelbos	De gemeente kocht 10 percelen van in totaal 8,5 hectare aan langs de E40 in Sterrebeek. Dit gebied was de laatste 15 jaar spontaan bebost (Zavelbos) en nam samen met de bijbehorende weilanden intussen een belangrijke plaats in in het landschap. Inwoners ten zuiden van het gebied zagen het als een belangrijke natuurlijke buffer tegen de E40. Dankzij de aankoop kon het gebied die groene bufferfunctie behouden. Het bos werd uitgebreid met nieuwe soorten en kreeg een bijvriendelijke bosrand. Dankzij brede paden kunnen wandelaars van het bos kunnen genieten. Speelelementen dagen kinderen uit om in het groen te ravotten en aan de oostzijde ligt een grote hondenweide. Het Zavelbos opende in mei 2023 de deuren.

Economische ontwikkeling

7. Brownfieldconvenantenbeleid

Het brownfieldconvenantenbeleid heeft als doel om verwaarloosde of onderbenutte sites (voornamelijk industrieterreinen) opnieuw te ontwikkelen. Op dergelijke brownfields is vaak sprake van een complexe problematiek die de herontwikkeling belemmert. Het instrument 'Brownfieldconvenanten' biedt verschillende voordelen op administratief-juridisch en financieel vlak die deze drempels kunnen wegwerken. De werking is beleidsdomeinoverschrijdend; VLAIO staat in voor de coördinatie en het administratieve beheer. Via een brownfieldconvenant sluiten de Vlaamse Regering, lokale besturen en private partners een overeenkomst met duidelijke afspraken over de doelstellingen van het brownfieldproject, timing, procedures en samenwerking.

Dossiers:

- BFC 233. Zaventem – Trekkerstraat

Trekker: VLAIO

Status: brownfieldconvenant lopende

Het project betreft de reconversie van een reeds jarenlang leegstaande en verkrotte site op de hoek van de Leuvensesteenweg en de J. Trekkerstraat door PSR Brownfield Developers.

In 2025 is een vergunning bekomen voor realisatie van een bedrijfsgebouw met showroom op het gelijkvloers. Door onverwachte technische beperkingen zijn de kosten hoger dan ingeschat waardoor het project onrendabel werd. De plannen worden herzien met het oog op het indienen van een nieuwe vergunningsaanvraag.

8. Subsidies bedrijventerreinen

Trekker: VLAIO

Status: afhankelijk van het dossier

Voor knelpuntterreinen, brownfields en verouderde bedrijventerreinen kan een voortraject gesubsidieerd worden indien er een complexe probleemsituatie aanwezig is. Het voortraject bestaat uit een haalbaarheidsstudie en een procesbegeleiding. Het moet resulteren in een concreet plan van aanpak voor de (her)inrichting van het bedrijventerrein. De subsidie bedraagt 50% van de kosten met een plafond van 200.000 euro.

Subsidies kunnen aangevraagd worden voor de (her)aanleg van bedrijventerreinen. Enkel werken op het openbaar domein worden gesubsidieerd zoals wegenis- en rioleringswerken, groenaanleg, nutsleidingen, enz. De subsidie bedraagt 70% voor de heraanleg van verouderde bedrijventerreinen, 50% voor brownfields en maximaal 50% voor onrendabele greenfield. Daarnaast kunnen ook subsidies toegekend worden voor wetenschapsparken en strategische projecten voor de Vlaamse economie. Het bedrijventerrein moet op een duurzame manier ingericht, uitgegeven en beheerd worden en zal klimaatneutraal worden. De (her)aanleg houdt een intensief en zorgvuldig ruimtegebruik in, zowel op de openbare als op de private eigendommen, met het oog op de geplande economische activiteiten. Bij de terbeschikkingstelling van de gronden worden er evaluatiecriteria opgesteld voor de kandidaat-investeerders en overeenkomstig artikel 26 van het decreet ruimtelijke economie van 13 juli 2012 moet een terugkooprecht ingeschreven worden in de aktes bij het ter beschikkingstellen van nieuwe kavels of units. Er wordt een bouwverplichting binnen maximaal vier jaar en een exploitatieverplichting binnen maximaal vijf jaar nadat de akte verleden is, in de aktes van terbeschikkingstelling opgenomen.

Dossiers:

Bedrijventerrein	Gemeente	Begunstigde	Subsidie	Status	Toelichting
Kamphenhout SAS II	Kamphenhout	Haviland	€ 926.188,48	2014 afgerond	Aanleg openbaar domein nieuw bedrijventerrein
Steen III	Steenokkerzeel	POM Vlaams-Brabant	€ 259.859,46	2021 afgerond	Aanleg openbaar domein nieuw bedrijventerrein
Zaventem Zuid	Zaventem	Gemeente Zaventem	€ 77.595,00	2023 afgerond	Voortraject
Zaventem Zuid	Zaventem	Gemeente Zaventem	€ 9.116.465,00	lopend	Heraanleg openbaar domein verouderd bedrijventerrein

2.5 BRABANTSE WOUDEN

Focus

De beleidsambities van de Vlaamse Regering op het vlak van Omgeving en Vlaamse Rand vertonen heel wat onderlinge raakvlakken (zie focus fiche 2.1). Deze fiche bundelt de lopende of geplande beleidsinitiatieven binnen Omgeving en focust daarbij op acties die van toepassing zijn op het deelgebied 'Brabantse Wouden'. Dat deelgebied omvat de gemeenten Beersel, Halle, Hoeilaart, Linkebeek, Overijse, Tervuren, Wezembeek-Oppem en andere gemeenten. Voor de volledigheid is het belangrijk te vermelden dat het deelgebied van de fiche niet volledig overeenkomt met het Nationaal Park Brabantse Wouden. Dit deelgebied focust zich op de gemeente grenzend aan Brussel en neemt voor de geografische aansluiting Halle en Wezembeek-Oppem mee op.

Op 13 oktober 2023 werden de Brabantse Wouden door de Vlaamse Regering erkend als nationaal park. Het betreft een gebied dat zich uitstrekt tussen het Hallerbos, het Zoniënwoud en het Meerdaalwoud. Het is een uniek landschap dat bestaat uit robuuste bossen, kronkelende rivieren en open velden die samen de Brabantse Wouden vormen. Met meer dan 10.000 hectare waardevolle natuur biedt dit gebied eindeloze mogelijkheden voor avontuur en ontspanning. De natuurlijke meanders van de Dijle, Laan en IJse creëren een klimaatbestendig landschap vol leven en biodiversiteit. Klim je uit de riviervalleien omhoog, dan ontdek je het Brabants plateau, waar eeuwenoude holle wegen diep in het landschap snijden.

Trekkers en partners

Zie trekkers en partners fiche 2.1.

Stand van zaken 2025

Kwaliteitsvolle leefomgeving - ruimtelijke transformatie (algemeen)

1. SP Horizon+

Trekker: DOMG

Status: op schema/Strategisch project afgerond: augustus 2025

DOMG subsidieert strategische projecten in uitvoering van het RSV. Voor het strategisch project Horizon+ liep een 3de subsidieperiode. Horizon+ verbindt de deelnemende gemeenten – Tervuren, Overijse, Sint-Genesius-Rode en Hoeilaart – en het Zoniënwoud beter met elkaar door een

functieversterking van de open ruimte binnen het bebouwd perifeer landschap. De gemeenten willen die verstedelijking duidelijk begrenzen en de resterende open ruimte binnen het bebouwd perifeer landschap vrijwaren en een duidelijke rol geven.

In een eerdere subsidieronde werd een strategische visie uitgetekend die sindsdien stelselmatig in de praktijk gebracht werd. Horizon+ werkt op vier productgroepen:

- een intergemeentelijk beleidsplan met focus op het realiseren van de bouwshift, het beheer van hemelwater, het versterken van de boomdekking en het productief landschap;
- het interbestuurlijke beeldkwaliteitsplan en grensoverschrijdende landschapsbeelden;
- het interbestuurlijk RUP en (inter)gemeentelijke verordening o.a. voor de afbakening van de wijken en open ruimte;
- draagvlakvorming via o.a. het online burgerplatform en initiatieven i.v.m. 'citizen science'.

Het eindrapport, opgeleverde producten en resultaten kunnen geraadpleegd worden op de website [HORIZON+ \(Zoniënwoud\) | Departement Omgeving](#)

2. SP Walden

Trekker: DOMG

Status: op schema

DOMG subsidieert strategische projecten in uitvoering van het RSV. Walden staat voor Wouden, Akkers en Landschappen langsheen de Dijlevallei Ecologisch laten Netwerken. Met het strategisch project zetten de partners de schouders onder het versterken van de open ruimte tussen het Heverleebos, het Meerdaalwoud en het Zoniënwoud, het landbouwplateau van Duisburg en de valleien van Dijle, Laan, Ilse en Voer. Het project geeft mee uitvoering aan het gebiedsgericht project en Nationaal Park de Brabantse Wouden.

In het eerste strategisch project werd ingezet in op 3 sporen, met name:

- Spoor 1: focus op 4 aandachtsgebieden met complexe werven en lokale projecten:
- Spoor 2: herwaardering van de natuurlijke waterbronnen
- Spoor 3: werken aan een geïntegreerde visie en gebiedsprogramma die passen binnen de landschapsbiografie en het masterplan voor de Brabantse Wouden.

De geïntegreerde visie en het gebiedsprogramma voor WALDEN werden opgemaakt via een participatief proces en vormen een verdere uitwerking van het masterplan Brabantse Wouden.

Ze vormen de leidraad voor concrete acties van het strategisch project en bieden een kader voor de

opmaak van een gemeentelijk beleidsplan en/of de opstart van gemeentelijke/provinciale ruimtelijke projecten en/of planprocessen.

Het 2^e strategisch project WALDEN (2025-2028) werkt binnen het grondgebied van de vier gemeenten via een gebiedsgerichte en geïntegreerde aanpak op 2 sporen, met name enerzijds op (1) aandachtsgebieden met ruimtelijk complexe uitdagingen

- het versterken van de valleigebieden als groene verbindende aders: Bukenbeekvallei, Molenbeekvallei, Voervallei;
- het inrichten van de onthaalpoorten: het Zoet Water bij Heverleebos in Oud-Heverlee en een grensoverschrijdende onthaalpoort bij station Florival in de Dijlevallei.

en anderzijds op (2) de realisatie van bovenlokale voorbeeldprojecten.

- het herwaarderen van de natuurlijke waterbronnen
- de gedifferentieerde invulling van de woonbehoefte.

Het project werkt samen met het Nationaal Park Brabantse Wouden. Meer info is terug te vinden op [Strategisch project Walden | Provincie Vlaams-Brabant](#)

Welke stappen er gezet zijn vorig jaar en wat er nog op de planning staat, is terug te vinden in het voortgangsrapport: [Walden – Wouden, akkers en landschappen langs de Dijlevallei](#)

3. GRUP 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)'

Trekker: DOMG + DWV

Status: op schema

Het geïntegreerd planningsproces 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)' heeft de doelstelling om het bestaande knooppunt Groenendaal te optimaliseren. Daardoor zal de verkeersleefbaarheid en doorstroming op de infrastructuur verbeteren. Door netwerken te verbeteren voor de verschillende verkeersstromen, wordt ook ingezet op een verbetering van de multimodale bereikbaarheid van de omgeving.

Daarnaast wordt bij de optimalisatie van het knooppunt ingezet op het verbeteren van de leefomgevingskwaliteit. Het betreft niet enkel de bebouwde ruimte leefbaarder maken, maar ook de groenblauwe, ecologische verbindingen versterken en de open ruimte vrijwaren en kwalitatief versterken. De versterking van de bosstructuur is binnen deze doelstelling een uitgangspunt. Daarnaast wordt gestreefd naar een zo min mogelijk bijkomend ruimtebeslag en geen netto toename van verharding in het gebied. Meer info is terug te vinden op [DSI - Detail - Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel \(R0\)](#)

Op 30 januari 2026 heeft de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Groenendaal op de Ring rond Brussel (R0)' definitief vastgesteld.

4. GRUP 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Jezus-Eik op de Ring rond Brussel (R0/E411)'

Trekker: DOMG + DWV

Status: bij te sturen

Het geïntegreerd planningsproces 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Jezus-Eik op de Ring rond Brussel (R0/E411)' heeft de doelstelling om het bestaande knooppunt Jezus-Eik herin te richten. Daardoor zal de verkeersleefbaarheid en doorstroming op de infrastructuur verbeteren. Door netwerken te verbeteren voor de verschillende verkeersstromen, wordt ook ingezet op een verbetering van de multimodale bereikbaarheid van de omgeving.

Daarnaast wordt bij de optimalisatie van het knooppunt ingezet op het verbeteren van de leefomgevingskwaliteit. Het betreft niet enkel de bebouwde ruimte leefbaarder maken, maar ook de groenblauwe, ecologische verbindingen versterken en de open ruimte vrijwaren en kwalitatief versterken. De versterking van de bosstructuur is binnen deze doelstelling een uitgangspunt. Daarnaast wordt gestreefd naar een zo min mogelijk bijkomend ruimtebeslag en geen netto toename van verharding in het gebied. Meer info is terug te vinden op [DSI - Detail - Ruimtelijke herinrichting knooppunt Jezus-Eik op de Ring rond Brussel \(R0/E411\)](#)

Op 8 februari 2025 heeft de Vlaamse Regering de startnota van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Jezus-Eik op de Ring rond Brussel (R0/E411)' goedgekeurd, waarna een publieke raadpleging volgde en een scopingnota gepubliceerd werd. Het planteam werkt momenteel aan het voorontwerp GRUP waarover wellicht in het najaar een plenaire vergadering zal georganiseerd worden.

5. GRUP 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Vierarmen op de Ring rond Brussel (R0)'

Trekker: DOMG + DWV

Status: bij te sturen

Het geïntegreerd planningsproces 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Vierarmen op de Ring rond Brussel (RO)' heeft de doelstelling om het bestaande knooppunt Vierarmen te optimaliseren. Daardoor zal de verkeersleefbaarheid en doorstroming op de infrastructuur verbeteren. Door netwerken te verbeteren voor de verschillende verkeersstromen, wordt ook ingezet op een verbetering van de multimodale bereikbaarheid van de omgeving.

////////////////////////////////////

Daarnaast wordt bij de optimalisatie van het knooppunt ingezet op het verbeteren van de leefomgevingskwaliteit. Het betreft niet enkel de bebouwde ruimte leefbaarder maken, maar ook de groenblauwe, ecologische verbindingen versterken en de open ruimte vrijwaren en kwalitatief versterken. De versterking van de bosstructuur is binnen deze doelstelling een uitgangspunt. Daarnaast wordt gestreefd naar een zo min mogelijk bijkomend ruimtebeslag en geen netto toename van verharding in het gebied. Meer info is terug te vinden op [DSI - Detail - Ruimtelijke herinrichting knooppunt Vierarmen op de Ring rond Brussel \(R0\)](#).

Op 8 februari 2025 heeft de Vlaamse Regering de startnota van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Vierarmen op de Ring rond Brussel (R0)' goedgekeurd, waarna een publieke raadpleging volgde en een scopingnota gepubliceerd werd.

Met de opmaak van een intergewestelijke mobiliteitsstudie (DWV + Brussel Mobiliteit) wordt gestreefd naar een gedragen mobiliteitsconcept, waarna de heropstart het GRUP mogelijk is.

6. GRUP 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Leonard op de Ring rond Brussel (R0)'

Trekker: DOMG + DWV

Status: bij te sturen

Het geïntegreerd planningsproces 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Leonard op de Ring rond Brussel (R0)' heeft de doelstelling om het bestaande knooppunt Leonard te optimaliseren. Daardoor zal de verkeersleefbaarheid en doorstroming op de infrastructuur verbeteren. Door netwerken te verbeteren voor de verschillende verkeersstromen, wordt ook ingezet op een verbetering van de multimodale bereikbaarheid van de omgeving.

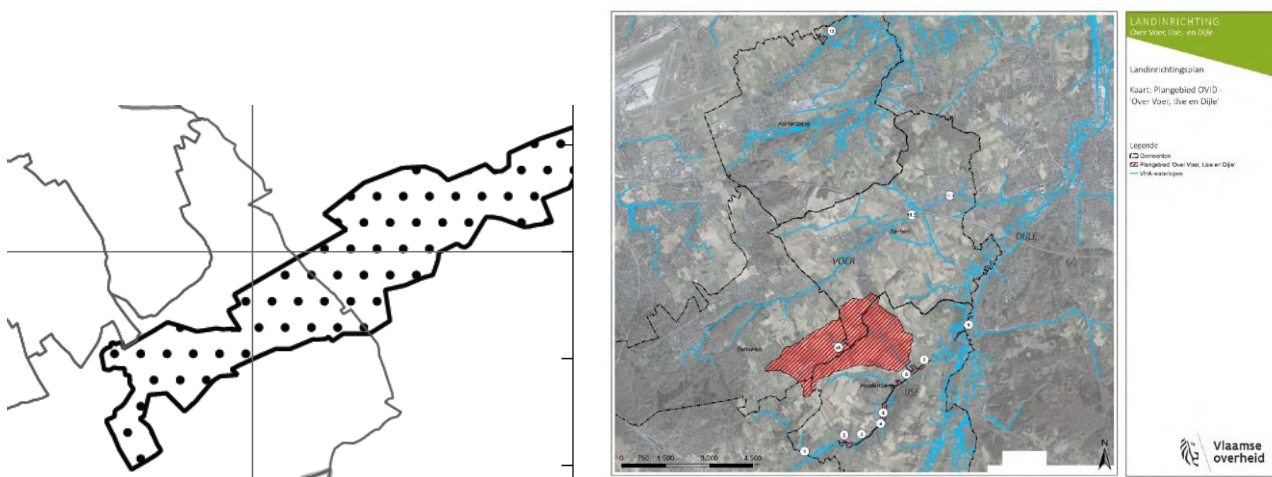
Daarnaast wordt bij de optimalisatie van het knooppunt ingezet op het verbeteren van de leefomgevingskwaliteit. Het betreft niet enkel de bebouwde ruimte leefbaarder maken, maar ook de groenblauwe, ecologische verbindingen versterken en de open ruimte vrijwaren en kwalitatief versterken. De versterking van de bosstructuur is binnen deze doelstelling een uitgangspunt. Daarnaast wordt gestreefd naar een zo min mogelijk bijkomend ruimtebeslag en geen netto toename van verharding in het gebied. Meer info is terug te vinden op [DSI - Detail - Ruimtelijke herinrichting knooppunt Leonard op de Ring rond Brussel \(R0\)](#)

Op 8 februari 2025 heeft de Vlaamse Regering de startnota van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Ruimtelijke herinrichting knooppunt Leonard op de Ring rond Brussel (R0)' goedgekeurd, waarna een publieke raadpleging volgde en een scopingnota gepubliceerd werd.

Vermits het knooppunt Leonard gelegen is op het grondgebied van Vlaanderen en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is een bestemmingswijziging nodig in beide gewesten. Met de opmaak van een intergewestelijke mobiliteitsstudie (DWV + Brussel Mobiliteit) wordt gestreefd naar een gedragen mobiliteitsconcept, waarna een opstart van een plan aan Brusselse zijde en een heropstart van het GRUP aan Vlaamse zijde mogelijk kan zijn.

Open ruimte

7. Planprogramma Plateau van Moorsel (LIP's Voerlijnen & OVID)

Trekker: VLM

Status: op schema

LIP Voerlijnen

De voorgestelde ontsnipperingsmaatregelen binnen inrichtingsproject Voervallei (inrichtingsplan Voerlijnen) houden rechtstreeks verband met de maatregelen die ter hoogte van de E40-autosnelweg worden voorgesteld. De doelstelling van al deze acties is om op korte termijn de enige resterende openruimteverbindingen tussen de intacte landbouwplateaus, de natuur- en de bosgebieden te vrijwaren en te versterken.

Concreet is een missing link wandelpad aangelegd langs de waterloop de Voer en zijn naastliggende natuurzones ingericht (opbraak tuininfrastructuur, aanplant bosgoed, natuurbeheer) om de groenblauwe verbinding van de Voervallei te versterken. De werken werden uitgevoerd. Dit zogenaamde Voerwegje vormt een belangrijke ontbrekende schakel in de historische voetweg die de

LIP OVID

- Het eerste dossier waarbij de IJse meer ruimte krijgt om te meanderen en te overstromen is een feit. De werken zijn gelegen tussen Kamstraat en Beekstraat te Huldenberg en voorzien in zomer 2026.
- Het volgende dossier wordt voorbereid en is gelegen in Margijsbos.
- De gemeente Huldenberg onthardt momenteel het dorpsplein in Huldenberg. Het zuiver bronwater stroomt terug naar de IJse.
- De monding van de IJse in Dijle wordt voorbereid in het dossier Doode Bemde.
- In de Voervallei te Bertem worden in 2026 de vismigratieknelpunten op de waterloop weggewerkt en eerste maatregelen tegen modderuitspoeling naar de waterloop geïnstalleerd.
- Er wordt een proefopstelling 'Swales' uitgevoerd te Tervuren in samenwerking met ILVO en RL voor meer waterinfiltratie en minder erosie op de akker.

8. LIP Ijsevallei

Trekker: VLM

Status: op schema

Het doel van dit project is het inrichten van de open ruimte met een meerwaarde voor mens en natuur. De werken geven weer plaats aan zuiver water en laten valleien en waterlopen natuurlijk ontwikkelen. De VLM herstelt natuurgebieden en verbindt natuurplekken tussen Zoniën- en Meerdaalwoud. De partners zetten in op een toekomstgerichte landbouwstructuur, een evenwichtig landschap en maken erfgoed beter zichtbaar. Ze leggen wandelverbindingen aan en bieden uitkijkpunten op herstelde landschappen. Life Belini vorm hier het financiële sluitstuk van.

In LIP IJsevallei beëindigt de VLM de eerste fase van de werken:

- de Zwanenlaan is onthard en er ontwikkelt zich een mooie kruidenberm,
- de werken aan Ketelheide zijn afgerond,
- op verschillende plaatsen in Overijse en Hoeilaart werden muurschilderingen aangebracht,
- het kasteelpark Isque kreeg een modernere invulling en werd feestelijk geopend,
- langs de Meeuwenlaan verdween een stuk verharding, met een zichtbaar positief resultaat voor water, landschap en biodiversiteit
- ook de herinrichting van de Groeneweg is klaar,
- onder de E411 zorgen nieuwe faunapassages voor veilige oversteekplaatsen

Twee vijvers in Parmoes zijn deze herfst geruimd en opnieuw op orde gebracht. Daarna volgt herstelbeheer van graslanden en moerassen, bebossing en aanleg van recreatieve infrastructuur. Voor de zone rond de IJsebroeken en hermeandering van de IJse (Overijse) zal een studiebureau in 2026 de technische plannen afwerken.

Vergroening

9. Nationaal Park Brabantse Wouden

Trekker: ANB

Status: op schema

Het Nationaal Park Brabantse Wouden werd in oktober 2023 erkend door de Vlaamse Regering en de bijhorende vzw werd opgericht in maart 2024. Het Nationaal Park bestaat uit vele partners, waaronder ANB, de provincie Vlaams-Brabant, 5 gemeenten uit de Vlaamse Rand en 7 andere Vlaams-Brabantse gemeenten.

Het Nationaal Park Brabantse Wouden bestaat uit meer dan 10.000 hectare waardevolle natuur in o.a. het Hallerbos, Zoniënwoud, Meerdaalwoud/Heverleebos en de Doode Bemde. Het Nationaal Park werkt tussen Halle en Leuven aan het versterken van biodiversiteit en het creëren van kansen voor duurzame recreatie, landbouw en beleving. Samen met partners, vrijwilligers, ondernemers en landbouwbedrijven wordt er ingezet op natuurherstel, educatie en gemeenschapszin.

Het parkteam bestaat ondertussen uit 7 medewerkers die samen met alle partners aan de doelstellingen uit het Masterplan werken. Meer info op www.brabantsewouden.be

10. Projectoproep Groene Rand

Trekker: ANB

Status: op schema

De projectoproep Groene Rand wil natuurprojecten in de brede Vlaamse Rand ondersteunen die bijdragen aan de realisatie van nieuw toegankelijk groen, de realisatie van groene verbindingen tussen de woongebieden en de groenpolen en die door natuuraanleg de leefbaarheid in de Vlaamse

Rand versterken. Sinds 2021 legde het Vlaamse Randfonds verschillende keren bij om meer projecten te kunnen financieren. In 2026 zal geen oproep Groene Rand gelanceerd worden.

In de regio Brabantse Wouden kwamen zo volgende projecten tot stand:

Indiener / Project	Omschrijving
2025	
Gemeente Beersel – hermeandering Biezeweidebeek	Gemeente Beersel knapt de Biezeweidebeek op tot een natuurlijker en aantrekkelijker stukje landschap. Denk aan hermeandering, natuurlijke oevers en een nieuw wandelpad dat bezoekers dichterbij de natuur brengt.
Gemeente Wezembeek-Oppeem	Gemeente Wezembeek-Oppeem creëert 1,61 hectare nieuwe natuur via de aankoop en inrichting van het weiland tussen de Diepstraat en de Zikkelstraat. Met een extra fruitboomgaard in de Marmotwijk ontstaat er een aantrekkelijk, toegankelijk natuurgebied in samenwerking met Regionaal Landschap Brabantse Kouters.
2024	
Stad Halle – Groebegracht	Het van nature overstroombare gebied wordt omgevormd tot gecontroleerd overstromingsgebied. Centraal staat het opwaarderen van de natuurwaarde tot een dynamisch, waterrijk, open grasvalleilandschap, met meanderende beek. Er wordt een valleiterrass aan de rand voorzien. Dat zal fungeren als natuurverblijfplek met zicht op de vallei, ontmoetingsplek voor de buurt en ziekenhuis, start van wandellus en natuureducatief traject. We zijn ervan overtuigd dat dit unieke waterrijke valleilandschap, in combinatie met de waterdynamiek een toegevoegde waarde zal betekenen voor de Hallenaars. Ze krijgen er een bijzonder parklandschap bij aan de rand van hun stad.
2023	
Gemeente Beersel – Park Neerdorp	Gemeente Beersel koopt twee percelen aan (in totaal 2.610 m ²) om het recent ingerichte park Neerdorp in deelgemeente Huizingen uit te breiden. In dat park werd de oude papierfabriek gerenoveerd en krijgt deze een nieuwe invulling. Het oude bezinkingsbekken werd er omgevormd tot een toegankelijk natuurpark met een meanderende Molenbeek. Deze parkuitbreiding creëert extra ruimte voor water en groen in een versteend valleigebied.

Dossiers:

////////////////////////////////////

2.6 ZUIDELIJKE ZENNEVALLEI

Focus

De beleidsambities van de Vlaamse Regering op het vlak van Omgeving en Vlaamse Rand vertonen heel wat onderlinge raakvlakken (zie focus fiche 2.1). Deze fiche bundelt de lopende of geplande beleidsinitiatieven binnen Omgeving en focust daarbij op acties die van toepassing zijn op het deelgebied 'Zuidelijke Zennevallei'. Dat deelgebied omvat de gemeenten Halle, Sint-Pieters-Leeuw, Sint-Genesius-Rode, Beersel en Drogenbos.

Trekkers en partners

Zie trekkers en partners fiche 2.1.

Stand van zaken 2026

Kwaliteitsvolle leefomgeving - ruimtelijke transformatie (algemeen)

1. Strategisch project 'Zinderende Zennevallei'

Trekker: DOMG

Status: op schema

DOMG subsidieert strategische projecten in uitvoering van het RSV. Het strategisch project 'Zinderende Zennevallei' startte met een 4de subsidieperiode (subsidieperiode 1: 2011-2014, subsidieperiode 2: 2015-2018, subsidieperiode 3: 2020-2023, subsidieperiode 4: 2024-2027).

Het strategisch project wil een antwoord bieden op actuele uitdagingen, zoals klimaatverandering, demografische groei, versnippering van de ruimte en de nood aan zuinig ruimtegebruik. Het transformatieproces dat het project beoogt, zet in op vernieuwing en opwaardering van de economische structuur en het huidige woonweefsel, en dit met behoud en versterking van de waardevolle openruimtestructuren. De transformatie wordt getoetst aan het vernieuwd gewestelijk en provinciaal ruimtelijk beleid.

Het strategisch project geeft met verschillende partners en organisaties samen dit transformatieproces vorm door de uitwerking van volgende 3 thema's:

1. De infrastructurele en ruimtelijke uitbouw van openbaarvervoersknooppunten en fietsroutenetwerk;
2. Het integraal beschermen en versterken van het watersysteem van de Zennevallei;
3. Het optimaliseren van bedrijventerreinen door zuinig ruimtegebruik en samenwerking met ondernemers.

Er is ook ruimte voor creatieve en vernieuwende oplossingen door coalitievorming met het middenveld, actoren en organisaties. De samenwerking zal inzetten op concrete acties en gebieden om de transformatie van de Zennevallei te realiseren.

Dit strategisch project loopt af eind 2026. Meer info is terug te vinden op [Strategisch project Zennevallei | Provincie Vlaams-Brabant](#)

Welke stappen er gezet zijn vorig jaar en wat er nog op de planning staat, is terug te vinden in het voortgangsrapport: [Zinderende Zennevallei | Departement Omgeving - Vlaamse](#)

2. GRUP Bedrijvenzone 3 Fonteinen

Trekker: DOMG

Status: op schema

In uitvoering van een onderdeel van de visie van het strategisch project Zennevallei werd een geïntegreerd planningsproces opgestart voor de bedrijvenzone Drie Fonteinen in Sint-Pieters-Leeuw en Drogenbos. Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Bedrijvenzone Drie Fonteinen zal de stedenbouwkundige voorschriften actualiseren om de bedrijventerreinen op een optimale manier te laten ontwikkelen. Het ruimtelijk uitvoeringsplan wil de bedrijvenzone Drie Fonteinen optimaliseren door:

- de ontwikkeling van verlaten of onbebouwde sites en de intensivering van onderbenutte bedrijvensites;
- het vergroten van de mogelijkheden voor watergebonden bedrijvigheid;
- het verbeteren van de bereikbaarheid, zowel voor personen- als goederenverkeer;
- het versterken van het groen-blauwe netwerk en het beperken van de risico's op wateroverlast;
- het verbeteren van het woon- en leefmilieu van de aangrenzende woongebieden.

De bedrijvenzone is nagenoeg volledig volgebouwd. Het plan maakt dus niet de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein mogelijk, maar moet ervoor zorgen dat de bestaande bedrijvenzone ook in de toekomst een aantrekkelijke vestigingsplaats blijft voor diverse soorten bedrijfsactiviteiten. Dit kan voor een deel gebeuren door vernieuwingsoperaties van de bedrijven zelf, maar er zijn ook

investeringen nodig in het openbaar domein of door bedrijven gezamenlijk om het bedrijventerrein als geheel aantrekkelijk te houden. De noemer 'optimalisatie van de bedrijventone' omvat al die grote en kleine vernieuwingsacties samen.

De opmaak van dit GRUP heeft een tijdje stilgelegen. Momenteel wordt de scopingnota geactualiseerd en wordt het voorontwerp GRUP opgemaakt. De scopingnota zal voor de zomer gepubliceerd worden waarna het voorontwerp na de zomer aan een plenaire vergadering zal voorgelegd worden. Het ontwerp-GRUP zal voor besluitvorming worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering in het najaar van 2026.

Meer info is terug te vinden op [DSI - Detail - Bedrijvenzone Drie Fontein](#)

3. GRUP Lot en vallei Zennebeemden

Trekker: DOMG

Status: bij te sturen

In uitvoering van een onderdeel van de visie van het strategisch project Zennevallei wordt een geïntegreerd planningsproces opgestart voor de optimalisatie van de bedrijvenzone Laekebeek in Beersel, Sint-Pieters-Leeuw en Drogenbos. Daarnaast wordt ook een gebiedsgerichte visie geformuleerd voor de woonomgeving Lot en de omliggende Zennebeemden.

De startnota werd opgemaakt. De Vlaamse Regering moet nog een beslissing nemen om dit proces formeel op te starten.

4. GRUP 'Landschappelijke inpassing A8' in Halle

Trekker: DOMG + DWV

Status: op schema

De A8 in Halle zorgt voor gevaarlijke verkeerssituaties, files tot op de R0 en omgevingshinder als gevolg van het uitblijven van een inrichting als hoofdweg op een deel van het traject. Het wegvak van de A8 gelegen tussen de aansluiting op de R0 en het viaduct over het kanaal Brussel-Charleroi kent als autoweg N203a vandaag nog steeds drie lichtengeregelde kruispunten en een half aansluitingscomplex ter hoogte van de Welkomstlaan/N203. Daarnaast leidt deze situatie lokaal tot problemen op het vlak van bereikbaarheid en leefbaarheid in de omliggende wijken.

De herinrichting van de A8 te Halle werd planologisch verankerd in een reeks deelplannen van het provinciaal ruimtelijke uitvoeringsplan 'Afbakening Kleinstedelijk Gebied Halle' (PRUP KSG Halle)

onder de noemer 'Cluster A8', op basis van een referentieontwerp uit 2016. Hierbij werd voorzien in een volledige intunneling van de A8 en gelijktijdige heraanleg van het knooppunt A8xR0. De stedenbouwkundige voorschriften van het PRUP KSG Halle – Cluster 8 laten weinig of geen flexibiliteit toe, waardoor evenwaardige alternatieven voor uitvoering niet mogelijk zijn.

Uit technisch onderzoek in uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2021 blijkt dat verschillende evenwaardige alternatieven voor de herinrichting en landschappelijke inpassing van de A8 en het knooppunt A8xR0 mogelijk zijn, die zowel op vlak van technische uitvoering, faseerbaarheid en kostprijs realistischer zijn. De onderzochte scenario's zijn evenwel strijdig met de stedenbouwkundige voorschriften van het PRUP KSG Halle – Cluster 8. Een nieuw planinitiatief dringt zich op, waarbij alle alternatieven kunnen afgewogen worden. De mate waarin de A8 wordt overkapt of ingetunneld, wordt hierbij niet als doel maar als middel gezien om de plandoelstelling m.b.t. verkeersveiligheid, landschappelijke inpassing van de A8 en het knooppunt A8xR0 en een kwalitatieve leefomgeving te bereiken

De startnota van het GRUP werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 31 mei 2024, waarna een publieke raadpleging volgde van 11 juni 2024 tot en met 9 augustus 2024.

Het voorontwerp is op 3 april 2026 voorgelegd aan een plenaire vergadering. Het ontwerp-GRUP zal voor besluitvorming worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering op 8 mei 2026 waarna een openbaar onderzoek zal georganiseerd worden dat loopt van 26 mei t.e.m. 24 juli 2026. Meer info is terug te vinden op [DSI - Detail - Landschappelijke inpassing A8](#)

5. IGS Zennevallei Hergist

Trekker: ABB

Status: Op schema

De Intergemeentelijke Samenwerking (IGS) 'Zennevallei Hergist' is een samenwerking tussen de lokale besturen Halle, Beersel en Sint-Pieters-Leeuw en de Vlaamse overheid, met als doel de Zennevallei op te waarderen en streekontwikkeling te stimuleren, waarbij de Zenne een verbindend element vormt. Via deze IGS worden projecten gefinancierd die ten goede komen aan de economische, ecologische, culturele en toeristische ontwikkeling in de Zennevallei.

De IGS werd initieel opgericht met een looptijd van 25 oktober 2021 tot en met 31 december 2024 en ontving een subsidie van € 750.000 uit het Vlaamse Randfonds met als opzet lopende projecten van het strategisch project Zennevallei te ondersteunen om de regio te verbinden en recreatie te bevorderen. Het gaat om de volgende projecten:

- het uitbreiden van de Zennepaden in de Zennevallei;
- het ondersteunen van de Zenneterrassen in Halle en Lot;
- waterrecreatie en kajak op de Zenne;
- in 2023 de eerste editie van de triënnale GIST.

De vooropgestelde projecten van de Zennepaden en -terrassen bleken echter niet volledig binnen de vooropgestelde termijn gerealiseerd en afgerekend te kunnen worden. Om de realisatie van de lopende projecten niet in het gedrang te brengen, werd de subsidietermijn in 2024 verlengd tot eind 2027 en werd het initiële subsidiebedrag verhoogd met € 350.000.

In 2025 begon de voorbereiding voor de 2de editie van de triënnale GIST. Die tentoonstelling zal hedendaagse kunstenaars een venster bieden op het leven in de Zennevallei, met aandacht voor natuur, streekgebonden cultuur en kunst. Deze tweede editie zal lopen van 2 augustus tot 3 oktober 2027.

Open ruimte

6. LIP Molenbeekvallei – Beersel (Planprogramma Land van Teirlinck)

Trekker: VLM

Status: op schema

De Molenbeekvallei ondergaat een herinrichting om wateroverlast te verminderen, natuur te versterken en de leefomgeving te verbeteren. Het plan richt zich op een natuurlijker watersysteem

met ruimte voor waterberging en vertraagde afvoer. Natte natuur, graslanden en bossen krijgen meer kansen, wat de biodiversiteit ten goede komt. Recreatieve verbindingen, zoals wandel- en fietspaden, maken het gebied toegankelijker. Landbouwers krijgen ondersteuning om hun bedrijfsvoering aan te passen aan de veranderende waterhuishouding.

Samenwerking met lokale partners zorgt voor een evenwicht tussen ecologie, landbouw en recreatie. Door klimaatadaptieve maatregelen wordt het gebied weerbaarder tegen droogte en overstromingen. Historische landschapselementen worden hersteld, wat de identiteit van de vallei versterkt. Lokale bewoners en gebruikers worden actief betrokken bij de uitvoering en opvolging. Zo ontstaat een veerkrachtig landschap dat mens en natuur ten goede komt.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

Dit landinrichtingsplan nadert zijn einde. De inrichtingen aan de Zevenborrebeek en Molenbeekwandeling zijn opgeleverd. De werken aan het stormbekken van Elsemheide (45.000 euro aan landinrichtingssubsidies) worden nog steeds verder voorbereid door de provincie. De studie voor het openleggen van de Molenbeek in het Provinciedomein Huizingen (424.102 euro aan subsidies) loopt en de vergunningsaanvraag voor een eerste deel van de inrichting is ingediend.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

De VLM is zelf nog actief bezig met het planvormingstraject van een vierde inrichtingsplan. Dat plan zal betrekking hebben op gebieden rond de 'Meigemheide'. Eind 2025 wordt het ontwerp van plan voor advies geagendeerd op een zitting van de planbegeleidingsgroep.

De werken aan het stormbekken van Elsemheide worden nog steeds verder voorbereid door de provincie. De werkenopdracht voor het openleggen van de Molenbeek in het Provinciedomein Huizingen is gegund. De voorbereiding voor de werken aan Eikenheide is terug opgestart na een doorbraak in de grondproblematiek. Dit geldt ook voor de werken aan de Vanderveldelaan waar een extra subsidie het dossier opnieuw in versnelling bracht.

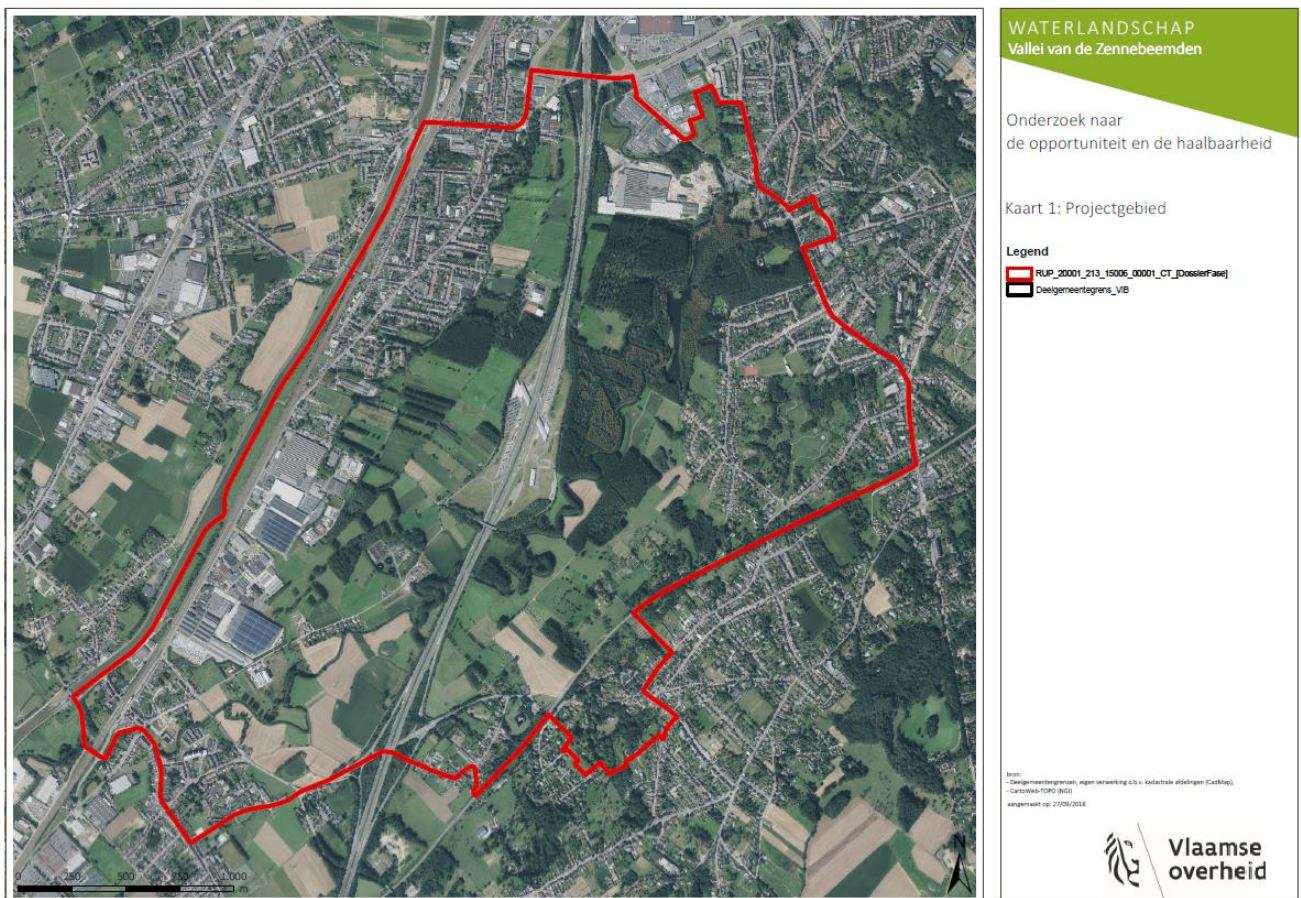
7. LIP Molenbeekvallei – Sint-Genesius-Rode (Planprogramma Land van Teirlinck)

De werken aan de Geevaertvijver naderen hun einde. Het Vlaamse Randfonds draagt net zoals Life Belini bij aan deze investering.

De vergunning is afgeleverd voor de werken aan de Siep- en Lansrodevijver.

Tot slot wordt er met de betrokken partners naarstig gezocht naar een oplossing voor de watervervuiling opwaarts de Lansrodevijver.

8. Oproep Water-Land-Schap Zuidelijke Zennevallei

Trekker: VLM & Regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei

Status: op schema

Met het project Water-Land-Schap (350.000 euro subsidie landinrichting) is een samenwerkingsverband of lokale coalitie opgesteld die aan de slag gaat met duurzame landbouw, integraal waterbeheer en landschap in Sint-Pieters-Leeuw, Drogenbos en Beersel. Binnen dit initiatief wil de lokale coalitie werken aan het maximaliseren van het gebruik van het Zennepad, aan

verbindingen tussen het centrum van Ruisbroek en Drogenbos voor traag verkeer, aan het vrijmaken van ruimte voor de Zenne – met een landschap met een grote diversiteit aan droge en natte zones, stromend en stilstaand water, hoog- en laagstambegroeiing en natte vlaktes en ruigtes – en aan het creëren van kansen voor korteketenlandbouw. Het project loopt tot 2028.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft in samenwerking met het Agentschap Landbouw en Zeevisserij (L&V) een landbouwbegeleidingsproject opgestart. Dit project, gefinancierd door beide organisaties, richt zich op het versterken van de samenwerking met landbouwers en het verbeteren van landbouwpraktijken in de verschillende Water+Land+Schapsgebieden en is ook in dit gebied opgestart.

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

- Het openbaar onderzoek liep af op 25 april 2026.
- Op basis van de binnengekomen adviezen en reacties wordt het plan momenteel aangepast en afgewerkt in de definitieve versie.
- De planbegeleidingsgroep buigt zich daar in september 2026 over.
- Nadien worden de instemmingen opgevraagd bij alle betrokken partners.
- De formele goedkeuring van het landinrichtingsplan wordt verwacht medio 2027. Op dat moment treden de instrumenten in werking.
- De effectieve uitvoering is voorzien vanaf het najaar van 2027.

Vergroening

9. Projectoproep Groene Rand

Trekker: ANB

Status: op schema

De projectoproep Groene Rand wil natuurprojecten in de brede Vlaamse Rand ondersteunen die bijdragen aan de realisatie van nieuw toegankelijk groen, de realisatie van groene verbindingen tussen de woongebieden en de groenpolen en die door natuuraanleg de leefbaarheid in de Vlaamse Rand versterken. Sinds 2021 legde het Vlaamse Randfonds verschillende keren bij om meer projecten te kunnen financieren. In 2026 zal geen oproep Groene Rand gelanceerd worden.

In de Zuidelijke Zennevallei kwamen zo volgende projecten tot stand:

////////////////////////////////////

Indiener / Project	Omschrijving
2025	
Gemeente Sint-Pieters-Leeuw - Damiaanpark	Gemeente Sint-Pieters-Leeuw geeft het Damiaanpark een uitnodigende, groene toegang zodat het park beter zichtbaar en toegankelijk wordt vanaf de straat. Daarnaast wordt het Natuurpark Ruysbroeckveld uitgebreid met een extra perceel, waardoor ook daar in de toekomst een nieuwe groene toegang kan ontstaan.
Gemeente Beersel – hermeandering Biezeweidebeek	Gemeente Beersel knapt de Biezeweidebeek op tot een natuurlijker en aantrekkelijker stukje landschap. Denk aan hermeandering, natuurlijke oevers en een nieuw wandelpad dat bezoekers dichterbij de natuur brengt.
2024	
Gemeente Sint-Pieters-Leeuw – Vleze	Met de inrichting van 4 percelen langs de Vleze wil de gemeente Sint-Pieters-Leeuw meer toegankelijk groen creëren als onderdeel van een ruimere strategie. Ruimte voor water, natuur en recreatie in de levendige dorpskern van Vlezenbeek zorgen ervoor dat buurtbewoners toegang krijgen tot een aantrekkelijk buurtparkje.
2021	
Gemeente Drogenbos	FeliX-art Museum, gemeente Drogenbos, het Regionaal Landschap en OCMW maken het natuurdomein van boer-schilder Felix De Boeck publiek toegankelijk. Op het domein van zo'n 0,5 hectare kwamen er krikelaars, een voedselbos, speelbos- en natuur en een betere waterbuffering. Het project verhoogt de leefkwaliteit voor de inwoners en de natuurwaarden van het domein en wordt in 2025 afgerond.

Economische ontwikkeling

10. Bovenlokaal uitgiftebeleid: Halle – Beersel – Sint-Pieters-Leeuw – Drogenbos

Trekker: VLAIO

Status: lopende (tot zomer 2026)

Het bovenlokaal uitgiftebeleid is een manier waarop meerdere gemeenten samen afspreken hoe ze schaarse ruimte op bedrijventerreinen wensen uit te geven. VLAIO stelde een consortium aan voor de begeleiding van gemeenten bij de opmaak van een bovenlokale visie: wat zijn de locatiekenmerken van de bedrijventerreinen op hun grondgebied? Welk type bedrijvigheid past het best op welk

bedrijventerrein? Die visie wordt vertaald in uitgifteplannen met duidelijke criteria op basis waarvan ruimtevragers getoetst en doorverwezen kunnen worden. Zo helpt het instrument om “het juiste bedrijf op de juiste plaats” te krijgen, met meer transparantie voor bedrijven en meer mogelijkheden voor overheden om te sturen naar de gewenste toestand van bedrijventerreinen.

11. Subsidie voor Gebiedsregisseurs: Halle – Beersel – Sint-Pieters-Leeuw – Drogenbos

Trekker: VLAIO

Status: opstarten (2026 – zomer 2029)

Een gebiedsregisseur zorgt ervoor dat het bovenlokaal uitgiftebeleid wordt geïmplementeerd in de praktijk. De gebiedsregisseur werkt bovenlokaal, over gemeentegrenzen heen, en ondersteunt via vestigingsadvies de lokale besturen bij een keuze om ruimtevragers naar het juiste bedrijventerrein te sturen op basis van de visie en de vestigings- en duurzaamheidscriteria uit de uitgifteplannen. De gebiedsregisseur is in feite een neutrale coördinator en facilitator die overleg organiseert met publieke en private actoren, en zorgt voor meer samenhang in beslissingen over bedrijventerreinen.

12. Brownfieldconvenantenbeleid

Trekker: VLAIO

Status: afhankelijk van het dossier

Het brownfieldconvenantenbeleid heeft als doel om verwaarloosde of onderbenutte sites (voornamelijk industrieterreinen) opnieuw te ontwikkelen. Op dergelijke brownfields is vaak sprake van een complexe problematiek die de herontwikkeling belemmert. Het instrument 'Brownfieldconvenanten' biedt verschillende voordelen op administratief-juridisch en financieel vlak die deze drempels kunnen wegwerken. De werking is beleidsdomeinoverschrijdend; VLAIO staat in voor de coördinatie en het administratieve beheer. Via een brownfieldconvenant sluiten de Vlaamse Regering, lokale besturen en private partners een overeenkomst met duidelijke afspraken over de doelstellingen van het brownfieldproject, timing, procedures en samenwerking.

Dossiers:

- BFC. 64. Halle – Heldenstraat (status: brownfieldconvenant lopende);

Trekker: VLAIO

Status: brownfieldcovenant lopende

Betreft de herontwikkeling van de site van zeepfabriek Luhns Detergents te Lembeek door Joberon en Antonissen tot een lokaal bedrijventerrein De Stokerij.

In 2025 werd gestart met de bodemsaneringswerken (minerale olie en vluchtige organische chloorverbindingen).

In 2026 zullen de infrastructuurwerken plaatsvinden en de oprichting van bedrijfsgebouwen. Brouwerij Boon zal voor uitbreiding van haar activiteiten een perceel innemen.

- BFC 151. Beersel – Manchestersite Huizingen (status: brownfieldconvenant lopende);

Trekker: VLAIO

Status: brownfieldconvenant lopende

Betreft de herontwikkeling van de voormalige papierfabrieken Huizingen (Demeurs) in verschillende onderdelen: VLM deed de heraanleg van het park (Park Neerdorp), met sanering en integratie van de bezinkingsbekkens, de erfgoedcluster Demeurs (met Manchestergebouw) is in eigendom van Lewine, het aangrenzende kmo-park is herontwikkeld door Jeni Real Estate.

In 2025 zijn de infrastructuurwerken voor de kmo-zone voltooid en hebben verschillende bedrijven hun intrek genomen in de bedrijvenzone.

- BFC 202. Drogenbos - Sint-Pieters-Leeuw – Catala (status: brownfieldconvenant lopende)

Trekker: VLAIO

Status: brownfieldconvenant lopende

Betreft de herontwikkeling van de voormalige papierfabrieken Catala langs de Zenne op grondgebied van Sint-Pieters-Leeuw en Drogenbos door Futurn. Fluxys en Façozinc hebben eveneens een perceel in eigendom op dit terrein (rechtstreeks overgenomen uit Catala vóór het faillissement. Een omgevingsvergunningsaanvraag voor de herinrichting van het bedrijventerrein werd bekomen, in de loop van 2025-2026 vonden de infrastructuurwerken plaats. VMM staat in voor de aanleg van een vistrap op de site. Op het grondgebied van Drogenbos is nog een residentiële ontwikkeling voorzien.

- BFC 251. Ruisbroek – ACV-site

Trekker: VLAIO

Status: brownfieldconvenant lopende

In 2025 werd aangevangen met de sloopwerken en werd het masterplan verfijnd. Voor optimalisatie van de toegankelijkheid en doorwaadbaarheid werd een bijkomend perceel verworven.

Trekker: VLAIO

Voor knelpuntterreinen, brownfields en verouderde bedrijventerreinen kan een voortraject gesubsidieerd worden indien er een complexe probleemsituatie aanwezig is. Het voortraject bestaat uit een haalbaarheidsstudie en een procesbegeleiding. Het moet resulteren in een concreet plan van aanpak voor de (her)inrichting van het bedrijventerrein. De subsidie bedraagt 50% van de kosten met een plafond van 200.000 euro.

Dossiers:

2.7 PAJOTTENLAND

Focus

Het Pajottenland vormt één van de zes focusgebieden in de Vlaamse Rand rond Brussel. In dit gebied zijn verschillende Vlaamse partners actief om te werken aan een meer geïntegreerde gebiedsontwikkeling en een meer kwalitatieve leefomgeving.

Deze fiche bundelt de lopende en geplande initiatieven van de verschillende Vlaamse Entiteiten actief in dit focusgebied en concentreert zich op de gemeenten Dilbeek en Sint Pieters-Leeuw.

Trekkers en partners

Zie trekkers en partners fiche 2.1.

Stand van zaken 2026

Instrumenten van de Partners

DEPARTEMENT OMGEVING

Strategisch Projecten

Omschrijving

Een van de manieren waarop de principes van het ruimtelijk beleid op het terrein worden gerealiseerd, is de uitvoering van strategische projecten. De Vlaamse overheid geeft sinds 2007 subsidies voor een professionele coördinatie aan initiatiefnemers die dergelijke projecten opzetten. Zo wordt vanuit de Vlaamse overheid geïnvesteerd in het oplossen van ruimtelijke knelpunten en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit op het terrein.

Meer weten:

[Strategische projecten | Departement Omgeving - Vlaamse](#)

Projecten:

1. SP Opgewekt Pajottenland

Trekker: DOMG – provincie Vlaams-Brabant

Status: afgelopen

Inhoudelijk:

DOMG subsidieert strategische projecten in uitvoering van het RSV. Met 'Opgewekt Pajottenland' slaan 10 gemeenten de handen in elkaar om energieneutraal te zijn tegen 2040. Dat wil zeggen dat tegen dan de regio zelf in zijn energieverbruik kan voorzien door eigen productie op basis van hernieuwbare energiebronnen zoals zon, wind en biomassa. Bovendien wil men de nodige acties ondernemen om de bebouwde zowel als de open ruimte van het Pajottenland voldoende bestendig te maken ten aanzien van de gevolgen van klimaatopwarming.

Deze algemene visie en de grote lijnen om ze te realiseren waren de voornaamste resultaten uit een eerste projectperiode die liep van 2018 tot 2021. Op 1 maart 2023 startte een nieuwe termijn van drie jaar. Daarin ligt de klemtoon op terreinrealisaties: met een sterke coalitie van vele en diverse actoren werken we samen aan een aantal hefboomprojecten die de overkoepelende strategieën concreet vorm geven op het terrein. Meer info is terug te vinden op [Opgewekt Pajottenland 2.0 | Provincie Vlaams-Brabant](#)

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

De stappen die het voorgaande jaar gezet werden en wat er op de planning staat, is terug te vinden in het voortgangsrapport: [Opgewekt Pajottenland | Departement Omgeving](#)

In het komende jaar zijn volgende stappen voorzien:

Het Strategisch Project is afgelopen en wordt niet verder gezet.

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

Landinrichting

Omschrijving

De Vlaamse Landmaatschappij is al sinds 1988 bezig met landinrichting. In 2014 werden het decreet betreffende de landinrichting en het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de landinrichting goedgekeurd. Daardoor zijn snelle realisaties op het terrein mogelijk, en werd ook de afstemming, samenwerking en betrokkenheid van private en lokale partners, eenvoudiger.

Het doel van het decreet landinrichting is het bieden van een breed inzetbare 'instrumentenkoffer' om oplossingen op maat te bieden voor allerlei projecten. Die koffer bevat diverse instrumenten voor inrichting, beheer, grondverwerving, grondmobiliteit en flankerend beleid. De verschillende instrumenten kunnen op maat en in onderlinge samenhang ingezet worden voor de

realisatie van een breed scala aan plannen en projecten die bijdragen aan het behoud en de ontwikkeling van de ruimte in Vlaanderen.

Meer weten

[Brochure landinrichting web.pdf](#)

Dossiers

2. LIP Zuunbeek-Vogelenzangbeek

Trekker: VLM

Status: op schema

Inhoudelijk:

Dit plan beoogt de verbetering van de openbare ruimte in de hele Zuunbeek- en Vogelzangbeekvallei waar dit nodig is.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

In het eerste deelproject genaamd 'Ruimte voor Voedsel' is 3,16 hectare gereserveerd voor een landbouwbedrijf dat zich richt op lokale voedselvoorziening. De eerste stappen worden nu gezet om deze activiteit verder te verankeren.

In het volgende jaar zijn volgende stappen voorzien:

De projectdefinitie, wat de eerste fase van een landinrichtingsplan vormt, wordt verwacht te starten vanaf 2027. Daarnaast is de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) van plan om een strook grond van 10 meter langs de rechteroever van de beek aan te kopen voor natuurherstel. De opmetingen zijn ondertussen afgewerkt en een eerste precadastratieplan is opgesteld.

LEADER

Omschrijving

LEADER (Liaisons entre actions de développement de l'économie rurale) is een subsidieprogramma voor plattelandontwikkeling, waarbij lokale gemeenschappen zelf aan zet zijn om de lokale noden, relevante ontwikkeldoelstellingen en gewenste acties te formuleren.

Meer weten

[LEADER 2023 - 2027 | Vlaamse Landmaatschappij](#)

Dossiers

3. Leader Pajottenland+

Trekker: VLM

Status: op schema

Inhoudelijk:

Pajottenland+ is een samenwerkingsverband tussen de gemeentebesturen van de gemeenten Bever, Pajottegem, Lennik, Pepingen, Roosdaal, Ternat en Sint-Pieters-Leeuw, de provincie Vlaams-Brabant, (middenveld)organisaties, landbouwers, ondernemers en experts die in de streek actief zijn. Pajottenland+ ontstond in het kader van het Europese subsidieprogramma voor plattelandsontwikkeling LEADER. Op basis van het ontwikkelingsplan dat Pajottenland+ in juli 2002 indiende, werd 't Pajottenland toen in 2003 als één van de 5 Vlaamse LEADER-gebieden (naast Brugs Ommeland, Midden-Maasland, Meetjesland en Antwerpse Kempen) geboren. Pajottenland+ is dus een leadergebied dat een lokale ontwikkelingsstrategie (LOS) heeft opgemaakt en in het kader van die LOS projectoproepen heeft gelanceerd en projecten heeft goedgekeurd.

In het voorbije jaar zijn volgende stappen gezet:

In 2024 werden geen projecten in de Vlaamse Rand goedgekeurd.

In het volgende jaar zijn volgende stappen voorzien:

Herbestemming kerkplein Oudenaken:

Dit alles draagt bij aan een verbeterde kwaliteit van de publieke ruimte en bevordert sociale interactie in het dorp.

BELEIDSVELD MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

INLEIDING

Focus

De Vlaamse Rand kenmerkt zich met eigen problematieken rond mobiliteit. Omdat het gebied zich situeert rond een sterke stedelijke kern die in een ander gewest ligt, zijn er van oudsher uitdagingen om het mobiliteitsbeleid op elkaar af te stemmen. Daardoor lag het niet-duurzame deel van de 'modal split'¹ in de Rand (veel) hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

Een aantal initiatieven remediëren daaraan: een gezamenlijke fiets-GEN studie, interambtelijk mobiliteitsoverleg, samenwerkingen rond projecten en/of studies. Dankzij die initiatieven is de 'modal split' in de Rand verbeterd, maar de uitdagingen in de regio blijven. De Rand is namelijk in voortdurende ontwikkeling. De komende jaren staan er met de Werken aan de Ring en andere grote investeringen heel wat uitdagingen op het programma. Deze werken zijn noodzakelijk voor de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in de regio, maar brengen ook de nodige hinder met zich mee.

Om aan de mobiliteitsuitdagingen van nu en de toekomst tegemoet te komen, zijn er regionale mobiliteitsplannen opgemaakt. Het regionaal mobiliteitsplan (RMP) bepaalt de toekomstvisie voor alle vervoersmodi binnen de vervoerregio. Het plan is op maat van elke vervoersregio zodat het gericht regionale mobiliteitsuitdagingen kan aanpakken, zoals gevaarlijke kruispunten of drukke knooppunten. Het RMP focust zowel op personenvervoer als goederenvervoer. Thema's als fietsbeleid, verkeersveiligheid, multimodaal goederentransport, doorstroming, ... maar ook de link met ruimtelijk beleid komen erin aan bod. Het bestaat uit een strategische visie, operationele beleidsdoelstellingen en een actieplan. De Vlaamse Rand valt onder 2 vervoerregio's: Vlaamse Rand en Leuven.

RMP Vlaamse Rand

De vervoerregio Vlaamse Rand ligt centraal in Vlaanderen en omvat 32 gemeenten. Die tellen samen 660.000 inwoners en 155.000 leerlingenplaatsen, en genereren 265.000 arbeidsplaatsen. De vervoerregio bundelt 16 van de 19 Vlaamse gemeenten die aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (BHG) grenzen. Het is ruimtelijk

¹ Onder 'modal split' verstaan we de verhouding van het aantal reizigers tussen de verschillende modaliteiten (vervoerswijzen) meestal gerekend in auto (bestuurder), auto (passagier), trein, bus/metro/tram, fiets, bromfiets/scooter en lopen. Tussen het Departement Omgeving en Mobiliteit en Openbare Werken bestaat er een afsprakenkader rond de berekeningen van deze modal split: <https://omgeving.vlaanderen.be/sites/default/files/2021-10/Afsprakenkader%20modale%20verdeling%20personenvervoer.pdf>

een divers gebied met een verstedelijkte rand rond het BHG, met Vilvoorde en Halle als steden en een meer landelijk gebied daarbuiten.

Het RMP van de vervoerregio Vlaamse Rand tekent de toekomst van de mobiliteit in de Rand rond Brussel uit en bevat concrete acties om die toekomstvisie te realiseren. Het is erop gericht de bereikbaarheid en leefbaarheid van de regio te verbeteren. Het plan is eind 2023 goedgekeurd door de vervoerregioraad en begin 2024 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. [Het plan is integraal online beschikbaar.](#)

RMP Leuven

De vervoerregio Leuven ligt centraal in Vlaanderen en omvat 31 gemeenten in het oostelijke deel van de provincie Vlaams-Brabant. Die tellen samen ruim 530.000 inwoners van wie 35% in de steden Leuven, Aarschot, Diest of Tienen woont. De westelijke subregio Druivenstreek grenst met 3 gemeenten aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (BHG). Het is ruimtelijk een divers gebied met grote dorpen en suburbane wijken tussen BHG en Leuven, en met Aarschot, Diest en Tienen als stedelijke kernen in een meer landelijk gebied ten oosten van Leuven.

Het RMP van de vervoerregio Leuven tekent de toekomst van de mobiliteit in het oostelijke deel van de provincie Vlaams-Brabant uit en bevat concrete acties om die toekomstvisie te realiseren. Het is erop gericht de bereikbaarheid en leefbaarheid van de regio te verbeteren. Het plan is in april 2024 goedgekeurd door de vervoerregioraad en in juni 2024 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. [Het plan is integraal online beschikbaar.](#)

Opvolging

Het actieplan van het RMP Vlaamse Rand kende in april 2026 een jaarlijks evaluatiemoment. Binnen de vervoerregioraad werden de acties overlopen in status en beoordeeld. Voor het actieplan van het RMP Leuven dient dit nog te gebeuren.

De werkwijze van dit evaluatiemoment is gelijk over alle vervoerregio's heen en gebeurt volgens twee invalshoeken: status en beoordeling. Status geeft een objectieve voortgang weer terwijl de beoordeling (met smileys) iets subjectiever is, samen geven ze een beeld van de voortgang.

In sommige regio's is er een visualisatietool opgezet om de voortgang in beeld te brengen, een verdere uitrol over alle regio's dient nog te gebeuren.

In 2027 (half legislatuur) dient er ook een voortgangsrapportage gemaakt te worden volgens het BVR van 13 mei 2022 wat betreft de mobiliteitsmonitoring en de voortgangsrapportage. Hoe deze er juist zal uitzien wordt momenteel door MOW uitgewerkt.

BELEIDSVELD MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

3.1 WERKEN AAN DE RING

Focus

Het programma 'Werken aan de Ring' zet in op het verbeteren van de mobiliteit en het verhogen van de leefbaarheid in de Vlaamse Rand en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Het uitgangspunt is een aanpak die veel meer omvat dan een verzameling prioritaire infrastructuurwerken. Het is een geïntegreerd en samenhangend programma van wegenis-, fiets- en openbaarvervoersprojecten dat tegelijk aandacht heeft voor combimobiliteit. Meer dan ooit wordt ingezet op meer duurzame verplaatsingen in deze congestiegevoelige regio. Tegelijkertijd wil Vlaanderen de leefbaarheid in de regio verhogen en neemt het acties om functionele, ruimtelijke en landschappelijke barrières weg te werken. Die dragen bij tot het herstel van het groen-blauwe netwerk. Binnen het programma 'Werken aan de Ring' zitten een aantal projecten. De Werkvennootschap neemt de coördinatie van al die projecten op zich. De website www.werkenaandering.be geeft meer uitleg bij de verschillende projecten.

De fiche 'Werken aan de Ring' concentreert zich op R0 Noord, R0 Oost, Brabantnet, Bedrijvenpunt en Minder Hinder. Andere programmaonderdelen (Hoppinpunten, Fietsnetwerk, A8 Halle) worden in specifieke fiches behandeld.

Trekker en partners

- Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
Contact: Lieven Dejonckheere, lieven.dejonckheere@vlaanderen.be
- De Werkvennootschap (DWV)
Contact: Ief Janssens, ief.janssens@dwv.vlaanderen
Wouter Casteels (plaatsvervanger), wouter.casteels@dwv.vlaanderen
- De Lijn
- Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)
- Agentschap Wegen en Verkeer (AWV)
- Departement Omgeving (DOMG)
- ...

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
2017	Opdracht dienstenondersteuning: gegund & opdracht opgestart
2018	Start deelprojecten rond de R0 via Quick Wins en GPP's
2018-2024	Oplevering diverse deelprojecten via Quick Wins
2024	Definitieve vaststelling GRUP R0 Noord
2025	Vergunning projectzone R0-Zaventem
2026	Definitieve vaststelling GRUP Groenendaal

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Toelichting

R0 Noord

Het 'deel Noord' van de Ring omvat het gebied tussen, en met inbegrip van, de verkeerswisselaars R0/E40 Groot-Bijgaarden en R0/E40 Sint-Stevens-Woluwe. De herinrichting van dat deel beoogt de infrastructuur leesbaarder, logischer en verkeersveiliger te maken en zo de doorstroming te verbeteren en het sluipverkeer terug naar de Ring te halen. Dat zal de woonkernen in de omgeving meer leefbaar maken. De leefbaarheid in de omgeving zal er nog meer op vooruit gaan wanneer de Ring ook minder een barrière vormt: door onder, boven en langs de Ring meer ruimte voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer te maken, vermindert de barrière en verhoogt, naast de blauwgroene doorwaadbaarheid, de multimodale bereikbaarheid van de regio.

Stand van zaken 2025

Voor de eerste projectzone van de herinrichting van de R0 werd in 2025 een omgevingsvergunning ontvangen. Om deze nog robuuster te maken, werd in 2025 een nieuwe vergunningsaanvraag ingediend met aangepaste motivering rond de stikstofproblematiek. Tevens werd gestart met het ontwerp voor de herinrichting van de R0 deelzone Vilvoorde.

Voor de R0 deel Noord pakte de Werkvennootschap verschillende deelprojecten vervroegd aan. Het betreft bijvoorbeeld de herinrichting van (verouderde of onveilige) aansluitingscomplexen die voorafgaand aan het nieuwe GRUP al konden worden gerealiseerd. In 2025 zijn de werven voor de renovatie van het viaduct van Vilvoorde en de knoop R0 x A201 ter hoogte van Brussels Airport in

uitvoering. Verder werd de vergunning voor de R0 x N8 knoop (aansluitingscomplex 13) en werden de werken aan dit complex aanbesteed.

Vooruitblik 2026

De renovatie van het viaduct van Vilvoorde en de werken aan de knoop R0 x A201 blijven in uitvoering. Verder worden de werken aan de R0 x N8 knoop (aansluitingscomplex 13) opgestart.

Voor de projectzone R0 Zaventem wordt de plaatsingsprocedure van de DBFM-opdracht afgerond. Bedoeling is om einde 2026 - begin 2027 te starten met de werken. Verder worden de vergunningsaanvragen voor de projectzone R0 Vilvoorde ingediend.

R0 Oost

Het oostelijke deel van de R0 omvat de zone Vierarmen, over Leonard, tot Groenendaal en ten oosten van de R0 op de E411 tot rond zone Brabantlaan. Het is sterk verouderd en heeft moeite om de huidige verkeersstromen vlot te laten verlopen, wat leidt tot sluipverkeer in de omliggende gemeenten. Ook daar is de Ring als een barrière – voor de mens, voor fauna en flora – in de omgeving ingeplant. Omdat het projectgebied zich in het Zoniënwoud bevindt (Natura 2000-gebied en Unesco-erfgoed), worden ook twee ontsnipperingsmaatregelen voorzien die bijdragen aan een integraal verhaal.

Stand van zaken 2025

De processen voor de herinrichting van de knooppunten Vierarmen, Leonard, Groenendaal en Jezus-Eik liepen volop. De voorlopige vaststelling van het ontwerp-Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan van het knooppunt Groenendaal vond plaats. Het Ecorecreaduct Groenendaal is opgeleverd. De werf voor de Quick Win Jezus-Eik fase 1 werd opgestart.

Vooruitblik 2026

Op 30 januari 2026 stelde de Vlaamse Regering het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan voor knooppunt Groenendaal definitief vast.

Voor het knooppunt Jezus-Eik wordt een voorontwerp vooropgesteld indien consensus over het te kiezen alternatief gevonden wordt. De plenaire vergadering en het openbaar onderzoek kunnen aansluitend georganiseerd worden.

Het project Jezus-Eik fase 1 is verder in uitvoering.

- de Sneltram A12 van Willebroek naar Brussel-Noord;
- de Luchthaventram van Brussel-Noord naar Brussels Airport;
- de Ringtrambus van Brussels Airport naar het UZ Brussel in Jette.

Vooruitblik 2026

Het Minder Hinder-programma omvat enerzijds een grondige coördinatie van de werven van alle actoren binnen de Vlaamse Rand via het Minder Hinder-platform en het Signalisatievergunningen-platform. Voor 2025 lag er een speciale focus rond de werven op de E411-as met als actoren: DWV, AWV, SPW en Brussel Mobiliteit. Deze platformen worden op maandelijkse basis samengeroepen met alle actoren.

Bedrijvenpunt

////////////////////////////////////

3.2 GROTE INFRASTRUCTUURWERKEN

Focus

De fiche grote infrastructuurwerken zoomt in op de grote werken die lopende en noodzakelijk zijn voor de ontsluiting van de Rand en de ruimere regio en welke niet vallen onder de Werken aan de Ring (WADR). Dit betreft de volgende werken:

- De rondweg Asse
- Het knooppunt Londerzeel-Zuid
- A8 Halle

Deze werken kaderen in de doelstellingen: verhogen van de (verkeers)leefbaarheid, verhogen van de verkeersveiligheid en het omvormen van A12 en A8 naar autostrade (verhogen van de doorstroming).

Trekker en partners

- Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
- Agentschap Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant (trekker)
Contact: Anne-Séverine Poupeleer (afdelingshoofd), anneseverine.poupeleer@mow.vlaanderen.be
Kristof Goris (projectmanager), kristof.goris@mow.vlaanderen.be
Cédric Vaast (projectmanager), cedric.vaast@mow.vlaanderen.be
- De Werkvennootschap (DWV)
Contact: Ief Janssens, ief.janssens@dwv.vlaanderen
Wouter Casteels (plaatsvervanger), wouter.casteels@dwv.vlaanderen
- Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)

Rondweg Asse (N9k)

Status

Vertraging: eerste raming ifv onteigeningsplan (cfr. Onteigeningsdecreet) verwacht in 2026.

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
2008	Eerste fase, van station Asse tot Huinigem, is gerealiseerd

Juni 2019	Startnota afgerond
Januari 2021	Gunning tweede studieopdracht
2023	Opmaak projectnota Uitvoering voorstudies MER Vorbereidingen buurtgesprekken / klankbordgroepen Afbraak eerste cluster onteigende woningen
Najaar 2024	Organisatie buurtgesprekken / klankbordgroepen
Najaar 2026	Formeel vastleggen ontwerp in projectnota i.f.v. onteigeningsplannen

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Stand van zaken 2025

De vervolg-ontwerpstudie (momenteel lopende) is gestart op 2 april 2021. Het ontwerpplan krijgt steeds meer vorm. Een reeks percelen werden op basis van het voorontwerp aangeduid en sinds 2019 worden die (minnelijk) verworven. Sinds 2023 werden onteigende woningen ook afgebroken.

In functie van het kunnen afronden van het ontwerpproces op niveau van Project-Nota, werden nog enkele nader te onderzoeken zaken grondiger bestudeerd en uitgewerkt. Voornamelijk op vlak van waterhuishouding is, naar aanleiding van de resultaten van terreinproeven (o.m. waterpeilen en infiltratiecapaciteit) en de nieuwe GSVH, bijsturing noodzakelijk.

Achtergrondinformatie en de voornaamste evolutie van het project, kan opgevolgd worden via de project-webpagina: <https://wegenenverkeer.be/werken/de-rondweg-van-asse>

Interactieve kaart rondweg Asse

Welkom op de interactieve kaart

Welkom op de interactieve kaart van de rondweg Asse. Hier kan je de kaart verkennen en vragen en suggesties achterlaten.

De kaart 'Bestaande situatie' toont de huidige situatie in Asse. De iconen geven over verschillende locaties informatie mee over welke met de rondweg zullen veranderen. Klik op de iconen voor informatie

Klik op de laag 'Toekomstbeeld' om te zien hoe Asse op de kruispunten, maar ook op andere plaatsen zal veranderen wanneer de rondweg is aangelegd.

Denk mee!

Via de kaartlaag 'Toekomstbeeld' kan de 'Denk Mee'-module opgestart worden.

Bestaande situatie
✕

Toekomstbeeld

Denk mee
Off ☐ On ☒

Kaartmodus

Vooruitblik 2026

De ProjectStuurGroep (PSG) zal worden samengeroepen om het ontwerp op niveau van Project-Nota af te ronden. Op basis daarvan zullen onteigeningsplannen (cfr. Onteigeningsdecreet) opgesteld worden. Op basis van deze onteigeningsplannen kunnen de onteigeningen komende jaren opgevoerd en verdergezet worden (onder voorbehoud injectie middelen).

Knooppunt Londerzeel-Zuid

Status

Vertraging: juridische procedures lopende tegen de omgevingsvergunningsaanvraag en onteigeningen.

Omschrijving

Het project A12 Londerzeel-Zuid kadert enerzijds in het missing link-project van omvorming van de A12 tot autosnelweg (ML22 - A12 Boom-Brussel) en past anderzijds in het streefbeeld van de A12 Strombeek-Bever – Willebroek.

Het programma 'A12 Boom-Brussel: omvorming tot volwaardige autosnelweg' is één van de missing links in het bestaande wegennet zoals werd gedefinieerd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het Mobiliteitsplan Vlaanderen.

In dit programma worden verscheidene deelprojecten gedefinieerd. Het programma behelst alle ingrepen tussen Brussel en de Rupeltunnel om te komen tot een verkeersveilige inrichting van de A12 conform de autosnelwegrichtlijnen, inclusief de aanleg van ondersteunende maatregelen zoals de aanleg van fietsinfrastructuur en ontsnipperingsprojecten. Het doel is om uiteindelijk te komen tot een zowel landschappelijk als multimodaal geïntegreerde inrichting van de A12 tussen Brussel en Boom.

Met de realisatie van het deelproject Londerzeel-Zuid zou een eerste belangrijke knelpunt van deze missing link weggewerkt worden.

De gewenste infrastructuuringrepen kunnen als volgt samengevat worden:

- Het realiseren van een ongelijkvloerse kruising voor alle modi van de Londerzeelsesteenweg / Kerkhofstraat met de A12. Dit kruispunt is opgenomen op de lijst van de gevaarlijke kruispunten waar ingrijpende werken nodig zijn.
- Het waarborgen en veiliger maken van de lokale verbinding tussen Westrode en Londerzeel, in het bijzonder voor actieve weggebruikers.
- Een lokale ontsluiting van de omgeving naar de A12 via een aansluitingscomplex.
- De ontsluiting voor uitzonderlijke transporten van en naar de A12.
- De realisatie van een tramtunnel voor de Sneltramlijn langs de A12.
- De realisatie van het deel fietssnelweg F28 langs de A12 binnen de projectzone.
- De realisatie van waterbuffering.

Website: <https://wegenenverkeer.be/A12>

Historiek

Datum	Omschrijving
15-10-2021	De Vlaamse Regering beslist om het beleidsdomein MOW toe te laten DBFM-project Londerzeel Zuid verder uit te werken als potentieel Vlaams PPS (Publiek-Private samenwerkings)-project door het agentschap Wegen en Verkeer.
28-04-2023	De Vlaamse Regering geeft groen licht voor de opstart van de aanbestedingsprocedure via een mededingingsprocedure met onderhandeling (MPMO). Voor deze beslissing werd reeds een selectieleidraad opgesteld.
20-07-2023	De selectiebeslissing van de 1ste fase van de aanbesteding wordt aan de inschrijvers overgemaakt, inclusief uitnodiging tot deelname voor de volgende fase.
31-05-2024	De Vlaamse Regering beslist op 31 mei 2024 om haar goedkeuring te hechten aan het voorstel en het ontwerp van gunningsbeslissing, de DBFM-overeenkomst en de directe overeenkomst voor het project PPS A12 Londerzeel Zuid.
20-12-2024	Contract Close DBFM-overeenkomst
21-12-2024	Indiening omgevingsvergunningsaanvraag geoptimaliseerd DBFM-ontwerp
Juli 2025	Ontvangst omgevingsvergunning
September 2025	Ontvangst bezwaarschrift RvVB

Gebeurtenissen afgelopen jaar

Datum	Omschrijving
Juli 2025	Ontvangst omgevingsvergunning
September 2025	Ontvangst bezwaarschrift RvVB

Planning

Datum	Omschrijving
Oktober 2026	Voorbereiding nieuw versie OVA-dossier (bij worst case situatie RvVB)
Tot eind 2026	Juridische opvolging procedure RvVB
Eind 2026	Verwachte uitspraak in de procedure bij de RvVB
Bij positieve uitspraak RvVB	
Q1 2027	Debt Funding Competition (financiering DBFM)
Q1 2027	Start werken nutsleidingen + voorafgaandelijke terreinwerken en -onderzoeken (archeologisch onderzoek, bouwrijp maken terreinen, voorbereiding werfterreinen,...)
Q2 2027	Start der werken

////////////////////////////////////

A8 Halle

Status

Op schema: voorlopige vaststelling GRUP in 2026

Historiek en doelstellingen

Op 15 oktober 2021 besliste de Vlaamse Regering om De Werkvennootschap te gelasten met de uitwerking van het project 'A8 – Halle' in de Zuidelijke Zennevallei als potentieel PPS-project. De volgende projectdoelstellingen worden hierin geambieerd:

- i. verhogen van de verkeersveiligheid;
- (ii) verbeteren van de doorstroming en
- ii. verbeteren van de (verkeers-)leefbaarheid van de aangrenzende woonzones Sint-Rochus, Essenbeek en Rodenem. De knelpuntenstudie van AWV uit 2017 geldt hierin als basis voor het project.

Stand van zaken 2025

De Vlaamse Regering keurde op 31 mei 2024 de startnota voor het GRUP 'Landschappelijke inpassing A8 Halle' goed. Met dit GRUP zullen de nodige bestemmingswijzigingen doorgevoerd worden met het oog op het vergunbaar maken van de 3 resterende scenario's. Geen van de 3 resterende scenario's is immers

binnen de geldende planologische context vergunbaar. Er is daarom een aanpassing van het planologische kader nodig als robuuste basis voor een latere vergunningsaanvraag.

In 2025 werd veel aandacht besteed aan de tijdelijke omrijroutes voor de A8 en werden de plan-MER rapporten en MKBA opgemaakt op basis van het ontwerpend onderzoek dat dient als basis voor het voorontwerp van het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan.

Vooruitblik 2026

De resultaten van de verschillende onderzoeken zullen dienen in de afweging tussen de verschillende bestudeerde alternatieven en varianten, richting plenaire vergadering en voorlopige vaststelling. Deze is voorzien voor mei 2026. Na de voorlopige vaststelling volgt het openbaar onderzoek.

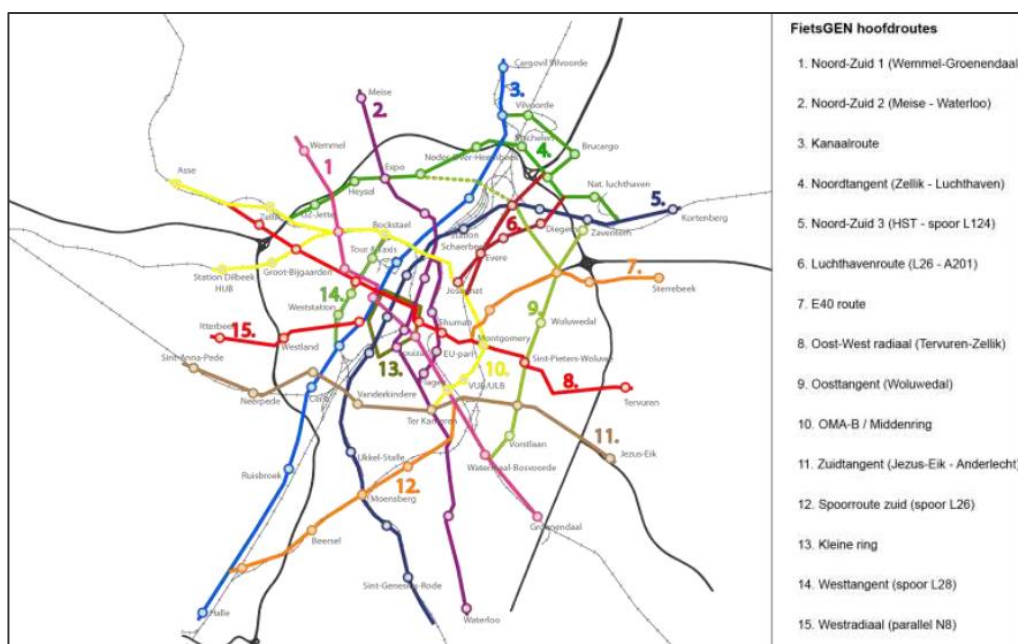
////////////////////////////////////

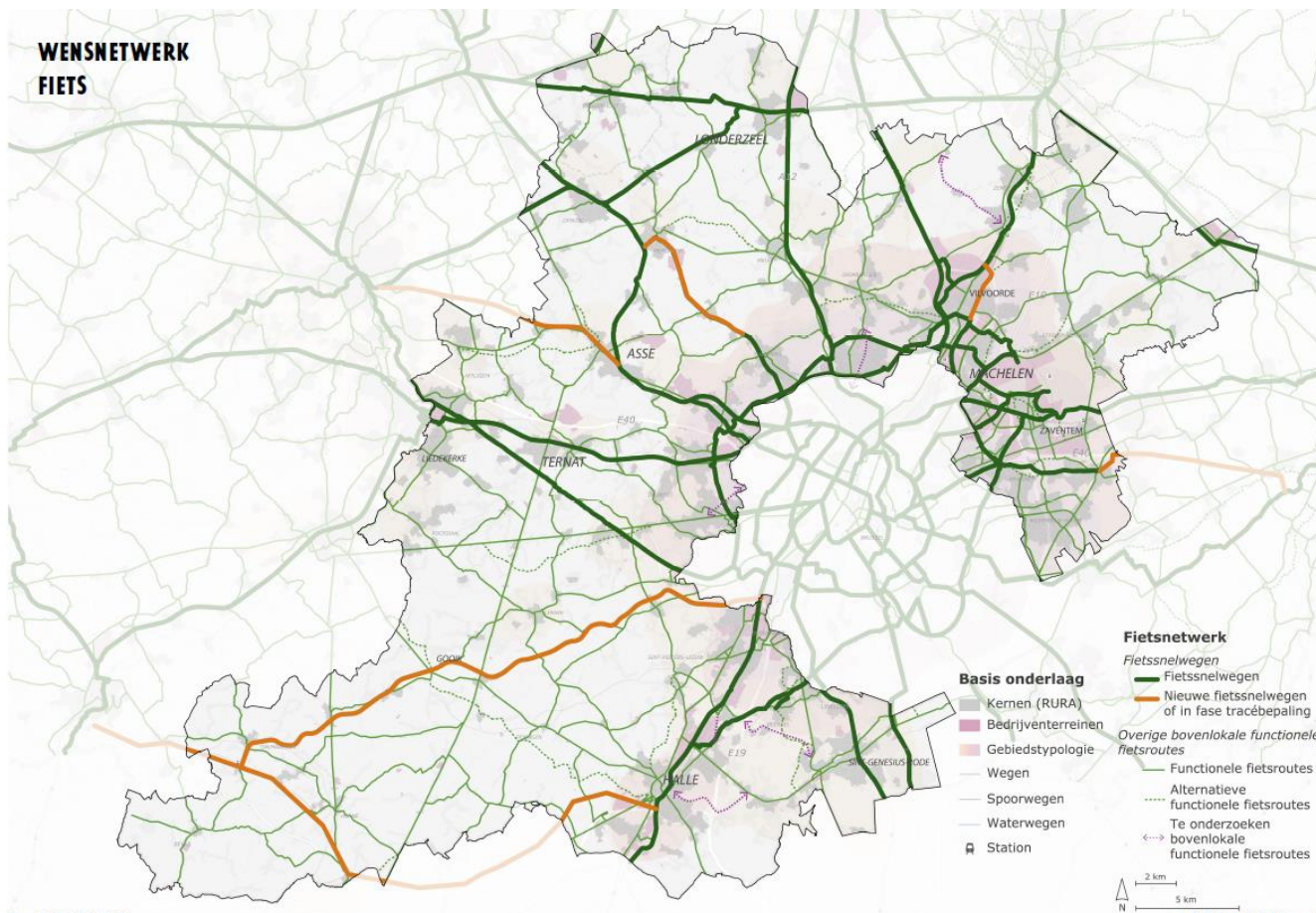
3.3 FIETSNETWERKEN IN DE VLAAMSE RAND

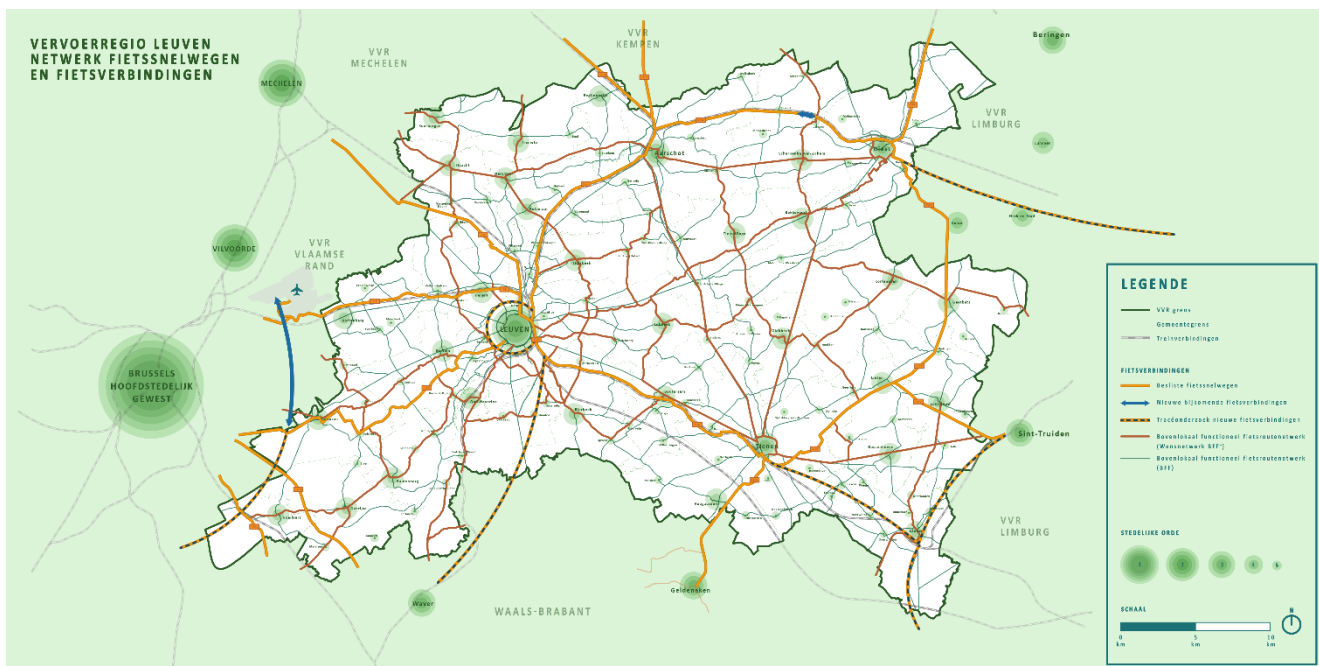
Focus

In december 2012 stelde Vlaanderen, samen met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (BHG) en de provincie Vlaams-Brabant, het gemeenschappelijke fiets-GEN voor: een fietsnetwerk voor woon-werk- en woon-school-verplaatsingen tussen het BHG en de Vlaamse Rand, naar analogie met het Gewestelijk Expresnet voor de trein. Het strekt zich uit over een straal van ca. 15 km rond Brussel. Doelstelling was om dit netwerk tegen 2025 te realiseren.

Ondertussen dient het fiets-GEN ook als startbasis om een volwaardig netwerk van fietssnelwegen tot stand te brengen, met aansluiting op het bovenlokale functionele fietsroutenetwerk (BFF) in Vlaanderen. Dit werd verder vertaald in het RMP (zowel van de vervoerregio Vlaamse Rand als Leuven). De netwerken zoals in het RMP vormgegeven zijn nu het uitgangspunt voor fietsen in de regio.

Kaart RMP Vervoerregio Leuven Fietsnetwerk

Het door de minister goedgekeurde BFF is terug te vinden [op Geopunt](#).

Trekker en partners

- Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
- Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) (trekker)
Contact: Kathy Courtens, kathy.courtens@mow.vlaanderen.be
Anita Jaspers (plaatsvervanger), anita.jaspers@mow.vlaanderen.be

De uitvoer van een fietssnelwegproject varieert volgens de eigendomsstructuur en de beheerscontracten van de wegenis. Daarbij kunnen de volgende instanties een rol spelen: lokale besturen, Vlaamse Agentschappen zoals De Vlaamse Waterweg, Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), Agentschap Natuur en Bos (ANB), Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en de NMBS/Infrabel.

Ook De Werkvennootschap (DWV) speelt sinds 2018 een cruciale rol in de uitvoering van de fietssnelwegen om en rond de Vlaamse Rand. DWV voert het project Werken aan de Ring aan en kreeg binnen het kader van de multimodale aanpak van de R0 ook een aantal cruciale fietsknelpunten en deelroutes toevertrouwd.

De bovenvermelde instanties kunnen een project geheel of gedeeltelijk uitvoeren. Meestal is er per traject een mengvorm van uitvoerders aanwezig. Voor de gewestgrensoverschrijdende projecten is er afstemming nodig tussen de respectievelijke diensten binnen het Vlaamse en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Daarom is er een tweemaal per jaar een fiets-GEN-overleg met daarin de Vlaamse en Brusselse ambtenaren, de betrokken ambtenaren van de provincie Vlaams-Brabant en hun bevoegde kabinetten.

Financiering

Er is geen aparte 'fiets snelwegen'-begroting voorhanden binnen de Vlaamse Overheid.

Voor fiets snelwegen op gemeentewegen wordt geput uit de budgetten van het zogenaamde 'Fietsfonds', als subsidie aan lokale besturen. Sinds 2006 werken de Vlaamse Overheid en de provincies samen, onder de noemer Fietsfonds, om fietsinfrastructuur gelegen op het BFF op gemeentewegen te subsidiëren. Via het Fietsfonds krijgen de lokale besturen minstens 90% subsidies voor de aanleg van fietspaden langs gemeentewegen: 50% komt van het Vlaamse Gewest en minstens 40% van de provincie. In de praktijk betaalt de provincie 90 of 100% van de subsidie uit aan het lokale bestuur. De provincie krijgt nadien 50% van de subsidies terug via het Vlaamse Gewest. In 2023 en 2024 bleek de portefeuille van dit BFF echter overbevroegd en zijn de middelen te beperkt om de vraag in te vullen.

Verder investeren de verschillende entiteiten van het beleidsdomein MOW jaarlijks in verschillende infrastructuurprojecten voor fietsvoorzieningen. Met een Geïntegreerd Investeringsprogramma (GIP) maakt MOW een overkoepelend overzicht van al die investeringen, met vermelding van het fietsaandeel. Soms gaat het exclusief om 'fietswerken', soms maken de fietswerken deel uit van grootschaligere werken.

Binnen het project Werken aan de Ring heeft ook DWV extra middelen gekregen voor fiets snelwegen (zie Quick Wins 2020).

Daarnaast kwamen er via de 'relance'-budgetten extra middelen voor fiets snelwegen in de Vlaamse Rand. Zo kreeg DWV middelen voor 2 projecten: R0-O-QWF29 Tervuren-Bertem (start werf: augustus 2023), R0-N-QWF203-fase 2 (start werf: juni 2023). Algemeen heeft DWV ook studiekosten voor 1,4 miljoen euro voor bijkomende fietsprojecten voor R0-Noord maar deze werden niet aan projecten toegewezen.

Als onderdeel van het relanceplan kwam ook het Kopenhagenfonds tot stand. Daarmee ondersteunt de Vlaamse Regering lokale besturen en provincies bij investeringen in fietsinfrastructuur en fiets snelwegen. Zo werden er een aantal projecten toegewezen aan de provincie Vlaams-Brabant. De gemeentelijke projecten in kader van het Kopenhagenfonds betreffen veelal geen fiets snelwegen.

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
2012	Goedkeuring fiets-GEN
2012 - heden	Opstart stuurgroep fiets-GEN voor de opvolging van de uitvoering
2019-2023	Opmaak Regionale Mobiliteitsplannen Vlaamse Rand en Leuven, incl. fietsrouten netwerk
2024	Opstart stuurgroep fietssnelwegen, loopt naast de stuurgroep fiets-GEN en behandelt alle fietssnelwegen op grondgebied van de provincie Vlaams-Brabant en overkoepelende problematieken.

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Stand van zaken 2025

Status

Op schema: de aanleg van het fiets-GEN en bij uitbreiding de fietssnelwegen is een doorlopend proces. Door de hoeveelheid aan kilometers fietspad en de hoeveelheid aan partners en diversiteit in aanleg, is de aanleg van fietssnelwegen een werk van lange adem.

Toelichting

Algemeen

De integrale uitrol van het fiets-GEN en bij uitbreiding de fietssnelwegen is de hoofddoelstelling. Doel van deze uitrol is het faciliteren van het fietsverkeer in de Rand en bij uitbreiding in de vervoerregio's Vlaamse Rand en Leuven, om zo bij te dragen aan de ambitieuze modal split die vooropgesteld is in de RMP's.

In dit overzicht overlopen we wat er op het vlak van fiets in 2025 is gebeurd en blikken we vooruit naar wat er op de planning staat in 2026.

Realisaties 2025

- F213 Brussel – Wemmel – Merchtem

////////////////////////////////////

Deel Wemmel – Merchtem: trekker MOW, in 2025 werd de startnota incl. tracéstudie opgestart, in uitvoering van actie nr. 43 van het RMP Vlaamse Rand, de eerste onderzoeken en vergaderingen werden gehouden.

Deel tussen Londerzeel en Willebroek: loopt samen met project van de Sneltram. Door de schrapping van dit project uit het GIP is er onduidelijkheid over de trekker voor dit deel. Eind 2025 is er een opstart gemaakt over een alternatievenonderzoek, dit moet meer duidelijkheid brengen.

Deel tussen Meise en Londerzeel: trekker AWW, in 2025 werd de projectnota afgerond, laatste knelpunten moeten nog weggewerkt worden.

De fietssleuf is feestelijk in gebruik genomen in mei 2025, de werken aan de fietssnelweg zelf zijn volledig afgerond.

Deel Zemst – Vilvoorde: trekker DVW. Projectnota's zijn goedgekeurd. Omgevingsvergunningsaanvraag voor de brug van de Radiatorstraat staat klaar ter indiening. Aanbestedingsdossier is ook zo goed als klaar.

Aansluiting F1 – F23 thv kanaalpark: trekker DVW / Vilvoorde, de ontbrekende stukken aan de kadeboulevard voor de fietssnelweg met DVW als trekker zijn gerealiseerd sinds begin 2026.

Deel Zemst-Vilvoorde: trekker DVW. In het kader van de optimalisatie van de dijkhoogtes aan de Zenne, zal er ook een studie opstarten waarin eveneens de impact op de F1 zal bekeken worden. → Gezien het ontbreken van vooruitzichten op financiële middelen, wordt hier voorlopig slecht weinig prioriteit aan gegeven.

In 2025 werden de werken in de Indringingsweg (Segment 6) voorlopig opgeleverd (4/7/2025). Tussen augustus en november werden de werken in de Jacob Smitsstraat, Tenierstraat en Beneluxlaan uitgevoerd. (Segmenten 1,2 en 4), opgeleverd op 25/11/2025. Er werd verder gewerkt aan de ontwerpen van alle overige segmenten. Vergunningen voor Medialaan - Romeinsesteenweg (segmenten 5 en 8) en voor Aardebergstraat - Blaesenberghweg (segmenten 3 en 7) werden aangevraagd.

- FR20 - trekker DWV

Infrabel en Tcrail, samen met de spooruitbereiding in het kader van het Gewestelijk ExpressNet (GEN) van 2 naar 4 sporen. De omgevingsvergunning voor deze werken in Sint-Genesius-Rode werd verkregen en de aanbestedingen worden voorbereid. Voor het deel op Linkebeek wordt de omgevingsvergunning voorbereid.

- *F208*
Binnen Vlaanderen is de provincie gestart met de studie van het tracé tussen de F20 en station Beersel.
- *Volle Gaas Route (geen F-nr)*
Er werd een intergemeentelijke visienota opgesteld om werk te maken van een coherente en vlot leesbare fietsroute. De route is in segmenten opgesplitst om te realiseren, een samenwerkingsovereenkomst voor Pajottegem en Lennik werd opgemaakt en maar nog niet ondertekend.
- *F20*
Ontwikkeling visie rustplekken over heel de F20 door de provincie. In 2025 verkreeg men de vergunning en werd de gunning gedaan en start van de uitvoering.
- *F209*
Er zijn aanpassingen aan de oversteek van de N285 Assesteenweg uitgevoerd. Er is ook een punctuele verlichting geplaatst. Ook de snelheid op de N285 is verlaagd, ondersteund met afremmingsmarkeringen.
Na overleg zal de gemeente Ternat bekijken of bijkomende beplanting aan de aansluiting van de F209 op de N285 de zichtbaarheid en leesbaarheid van de oversteek kan ondersteunen.
- *F2 Liedekerke – Ternat – Dilbeek*
Deel Ternat: trekker Provincie, Akkoord ANB door natuurgebied mits rondvoorwaarden, ontwerp werd terug op een projectstuurgroep gebracht en goedgekeurd.

Deel Dilbeek: (tussen Sint-Martens-Bodegem en Sint-Agatha-Berchem langsheen spoorweg): trekker DWV. De werken zijn in uitvoering.
- *F211*
- *F212: vervolledigen van het traject F212 in Asse met 3 kunstwerken (tunnel stationsbuurt, tunnel Walfergem, brug langs spoorweg over N9 zuidelijk van Asse centrum)*
Efro-projecten, trekker DWV; de uitvoering van de werken is lopende.

- *FRO*

Deel F215/FR0, trekker DWV, (Vilvoorde - Haren), in 2025 werden de werken aanbesteed.

Deel F28 – F23, trekker DWV, er werd besloten om dit deel niet als Quick Win uit te voeren maar om het mee te steken in het integraal ontwerp voor de R0 noord, deel Vilvoorde.

Planning 2026

- F213 Brussel – Wemmel – Merchtem

Deel Wemmel tot FR0: trekker DWV, studie staat momenteel on hold, hangt samen met het integraal ontwerp van de R0 zone Wemmel. De studie van deze deelzone wordt tegen het eind van dit jaar 2026 opgestart.

Deel Wemmel – Merchtem: trekker MOW, in de zomer moet de startnota incl. tracéstudie afgerond zijn. Een aanpassing van het BFF wordt dan op de wijzigingscommissie gebracht. Trekkers worden aangeduid.

- F28

Deel tussen Londerzeel en Willebroek: keuze van trekker voor dit deel moet gemaakt worden, opstart van ontwerpstudie.

Deel tussen Meise en Londerzeel: trekker AWW, voortgang is afhankelijk van opname in het GIP.

- F23

is gerealiseerd.

-

-
- F1*

Deel Zemst – Vilvoorde: trekker DVW. Bestek voor de brug Radiatorstraat zal, gezien de beperkte financiële middelen, voorlopig niet in de markt gezet worden. De omgevingsvergunningaanvraag zal ingediend worden midden 2026. Voor de andere 2 bruggen (Havendoklaan en Eppegem) is er voorlopig geen perspectief op middelen.

Aansluiting F1 – F23 thv kanaalpark: trekker DVW / Vilvoorde, → Afgewerkt voor DVW

Deel Zemst-Vilvoorde: trekker DVW. Optimalisatie van de dijkhoogtes aan de Zenne, voorlopig geen voortgang, gezien geen perspectief op financiële middelen.

- F214

////////////////////////////////////

Voor segment 9 (tweede deel Romeinsesteenweg) zijn een aantal voorstellen in opmaak die door het college van Vilvoorde moeten bekeken worden om een aanleg te vinden die binnen de budgetten van de stad kan passen. Dossier in de loop van 2026, aanleg in de loop van 2027.

- *F204*
DWV, De werken blijven in uitvoering in 2026.
- *F205*
Is gerealiseerd
- *F206*
- *F207*
De aanleg gebeurt in 2026 door Infrabel en TUCRAIL, samen met de spooruitbereiding in het kader van het Gewestelijk ExpressNet (GEN) van 2 naar 4 sporen.
- *F208*
Binnen Vlaanderen wordt door de provincie verder gewerkt aan de studie van het tracé tussen de F20 en station Beersel.
- *Volle Gaas Route (geen F-nr)*
De ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst gebeurt kortelings, zodat in de loop van het jaar het studiebureau kan aangesteld worden, die detailuitwerking van de segmenten zal doen. Afhankelijk van hoe de volgende stappen lopen is het de bedoeling om met een startnota te landen in de loop van 2027.
- *F20*
Ontwikkeling visie rustplekken over heel de F20 door de provincie. In 2026 wordt de aanleg van deze plekken verder uitgevoerd.
- *F209*
- *F2 Liedekerke – Ternat – Dilbeek*
Deel Ternat: trekker Provincie, focus op deel SMB-Kerkweg Ternat: technische uitwerking ontwerp, opstart innames en indiening omgevingsvergunning.

Deel Dilbeek: (tussen Sint-Martens-Bodegem en Sint-Agatha-Berchem langsheen spoorweg): trekker DWV, Medio 2026 wordt het traject van Sint-Martens-Bodegem tot Groot-Bijgaarden afgewerkt. Verder wordt in 2026 het stuk tussen Groot-Bijgaarden en Sint-Agatha Berchem aanbesteed.
- *F211*

- *F212: vervolledigen van het traject F212 in Asse met 3 kunstwerken (tunnel stationsbuurt, tunnel Walfergem, brug langs spoorweg over N9 zuidelijk van Asse centrum)*
Efro-projecten, trekker DWV; de uitvoering van de werken blijven in 2026 lopende.
- *FR0*
Deel F215/FR0, trekker DWV, (Vilvoorde - Haren), is momenteel in opstartfase. De werf zal na het bouwverlof 2026 in uitvoering gaan.

Visualisatie

3.4 SPOOR-GEN VOORSTADSNET BRUSSEL (S-NET)

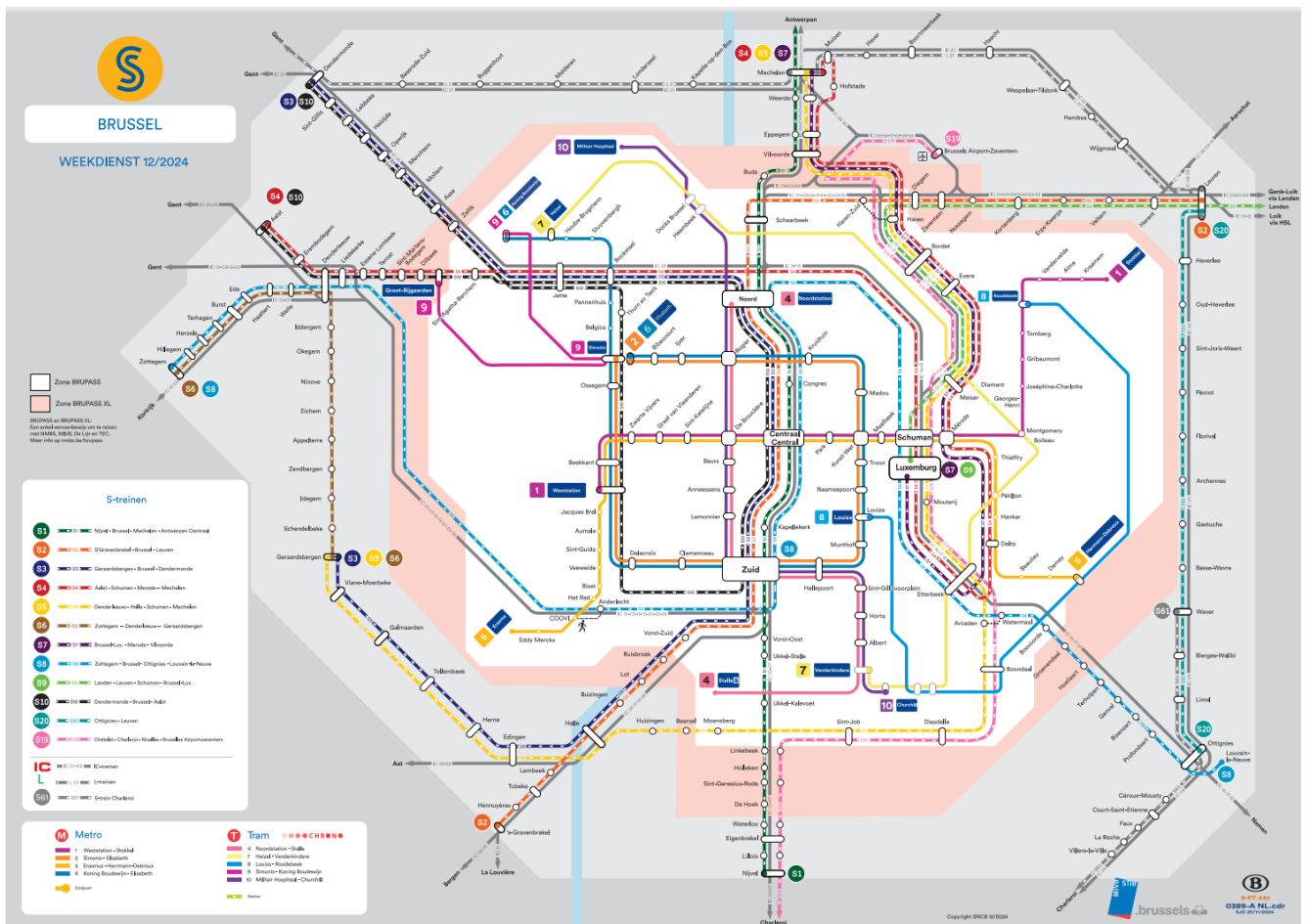
Focus

Deze fiche heeft betrekking op het voorstedelijke treinaanbod van NMBS in en rond Brussel. Concreet gaat het om een zone van ongeveer 30 km rond de hoofdstad. De onderliggende infrastructuur en eventuele infrastructuurwerken worden beheerd door Infrabel en maken geen deel uit van de scope van deze fiche.

NMBS gebruikt de letter S als logo om het voorstedelijke aanbod aan te duiden en er een duidelijke identiteit en betere zichtbaarheid aan te geven. Het S-logo wordt duidelijk aangegeven in de betreffende dienstregeling en in de stations en treinen die deel uitmaken van het aanbod.

Op dit moment is al een groot deel van het S-aanbod operationeel. In het totaal telt de S-zone 144 stations in een straal van 30 kilometer rond Brussel (35 in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest). Na een sterke uitbreiding van het S-aanbod in de laatste jaren rijden nu meer dan 700 S-treinen per dag.

Het voorstadsnet (S-net) in en rond Brussel zal verder evolueren in functie van de veranderende behoeften en prioriteiten. Het wordt incrementeel gerealiseerd d.m.v. zogenaamde bouwstenen.

Figuur 1: voorstadsnet Brussel

Trekker en partners

- Federaal minister van Mobiliteit
- NMBS (trekker)
Contact: Bart Crols, bart.crols@belgiantrain.be
- GEN-Stuurgroep (NMBS, MIVB, De Lijn, TEC en vertegenwoordigers van de ministers van de mobiliteit)

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
April 2016	Opening tunnel Schuman-Josaphat
December 2016	Uitbreiding S-aanbod op lijn 26
December 2017-2020	Uitbreiding S-aanbod, ook op zaterdag
December 2020	Opening station Anderlecht, aanbod S3 Zottegem-Brussel-Schaarbeek op zaterdag en zondag
December 2021	Verlenging S8 (1/u, week) naar Zottegem Bediening Brussel-Zuid – Zottegem door 2 treinen/u/richting (S8 in combinatie met S3) Verlenging S9 (1/u, week) naar Nijvel en Landen Verlenging IC27 (1/u, weekend) naar Nijvel
7 februari 2022	Verlenging S9 van Eigenbrakel tot Nijvel Omvorming IC27 Charleroi – Schuman – Brussels-Airport tot S19
December 2023	S8 naar Zottegem ook in het weekend
December 2024	Reorganisatie van het S-treinaanbod (S3, S6 en S8) in en rond Brussel.
December 2025	Uitbreiding van het treinaanbod: - tussen Louvain-la-Neuve en Brussel: 3 S-treinen per uur (ipv 2) op weekdays (2 S8/u + 1 S4/u). - tussen Aalst en Brussel-Luxemburg: 2 S4/u ipv 1 S4/u tijdens de week en 1 S4/u op zaterdag en zondag. - tussen Halle en Vilvoorde: door inzet van een tweede S7 op schooldagen. - tussen Geraardsbergen en Denderleeuw (2 S3/u) op weekdays. - tussen Halle en Geraardsbergen: 3 S-treinen/u (2 S5 en 1 S3) tijdens de schoolweken - op vrijdags en zaterdagavond tussen Brussel en Leuven en tussen 's-Gravenbrakel, Brussel en Leuven.

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Stand van zaken 2026

Status

Op schema

Toelichting

Evolutie van het reizigersverkeer in de zone van het GEN-Brussel

Het aantal gebruikers van het S-aanbod kende een groei sinds de lancering ervan in de herfst van 2015. Deze continue groei bereikte meer dan 4,5% per jaar, waardoor de Brusselse voorstadszone begin 2020 een totaal van meer dan 65 miljoen reizigers telde.

Het jaarlijkse verkoopvolume in de Brusselse S-zone bedroeg 60,6 miljoen reizigers in 2024, met een lichte negatieve groei van -0,4% ten opzichte van 2023. Het zit dus nog niet terug op het niveau van vóór covid in 2019 (65,4 miljoen reizigers).

Evolutie van het aanbod S-treinen

December 2016 – december 2020

- Uitbreiding S-aanbod op lijn 26 (december 2016 en 2017).
- De S5 Edingen-Schuman-Mechelen rijdt om het halfuur tot Edingen en rijdt ook in het weekend (december 2017).
- S1 Antwerpen-Brussel-Nijvel rijdt om het halfuur ook op zaterdag (december 2017).
- S2 's Gravenbrakel-Brussel-Leuven krijgt een ruimere amplitude en rijdt op zaterdag ieder halfuur (sinds december 2018).
- In december 2020 opende het nieuwe station Anderlecht. Dit station wordt door de S3 Zottegem-Brussel-Dendermonde bediend (1/u).
- Sinds december 2020 rijdt de S3 ook in het weekend tussen Zottegem en Schaarbeek (1/u).
- Sinds december 2020 is de S4 Aalst-Schuman-Vilvoorde verlengd tot Mechelen met een ruimere amplitude.
- Sinds december 2020 rijdt de S7 Halle-Mechelen niet verder dan Vilvoorde.

December 2021 – 2022

Sinds december 2021 rijdt de S8 (1/u) tot Zottegem tijdens de week. Daardoor worden de stations tussen Brussel en Zottegem door 2 treinen/uur/richting bediend.

Op 7 februari 2022 vonden de volgende bijkomende aanpassingen plaats:

- De S9 werd verlengd van Eigenbrakel tot Nijvel. Deze verlenging was noodzakelijk door de voortgang van de werken om lijn 124 op 4 sporen te brengen (4 doorgaande sporen in Eigenbrakel).
- De IC27 Charleroi-Schuman-Brussels-Airport werd omgedoopt tot de S19, zonder dat de reisweg werd gewijzigd. Deze wijziging werd doorgevoerd omwille van de coherentie. Deze trein biedt immers een voorstedelijke bediening waarbij hij het merendeel van de haltes op zijn traject aandoet.

December 2023

Sinds december 2023 rijdt de S8-verbinding ook in het weekend van Zottegem naar Louvain-la-Neuve. Dit is een verduidelijking van het aanbod, want ze reed al naar Zottegem op weekdays. Anderlecht wordt dus in het weekend bediend door deze verbinding.

December 2025

- Tussen **Aalst en Brussel-Luxemburg** wordt een 2de S4 de hele week door ingezet en wordt de bestaande S4 verlengd tot Louvain-la-Neuve (i.p.v. Mechelen). Daardoor ontstaat tijdens de week een rechtstreekse **halfuurdienst** tussen Aalst en de Europese wijk en rijden drie treinen per uur tussen Aalst en Jette (2 S4/u en 1 S10/u). In het weekend ontstaat een nieuwe rechtstreekse verbinding tussen Aalst en de Europese wijk en rijden 2 S-treinen per uur tussen Aalst en Jette (1 S4/u en 1 S10/u).
- Tussen **Louvain-la-Neuve en Brussel** wordt het aanbod uitgebreid na de voltooiing van de eerste fase van de GEN-werken naar Ottignies. Door de verlenging van de bestaande S4 Aalst-Brussel-Mechelen naar Louvain-la-Neuve (ipv Mechelen) rijden voortaan **drie S-treinen per uur** (2 S8/u en 1 S4/u) tussen Brussel en Louvain-la-Neuve tijdens de week.
- Op weekdays rijden elk uur **2 S7-treinen**: een nieuwe S7-trein tussen **Halle, Merode en Vilvoorde** en de S7-trein Halle – Merode - Mechelen (deze trein vervangt de S4-trein tussen Mechelen en Delta). Daardoor rijden voortaan **4 S-treinen per uur tussen Vilvoorde en Halle**: 2 S5/u via **Brussel-Schuman** en 2 S7/u via **Merode**.
- Op weekdays worden de S3-treinen Dendermonde-Brussel-Geraardsbergen elk uur verlengd tot Denderleeuw (en niet enkel tijdens de spits). De S6 Geraardsbergen-Denderleeuw wordt S3. Daardoor ontstaat een **halfuurdienst** tussen **Geraardsbergen en Denderleeuw** met de S3.
- Op weekdays worden de S5 treinen Mechelen – Brussel-Luxemburg - Edingen elk halfuur (en niet alleen tijdens de spits) verlengd tot Geraardsbergen. Daardoor ontstaat een **halfuurdienst** tussen **Mechelen, Brussel-Luxemburg en Geraardsbergen** en rijden **drie S-treinen per uur tussen Halle en Geraardsbergen** (2 S5/u en 1 S3/u).
- Op vrijdag en zaterdag worden extra S-treinen ingelegd tussen Antwerpen en Brussel en tussen 's-Gravenbrakel en Leuven (in de twee richtingen).

Communicatie

Op de NMBS-website werd [een speciale pagina ontworpen voor de S-trein en het GEN-Brussel](#).

[Home](#) > [S-trein](#) > Reis makkelijk naar, in en rond Brussel: S-trein Brussel | NMBS

Met de S-trein ben je er zo.

Win tijd met de S-trein

Hoe laat je ook vertrekt, aan de Brusselse verkeersdrukte valt niet te ontsnappen. Of toch wel: met de S-trein van NMBS omzeil je

GEN-infrastructuurwerken (ter info)

De belangrijkste lopende infrastructuurwerven zijn die voor het op vier sporen brengen van de lijnen 124 (Nijvel-Brussel) en 161 (Ottignies-Brussel).

- Lijn 161 tussen Terhulpen en Ottignies: geplande einde van de werken in december 2026 (uitgezonderd het station van Ottignies)
- Lijn 124 tussen Ukkel en Nijvel: geplande einde van de werken ten vroegste in 2029 voor het gedeelte in het Waals Gewest (uitgezonderd het station van Nijvel) en ten vroegste in 2034 voor het gedeelte in het Vlaams Gewest.

3.5 BASISBEREIKBAARHEID MET HET OPENBAAR VERVOER

Focus

Op 22 juni 2019 trad het Decreet Basisbereikbaarheid, zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering, in werking. De Vlaamse Regering wil met de invoering van basisbereikbaarheid een kwaliteitssprong maken in het openbaar vervoer. In tegenstelling tot basismobiliteit waarbij het aanbod van openbaar vervoer op wandelafstand centraal stond, is basisbereikbaarheid een vraaggestuurd model. Het is de bedoeling om zoveel mogelijk mensen op een attractieve, snelle, comfortabele en duurzame manier te verplaatsen. Daarbij wordt niet enkel uitgegaan van de woon-werk- en de woon-schoolverplaatsingen, maar ook de andere verplaatsingen komen in beeld. Om dit op een succesvolle manier te doen wordt een gelaagd (hiërarchisch) OV-netwerk ontwikkeld. Belangrijk uitgangspunt bij deze ontwikkeling is dat het OV-plan 2022 budgetneutraal moet zijn ten opzichte van het bestaande OV-netwerk.

In een gelaagd OV-netwerk vormen spoorinfrastructuur en stations het hoogste niveau waarop de rest van het aanbod – binnen het kader van basisbereikbaarheid – is opgebouwd. Als tweede laag wordt een kernnet ontwikkeld dat snelle verbindingen biedt op vervoersrelaties met een hoge potentie. Daar waar het spooraanbod ontbreekt of onvoldoende is voor het grote potentieel aan reizigers, verbindt het kernnet grote kernen en attractiepolen met elkaar. De derde laag, het aanvullend net (met inbegrip van de functionele lijnen) vult het kernnet aan en zal voeding geven aan de bovenliggende vervoersnetwerken. Daarbij stopt de verantwoordelijkheid niet bij de grens van de vervoerregio: de vervoerregio Vlaamse Rand omringt Brussel en wordt op zijn beurt omringd door andere vervoerregio's. Het maakt en kent vele verbindingen over de grens van de vervoerregio heen, waar de attractiepolen ook buiten de regio liggen.

Het Vervoer op Maat (VOM) vormt de vierde en laatste vervoerslaag van het openbaarvervoersmodel voor basisbereikbaarheid. Niet alleen flex- en semiflexbusjes, maar ook deelfietsen en collectieve taxi's behoren tot deze vervoerslaag. Het vervoer op maat zorgt voor een efficiënte invulling van de lokale vervoersvragen. Het gaat dan om lokale (eventueel private) initiatieven.

Volledig los van basisbereikbaarheid heeft De Lijn aan de vervoerregio een vraaggestuurd aanbodsplan voorgesteld in het kader van Minder Hinder tijdens de Werken aan de Ring.

Trekker en partners

- Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
 - De Lijn (trekker)
- Contact: Micheline Steen (Vervoerregiomanager Vlaamse Rand,), Micheline.Steen@delijn.be

- Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)
Contact: Kathy Courtens (afdelingshoofd), kathy.courtens@mow.vlaanderen.be
Anita Jaspers , anita.jaspers@mow.vlaanderen.be

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
22 juni 2019	Invoering Decreet Basisbereikbaarheid
2 maart 2021	Voorwaardelijke goedkeuring OV-plan door VVRR
1 januari 2023	Invoering fase 0
1 juli 2023	Invoering fase 1
6 januari 2024	Invoering fase 2
1 juli 2024	Invoering fase 3
6 januari 2025	Invoering fase 4a en 4b

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Stand van zaken 2025

Status

Bij te sturen.

Fase 0, 1, 2, 3, 4a en 4b Hoppin goedgekeurd door de Vervoerregiraad (VVR).

Fase 4c Hoppin **nog niet goedgekeurd door de Vervoerregioraad** wegens gebrek aan middelen Vervoer Op Maat. Dit omvat bijsturingen in het Pajottenland aan lijnen 160, 61, 164 en R72. Vandaag rijden deze lijnen nog steeds zoals voorheen (enkel het lijnnummer werd reeds gewijzigd om uniform te zijn met alle andere aanpassingen en regio's).

Toelichting

Algemeen

Het OV-plan werd op 2 maart 2021 voorwaardelijk goedgekeurd door de Vervoerregiraad. Concreet betekent dit dat de uitwerking van het aanvullend net onderhevig is aan de uitrol van VOM. Sinds 2017 telt de Vlaamse Rand 0 belbusgebieden, hetgeen betekent dat er geen 'historisch' VOM-budget

[illegible]

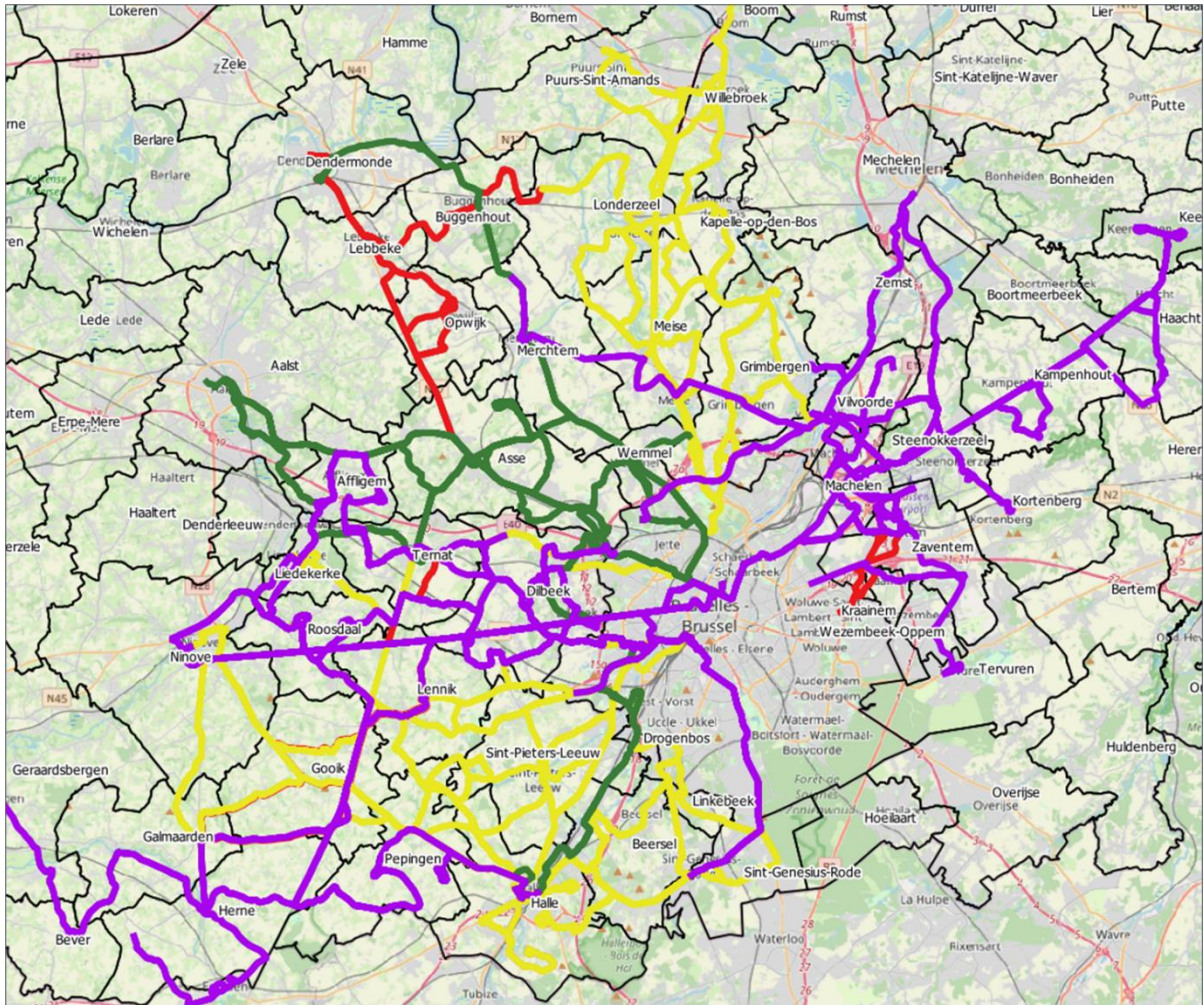
beschikbaar is waarop de vervoerregio kan terugvallen. De uitrol van (het kleine) VOM-plan in de Vlaamse Rand werd geraamd op € 855.000. Met een beschikbaar budget van € 200.000 is er vandaag een groot tekort om de geplande maatregelen voor VOM te implementeren. Enkel de Flex Opwijk kon in fase 2 gerealiseerd worden met deze beperkte middelen. Om goedkeuring te bekomen door de Vervoerregioraad voor fases 2, 3, 4a en 4b heeft De Lijn oplossingen gezocht in het aanvullend net om het gebrek aan VOM-budget te compenseren en geen witte vlekken in het netwerk te slaan. Concreet gaat het om volgende initiatieven:

- Doortrekking van lijn R31 in fase 2 tot Grimbergen Verbrande Brug (in plaats van Grimbergen Stelplaats)
- Doortrekking van lijn 61 in fase 2 tot Malderen Dorp (in plaats van Londerzeel Station)
- Invoering van lijn 281 in fase 4 voor een oost-westverbinding tussen Humbeek en Elewijt
- Spitsverlenging van lijn 25 in fase 4 tot Nederokkerzeel Kerk (in plaats van Kortenberg UPC)

Deze maatregelen zorgen vandaag echter voor een onevenwicht in de budgetten voor aanvullend net en zetten het budgetneutrale kader waarbinnen Basisbereikbaarheid uitgerold diende te worden voor de Vlaamse Rand onder druk. Het is daarom noodzakelijk te blijven ijveren voor meer middelen in het Vervoer Op Maat.

Toelichting fasen

Kaart fasering zoals oorspronkelijk voorzien (fase 1 tot en met 4):

Fase 0 (ingevoerd vanaf 1/01/2023)

Fase 0 bevat enkele quick wins die voornamelijk bestaan uit (kleine) trajectwijzigingen van lijnen 261 en 518 te Westrode en lijn 821 aan Zaventem luchthaven. Ook gaat de eerste lijn met R-nummering van start voor bussen van en naar Brussel: lijn R29 Brussel-Noord – Dilbeek Zuurweide. Tot slot wordt de nieuwe buslijn 52 (Vlezenbeek – Lot – Beersel – Sint-Genesius-Rode) gecreëerd ter vervanging van de afgeschafte schoollijn 575 (Vlezenbeek – Sint-Pieters-Leeuw – Drogenbos – Ukkel).

Fase 1 bestaat uit de verlenging van kernnetlijn 116, de introductie van een nieuwe lijn 65, de samenvoeging van lijnen 359 en 659 en van lijnen 23 en 24, de inkorting van lijn 21 van Malderen tot Opdorp, en een (beperkte) zondagbediening op lijn 280 tussen Vilvoorde en Mechelen. Tot slot krijgen enkele schoollijnen een nieuw lijnnummer toegewezen.

Fase 2 (ingevoerd vanaf 6/01/2024)

Voor het **Pajottenland** en de **Zennevallei** bevat deze fase de eerste maatregelen met echt zichtbare impact. Positief voor dit gebied is de introductie van drie kernnetlijnen (R53, R70 en R42) en de verhoogde frequenties van lijn 52 (Vlezenbeek – Sint-Genesius-Rode), stadslijn 2 (Halle Station – Lembeek), stadslijn 1 (Halle Station – Breedhout) en lijn R70 (Brussel-Zuid – Halle). Verder schrappen we lijn 140 (snelbus Leerbeek – Brussel) en lijn 141 (Leerbeek – Brussel) ten voordele van de eerder vernoemde lijn R42 (Kernnet) dat een 15' frequentie krijgt. Lijn 145 (Pepingen – Sint-Pieters-Leeuw – Brussel) wordt samengevoegd met lijn 144 (Brussel-Zuid – Leerbeek). De samenvoeging zorgt voor een verhoogde frequentie op het deeltraject Anderlecht – Sint-Pieters-Leeuw. Het deeltraject Sint-Pieters-Leeuw – Pepingen valt weg. Verdere wijzigingen hebben voornamelijk betrekking tot de lijnnaam, reisweg en frequentie. Halle zal over twee stadslijnen (1 & 2) beschikken die verhogen in frequentie. Door de verlenging van lijn 355, omgedoopt tot R15 (Brussel – Denderleeuw), zal voortaan ook Denderleeuw Station rechtstreeks bediend worden. De reeds succesvolle trajectwijziging van lijn 52 (Vlezenbeek – Sint-Genesius-Rode) in fase 0 wordt uitgebreid van enkel spitsritten tot bediening doorheen de dag en zaterdagritten. Lijn R54 behoudt grotendeels haar traject. Het centrum van Lot wordt weliswaar niet langer bediend ten voordele van het centrum van Beersel. De lijn R55 behoudt haar traject maar krijgt een verlaagde frequentie in Linkebeek.

In de **Noordrand/Brabantse Kouters** wijzigt er ook heel wat. Lijn 232 wordt geschrapt door een samenvoeging met lijn 231. De verbinding tussen Grimbergen Stelplaats en Verbrande Brug wordt daarbij overgenomen door de nieuwe R31 die ook een verhoogde frequentie krijgt. De huidige verbinding tussen Grimbergen Stelplaats en Kapelle-op-den-Bos via lijn 231 wordt vervangen door lijn 131. De relatie tussen Grimbergen Stelplaats en Humbeek wordt dan weer opgevangen door de nieuwe R30 (de huidige lijn 230) die eveneens verhoogt in frequentie.

Op de as Brussel-Londerzeel worden ten eerste lijnen 250 en 251 samengevoegd tot de nieuwe lijn R50. Deze lijn rijdt niet meer tot Puurs, maar wordt beperkt tot Londerzeel Station. De verbinding naar Puurs wordt overgenomen door lijn 280 (van VVR Mechelen). Het traject via Steenhuffel komt te vervallen, maar er wordt wel een nieuwe lijn 46 gecreëerd die de verbinding maakt tussen Merchtem en Londerzeel via Steenhuffel. De verbinding tussen Londerzeel en Malderen via de huidige 251 wordt vervangen door lijn 61 (de huidige 261) die wordt doorgetrokken om dit deel op te vangen. De nieuwe lijn R50 verhoogt ook in frequentie: kernnet A (Brussel-Wolvertem) en kernnet B (Wolvertem-Londerzeel). Ten tweede worden snelbuslijnen 460 en 461 samengevoegd op het traject van de huidige lijn 460. De frequentie van deze nieuwe lijn X60 neemt toe. Ten derde wordt lijn 260 omgedoopt tot R60. De reisweg wijzigt tussen Meise en Nieuwenrode: vanuit de deelgemeenten van Meise en Kapelle-op-den-Bos sneller en zonder overstap naar de centra van Wolvertem en Meise. Daarnaast zal de R60 niet meer rijden tussen Puurs Station en Willebroek Station.

In de **Druivenstreek** lanceren we zeven nieuwe lijnen die de vroegere lijnen 337, 341, 343, 344, 345, 348, 349 en 395 vervangen. Zo zijn er nu heel wat lijnen richting Brussel, met als sterkhouders de as Overijse – Brussel. De hele dag lang heb je om de 15 minuten een bus naar de hoofdstad van ons land. Lijn 70 verbindt Leuven met Groenendaal via Overijse en Hoeilaart en rijdt op weekdays en zaterdag elk halfuur, op zondag elk uur. De huidige lijn 830 wordt vervangen door lijn 71 waarbij de verbinding tussen Zaventem luchthaven en Cargo wegvalt. De frequentie wordt wel verhoogd: 15' in de spits, 30' in de dal. Aan de halte Overijse De Leegheid sluiten lijnen 70 en 71 bovendien op elkaar aan. Lijn 79 verbindt dan weer Leuven met Waver. Lijnen R75, R76 en R78 zorgen vanuit Etterbeek en/of Oudergem (Herrmann Debroux) voor vlotte verbindingen naar het oosten en zuiden. De nieuwe snelbus X77 geeft dan weer een supersnelle relatie tussen Brussel en Overijse. Ook het schoolnetwerk wordt in de Druivenstreek volledig hervormd.

De laatste grote wijzigingen vinden plaats in de **Oostrand/luchthavenregio**. De bundel 351, 352, 651 en 652 wordt aangepakt. Deze worden samengevoegd tot lijn 91 die via het station van Nossegem zal rijden om vervolgens Zaventem Cargo en luchthaven aan te doen. Bijkomend wordt de lijn R92 opgericht die met een 30' frequentie op weekdays zorgt voor een verhoging van het aanbod tussen Kraainem en Leuven. Met lijn R90, de vroegere lijn 358, reis je dan weer vlot van Brussel naar Leuven

via Sint-Stevens-Woluwe, Nossegem, Kortenberg, Veltem-Beisem en Winksele. Hier verhogen we de frequentie naar een bus elk kwartier op weekdays en zaterdag en een bus om het halfuur op zondag. Tot slot werd met de Flex Opwijk ook het eerste en enige VOM-project geïntroduceerd in fase 2. Ze maakt op vraag verplaatsingen mogelijk tussen Merchtem, Buggenhout, Opwijk en Asse.

Fase 3 (ingevoerd vanaf 1/07/2024)

Fase 3 focust op bediening van de **Brabantse Kouters** en de **Westrand** en introduceert **zes kernnetlijnen** (R40, R41, R45, R10, 714 en R14) en twee afschaffingen (242 en 243).

De lijnen 242 en 243 richting Wemmel en Asse/Zellik worden afgeschaft om een 15' frequentie te creëren op het (kernnet)traject tussen Brussel-Noord en Wemmel. Verder wordt deze lijn aangevuld met een functionele doortrekking richting Asse. Lijn 810 krijgt een reiswegaanpassing via de Gossetlaan in Dilbeek en een verhoogde frequentie naar het UZ Brussel ter compensatie voor het wegvallen van lijn 243.

Fase 4a (ingevoerd vanaf 1/01/2025)

In **Vilvoorde** wordt lijn 287 met een licht gewijzigde/verlengde reisweg omgevormd tot **stadslijn 1**, met bediening van de Verbrande Brug, een hogere frequentie en voortaan ook zondagsbediening.

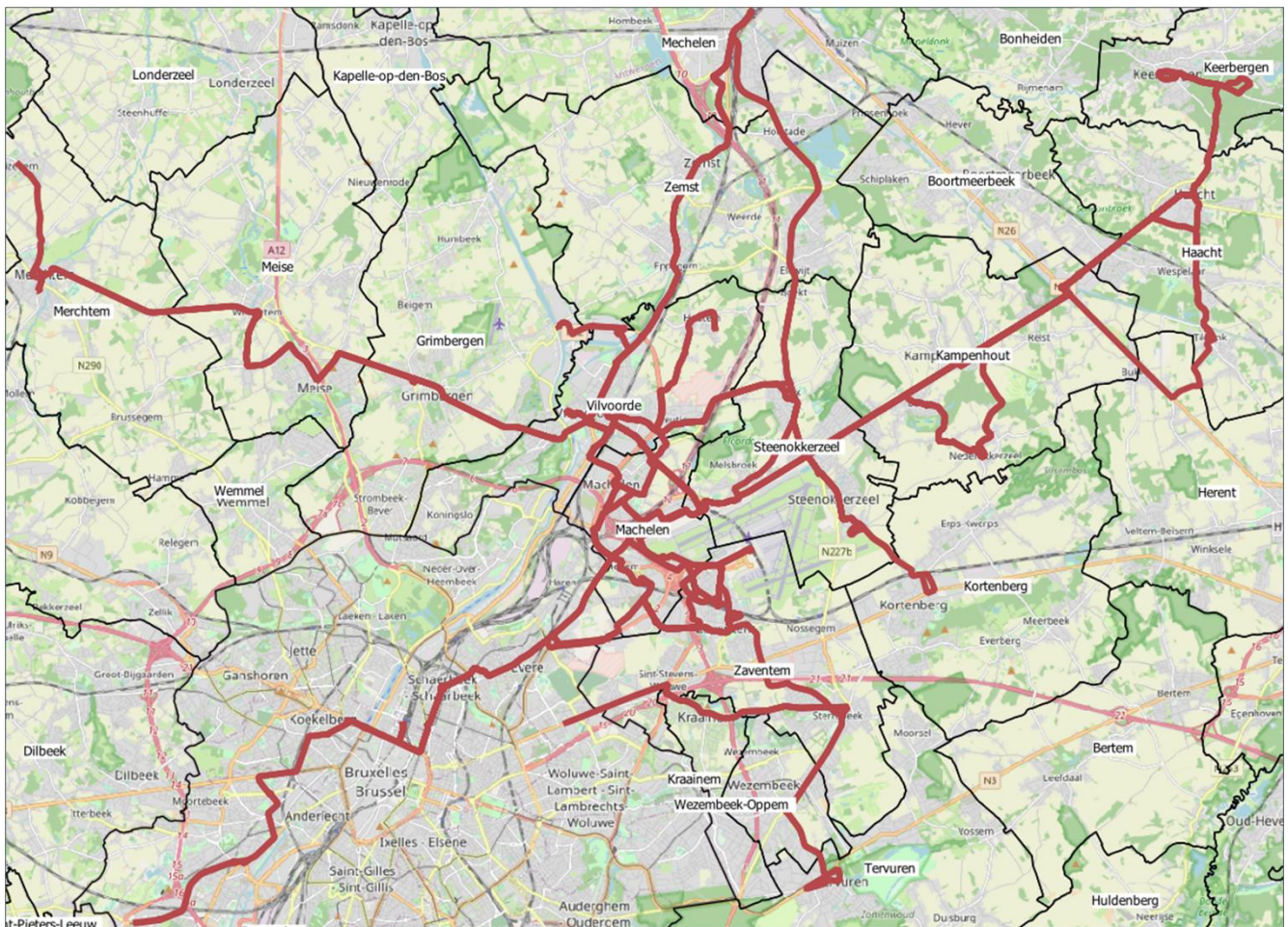
Op de **N21-as Brussel-Luchthaven-Haacht-Keerbergen** verandert er veel. Lijnen 271, 660 en 686 worden ingekanteld in kernnet A-lijn R27 (op het bestaande traject) die zo een verhoogde frequentie zal bieden. Snelbuslijn 471 (Brussel-Luchthaven) wordt geïntegreerd in kernnet A-lijn R26 op dat bestaande traject maar met verhoogde frequenties. Lijn 621, vandaag functioneel op de verbinding Zaventem-Keiберг-Vilvoorde, wordt samen met lijn 683 ingekanteld in **kernnet B/AN-lijn 82** die hogere frequenties krijgt over de hele lengte. Ook lijn 280, omgedoopt tot 28, krijgt een hogere frequentie door de inkanteling van lijn 682 én wordt ook doorgetrokken tot het ziekenhuis van Vilvoorde. Lijn 681 verdwijnt, net als functionele lijn 222. Lijnen **820** (nu R20) en **821** (nu 21) krijgen in deze fase hogere frequenties. Lijn 225 (Vilvoorde-Steenokkerzeel-Kortenbergh) wordt dan weer verlaagd in frequentie in de spits, krijgt een spitsbediening tot Nederokkerzeel evenals het nieuwe lijnnummer 25.

De weggevalle oost-west-verbindingen in **Zemst** worden opgevangen met de creatie van een nieuwe lijn 281 dat het hele grondgebied van de gemeente zal beslaan, dus ook de kernen Bos en Laar. Ook voor de relatie tussen Humbeek en Weerde Station biedt deze nieuwe lijn soelaas.

In de **Oostrand** krijgt de zone rond Kraainem en Wezembeek-Oppem een grondige hervorming. Lijn R80 vervangt de vroegere lijn 317 en verbindt Leuven met het metrostation Kraainem via Tervuren. Lijn R81 is de samenvoeging van de vroegere lijnen 316 tussen Leuven en Kraainem centrum en 318 tussen Kraainem en Brussel-Noord. De nieuwe spitslijn 819, die op weekdagen elke 30' rijdt in de ochtend- en avondspits, zorgt voor een snelle verbinding tussen Tervuren Centrum en Brussel via Wezembeek-Oppem,

Kraainem en Sint-Stevens-Woluwe. Tussen Sterrebeek en Brussel rijdt deze lijn bovendien parallel met lijn R81 waardoor in de spits een 15' frequentie gecreëerd wordt op deze as.

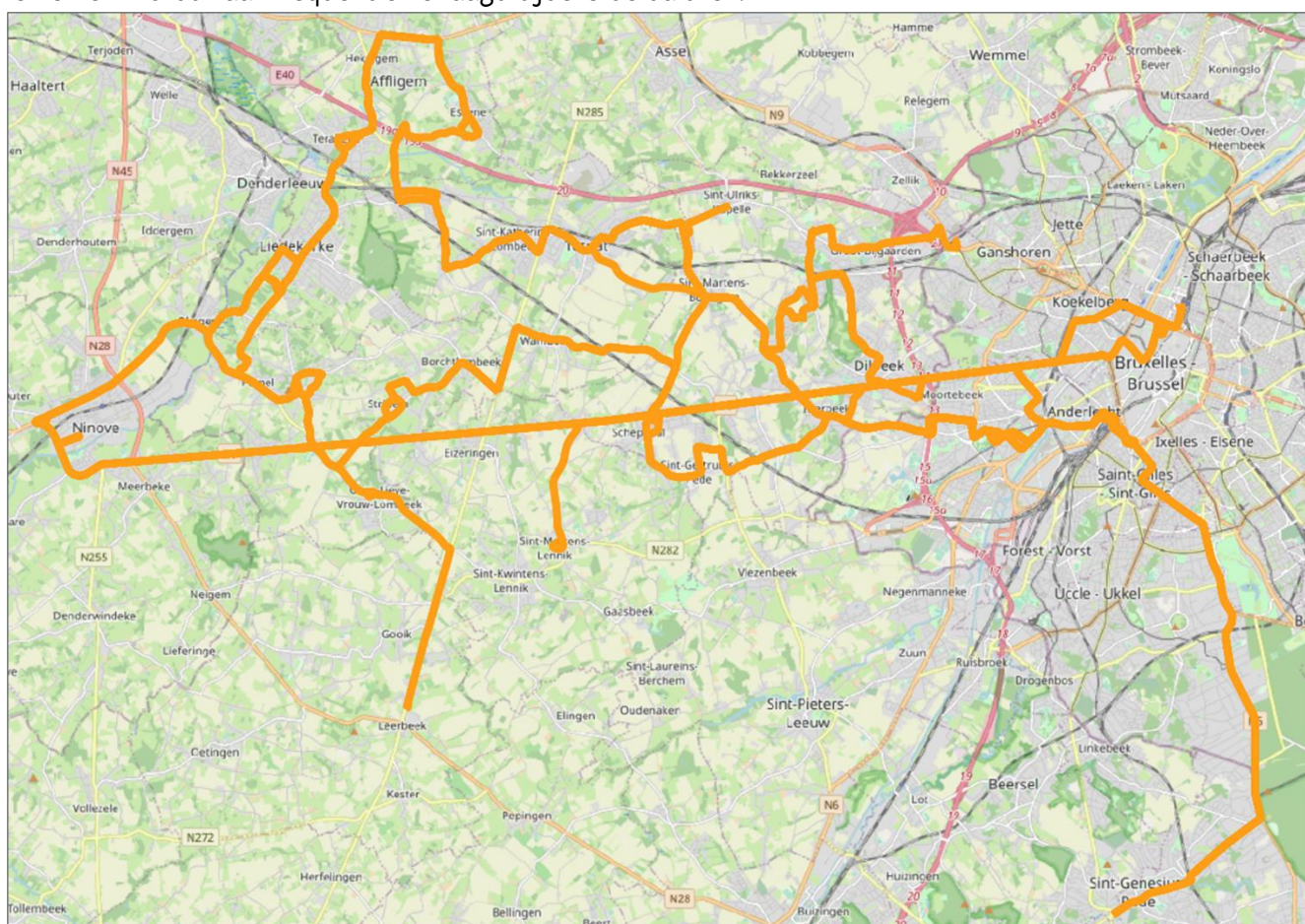
Tot slot wordt ook het volledige scholennetwerk hervormd. Lijnen 514 (Steenokkerzeel-Nederokkerzeel-Haacht-Tildonk) en 515 (Perk-Steenokkerzeel-Haacht-Tildonk) voor Tildonk Sint-Angela en Haacht Don Bosco worden vervangen door vier nieuwe lijnen: 291 (Steenokkerzeel – Haacht – Tildonk), 292 (Perk – Kampenhout – Haacht), 293 (Perk – Kampenhout – Tildonk) en 294 (Berg – Nederokkerzeel – Haacht – Tildonk).

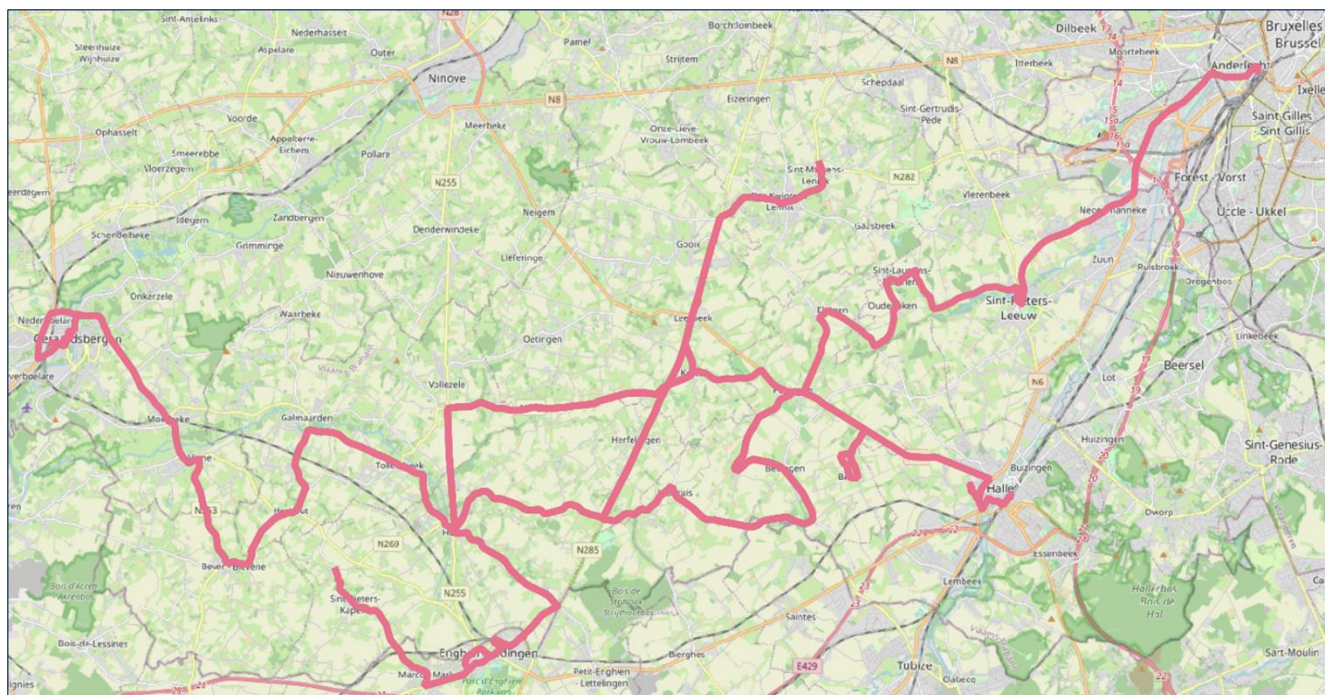
Fase 4b (ingevoerd vanaf 1/01/2025)

In het Pajottenland en de Zennevallei worden drie kernnetlijnen (116, 118 en 136) geïntroduceerd, alsook één lijn geschrapt (117). Lijn 136 wordt opgehoogd naar een 15' frequentie op het traject Brussel-Zuid – Alsemberg (kernnet A) en een 30' frequentie op het traject Dilbeek – Brussel-Zuid (kernnet B). Lijn 116 wordt opgehoogd naar een 30' frequentie (kernnet B) op het traject Brussel-Zuid – Sint-Martens-Bodegem

In de **Westrand** is de introductie voorzien van **twee kernnetlijnen A** (126 en 128). Deze lijnen zullen aan een 15' frequentie rijden, op schooldagen zorgen deze lijnen voor een **samengestelde frequentie van 7,5' tijdens spitsuren**. Door de verlenging van lijn 127 naar Liedekerke Station, zal het belang van lijn 625 afnemen en wordt haar frequentie verlaagd tijdens de daluren.

Fase 4c (niet goedgekeurd, niet ingevoerd)

Visualisatie

Op [deze webpagina](#) (status 5/2025) is het nieuwe netplan in de vervoerregio Vlaamse Rand raadpleegbaar.

3.6 COMBIMOBILITEIT BEVORDEREN MET HOPPIN

Focus

Sinds 2001 heeft de Vlaamse overheid gebouwd aan een hernieuwde mobiliteitsvisie die beschreven wordt in het decreet basisbereikbaarheid (2019). Het nieuwe decreet laat toe om vernieuwende mobiliteitsoplossingen in te zetten om mobiliteit en leefbaarheid, economische en maatschappelijke noden te verzoenen. Het decreet zorgt voor heel wat wijzigingen in het mobiliteitslandschap.

Combimobiliteit staat in het decreet centraal. Dat wil zeggen dat reizigers verschillende vervoermiddelen combineren om hun bestemming te bereiken, bv. trein, bus, tram, een eigen wagen of fiets, of een deelwagen/-fiets. Hoppinpunten spelen een cruciale rol in de overstap naar die combimobiliteit. Het zijn knooppunten waar verschillende vervoermiddelen samenkomen en op elkaar zijn afgestemd.

Doelstellingen voor de Vlaamse Rand/Leuven

Concreet stelt MOW voor de Vlaamse Rand volgende doelstellingen voorop:

- De afronding van het P+R combiparkingplan (2018), ingekanteld in de actuele Hoppinvisie.
- De uitrol van een nieuwe Hoppinplanning, met aandacht voor de inkanteling van de bestaande combiparkingplanning.
- Een gecoördineerde aanpak met het BHG voor de grotere combiparkings en eventueel gewestgrensoverschrijdende Hoppin, en dit minstens in de zone Brussel XL.

[Een overzicht van de Hoppinpunten voor de vervoerregio Vlaamse Rand is hier terug te vinden.](#)

[Een overzicht van de Hoppinpunten voor de vervoerregio Leuven is hier terug te vinden.](#)

Trekker en partners

- Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
- Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) (trekker): de afdeling Beleid stuurt vanuit de planning van het Regionaal Mobiliteitsplan de uitrol van Hoppin aan en coördineert de planning.
Contact: Kathy Courtens, kathy.courtens@mow.vlaanderen.be
Anita Jaspers (plaatsvervanger), anita.jaspers@mow.vlaanderen.be

Verschillende partners zorgen mee voor de realisatie van de Hoppinpunten op het terrein: AWW, DWV, NMBS, gemeenten, Brussels Airport Company. De gemeenten krijgen [via subsidiëring ondersteuning bij de aanleg van de Hoppinpunten](#).

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
Maart 2017	Opstart studie combimobiliteit P+R
Mei 2018	Afronding studie en bekendmaking keuzes MOW en keuzes inkanteling Spoorinvest
2021-2030	Uitrol combipunten Quick Wins 2021 / 2030 en combipunten Spoorinvest
5 april 2022	Publicatie BVR Hoppinpunten
Februari 2022	Afronding unieke verantwoordingsnota voor Hoppinpunten met deelmobiliteit in Vervoerregio Vlaamse Rand
Juli 2022	Publicatie BVR haltes en halte-infrastructuur
Najaar 2023	Start opmaak gecentraliseerde start- en projectnota voor de luchthavenzone
15 december 2023	Goedkeuring RMP door de minister, incl. lijst Hoppinpunten voor de Vlaamse Rand
25 april 2024	Goedkeuring RMP door de minister, incl. lijst Hoppinpunten voor Leuven
- heden	Uitrol hoppinpunten op terrein

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Stand van zaken 2025

Status

Op schema: de uitrol van de Hoppinpunten is een werk van lange adem, het is van belang dat de gemeenten een duidelijke planning maken voor de lopende legislatuur.

Toelichting

De toelichting wordt gegeven per initiatiefnemer, soms zijn er meerdere partners betrokken bij de aanleg maar wordt het punt bij de initiatiefnemer (of de partner die de aanleg trekt) besproken.

DWW

Realisaties 2025

Gemeente	Hoppinpunt	Stand van zaken
Groot-Bijgaarden	Station	Vergunningsaanvraag
Machelen	Hermeslaan	i.k.v Luchthaventram: vergunning definitief

////////////////////////////////////

Wat de oprichting van een werkgroep met MOW, de Vervoerregio Vlaamse Rand en BHG betreft, vond er een startoverleg plaats op 27 mei 2021. Er is een principiële akkoord voor gewestgrensoverschrijdende samenwerking i.v.m. Hoppin. De principeakkoorden over de samenwerking rond de combipunten-regionale Hoppinpunten zijn ondertussen afgerond: ze werden gestemd in de Vervoerregio Vlaamse Rand en in wederzijds akkoord overlegd met het BHG.

De praktische uitvoering van dit akkoord is echter tot op heden niet rond geraakt. Dit dient samen met de discussie rond ticketintegratie bekeken te worden.

////////////////////////////////////

3.7 WATERWEGEN

Focus

De ABC-as (Antwerpen-Brussel-Charleroi) vormt een essentieel onderdeel van de verbinding op Belgisch en Europees niveau. Het transport via de waterwegen en de zee dat zij mogelijk maakt, zorgt voor:

- de aanvoer en uitvoer van talloze producten in het Waals, het Vlaams en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- de unieke ontsluiting via het water van de haven van Brussel;
- de doorvoer van velerlei producten van het noorden naar het zuiden van het land;
- een bijdrage aan de verbetering van de mobiliteit en aan de strijd tegen de opwarming van de aarde, dankzij de modal shift van de vervoerde goederen van de weg naar de waterweg;
- grote tewerkstellingsmogelijkheden, vooral voor laaggeschoolden.

Het niet investeren in het kanaal naar Charleroi en het Zeekanaal heeft tot gevolg dat de kortste en snelste verbinding via het water tussen Antwerpen, Brussel en Charleroi in de toekomst suboptimaal zal verlopen en het zware wegverkeer verder zal toenemen.

Daarnaast is de verderzetting van de opwaardering van het kanaal naar Charleroi belangrijk. Het verbreden en verdiepen van het kanaal creëert nl. niet enkel economische meerwaarde, maar zorgt er ook voor dat het buffervolume van het kanaal vergroot. Hierdoor zal het kanaal op termijn, eens het volledig aangepast is, bij grote wassen in het Zennebekken meer water van de Zenne uit Lembeek kunnen opvangen en kunnen bufferen. Dit met een grote maatschappelijke meerwaarde tegen overstromingen.

Deze modernisering omvat de verdere opwaardering van de as Antwerpen-Brussel-Charleroi, d.w.z. Zeekanaal en kanaal naar Charleroi. We willen hiermee het volgende realiseren:

- de modal shift bevorderen en initiatieven nemen zodat nog meer bedrijven van het kanaal gebruik maken;
- de mobiliteit in het gebied verbeteren;
- de bedrijfszekerheid van het kanaal verhogen door de kwetsbaarheid van de kanaalinfrastructuur te reduceren;
- **containervaart met 3 lagen** mogelijk maken op het kanaal naar Charleroi;
- Het kanaal naar Charleroi opwaarderen naar **klasse Va**;
- De afwerking van het 10.000 tonsvak op het Zeekanaal.

Zeekanaal Brussel-Schelde

Het is al lang de ambitie van De Vlaamse Waterweg (en zijn voorgangers) om het kanaalvak Wintam-Willebroek van het Zeekanaal Brussel-Schelde bereikbaar te maken voor schepen tot 10.000 ton. Voor het verwezenlijken van deze doelstelling werden reeds heel wat infrastructuurwerken uitgevoerd o.a.:

- bouw van de nieuwe Zeesluis Wintam;
- aanleg van een stuk nieuwe kanaalarm;
- bouw van nieuwe oevers en kaaimuren op het reeds bestaande stuk kanaal;
- bouw van de nieuwe Boulevardbrug.

Heden zijn alle grote kunstwerken erop voorzien om schepen tot 10.000 ton toegang te verlenen tot het kanaalvak Wintam-Willebroek. Hoewel nog niet alle kademuuren en oevermuren vernieuwd zijn, zijn de kade en oeverwerken dusver gevorderd dat deze de toegang voor schepen tot 10.000 ton niet verhinderen. Op sommige plaatsen dient men wel rekening te houden met alternerend verkeer.

Kanaal naar Charleroi

De aanleiding voor de werken op en rond het kanaal naar Charleroi in Vlaanderen is het verbeteren van de toegankelijkheid van de waterweg voor binnenschepen en het intensiveren van de containervaart over water. Maar voor De Vlaamse Waterweg nv is dit niet de enige ambitie. Samen met stads- en gemeentebesturen willen we deze werken aangrijpen om de leefbaarheid en de mobiliteit rond het kanaal te verbeteren, met onder meer nieuwe bruggen, aantrekkelijke wandel- en fietskades, natuurvriendelijke oevers, betere waterbeheersing en extra ruimte voor stadsontwikkeling langs de waterkant.

Reeds uitgevoerde werken: Driefonteinenbrug Sint-Pieters-Leeuw, rechteroever Ruisbroek-Drogenbos, Klarabrug en Misiabrug Halle, fietssnelweg F20, tijdelijke pompen sluizen. [Meer info is hier terug te vinden.](#)

Trekker en partners

- Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
 - De Vlaamse Waterweg (DVW) (trekker)
- Contact: Lief Vanspringel, lief.vanspringel@vlaamsewaterweg.be

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
2013	Trans-European Transport Network (TEN-T) verordening

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Realisatie in 2025

Status

Op schema

Toelichting

ABC-as:

- MKBA en visienota: aanbesteding.

Zeekanaal:

- Renovatie sluisdeuren Zemst: onderhoudswerken aan de sluisdeuren in uitvoering.
- De aanpassingswerken Europabrug in het kader van de Ringtrambus zijn afgewerkt.
- Herstel van de geleidingslatten ter voorkoming van de blokkering van de drijvende bolders van de sluis van Zemst: bestek hiervoor is klaar, maar werd nog niet op de markt gezet, gezien het ontbreken van middelen.

Kanaal naar Charleroi

- Vervanging van de Bospoortbrug Halle (tot najaar 2026) in uitvoering.
- Vernieuwen linkeroever t.v.h. spoorwegbruggen Halle: ontwerpstudie loopt.
- Suikerkaai Halle: aanbesteding ontwerpstudie.
- Fase 1 van de kanaalverbreding op linkeroever in Sint-Pieters-Leeuw t.h.v. Molens van Ruisbroek is uitgevoerd.
- Vervanging van de Sasbrug Lot: ontwerpstudie loopt.

Gepland in 2026

Status

Op schema

Toelichting

ABC-as:

- MKBA en visienota: studie loopt.
- Studie waterhuishouding Zennebekken: bestek in opmaak door de VMM in samenspraak DVW.

Zeekanaal:

- Renovatie sluisdeuren Zemst: afwerken schipdeuren.
- Herstel van de geleidingslatten ter voorkoming van de blokkering van de drijvende bolders van de sluis van Zemst: monitoren van de problemen, gezien de budgettaire beperkingen.

Kanaal naar Charleroi

- Vervanging van de Bospoortbrug Halle (tot najaar 2026) in uitvoering.
- Vernieuwen linkeroever t.h.v. spoorwegbruggen Halle: studie loopt.
- Suikerkaai Halle: opstart ontwerpstudie Masterplan stationsomgeving Halle met inbegrip van Willame- en Graankaai: afsluiten van een SWO en opmaak bestek door de provincie.
- Vervanging van de Sasbrug Lot: ontwerpstudie loopt, bekomen goedkeuring van de projectnota door de PSG.

BELEIDSVELD ONDERWIJS

4.1 ONDERWIJSINFRASTRUCTUUR EN -CAPACITEIT

Focus

In het regeerakkoord 2024-2029 engageert de Vlaamse Regering zich om te blijven investeren in kwalitatieve onderwijsinfrastructuur en om de middelen prioritair in te zetten waar de noden het hoogst zijn. Deze fiche volgt de capaciteitsuitbreiding van het onderwijs in de Vlaamse Rand en heeft ook oog voor aanvullende maatregelen die kunnen leiden tot meer onderwijscapaciteit in de regio.

Trekkers en partners

- Vlaams minister van Onderwijs
Contact: Kasper Ossenblok (kasper.ossenblok@vlaanderen.be)
- Departement Onderwijs en Vorming, afdeling Leerplicht (trekker) Marcel Vandamme (marcel.vandamme@ond.vlaanderen.be); Chama Rhellam (chama.rhellam@ond.vlaanderen.be).
Inhoudelijke experts: Marcel Vandamme (marcel.vandamme@ond.vlaanderen.be); Laure Stroo (laure.stroo@agion.be); Carl Koninckx (carl.koninckx@agion.be);
- Vlaams minister bevoegd voor de Vlaamse Rand
Contact: Bert Deleersnijder, bert.deleersnijder@vlaanderen.be
- Agentschap Binnenlands Bestuur

Andere partners:

- Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs: toekenning infrastructuurmiddelen en opvolging projecten (AGION)
- Gemeentebesturen
- Inrichtende machten van de verschillende scholen
- Koepels van inrichtende machten en het GO!
- Afdeling Infrastructuur van het GO!

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
December 2021	Oplevering capaciteitsmonitor 2021
Februari 2022	Wijziging inschrijvingsregels voor de Vlaamse Rand, met voorrangsregeling (inwerkingtreding: 1 september 2022)

Maart 2024	Opstart capaciteitsmonitor 2024
2025	Oplevering capaciteitsmonitor 2024

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Stand van zaken 2025

Status

Op schema:

De Vlaamse Regering blijft fors investeren in onderwijscapaciteit en neemt ook andere maatregelen die een positieve impact kunnen hebben op de onderwijscapaciteit in de Vlaamse Rand.

Toelichting

Capaciteitsmonitor 2024

In 2025 werd de nieuwe editie van de capaciteitsmonitor opgeleverd. Net zoals de vorige edities werd specifiek ingezoomd op Brussel en de Vlaamse Rand. Brussel is een demografische mastodont en de sterke wisselwerking met de Vlaamse Rand is algemeen gekend.

In vorige edities leidde de druk vanuit Brussel ertoe dat Brusselse leerlingen zich gingen aanbieden in scholen in de Vlaamse rand. Met andere woorden: een deel van de capaciteitsdruk van Brussel verplaatste zich naar de Vlaamse Rand. Er werden in voorgaande edities van de monitor opgehoogde scenario's berekend voor de Brusselse onderwijsvraag. Destijds was de achterliggende redenering achter deze scenario's om de capaciteitstoename daar te voorzien waar het probleem ontstond (in Brussel), eerder dan waar het zich begon te manifesteren. De onderzoekers stelden vast dat de situatie sterk is veranderd, met belangrijke verschuivingen in de schoolpendel tussen Brussel en de Rand.

De monitor stelt vast dat netto Brussel meer leerlingen uit de Noordrand verwelkomt dan andersom. Voor het basisonderwijs, waar nabijheid van het onderwijsaanbod extra belangrijk is, werd beslist om een bijkomend scenario te berekenen voor de Vlaamse Rand. Dit betekent dat de vraag verhoogd werd in de Rand, vanuit de logica om bij voorkeur capaciteitsdruk op te vangen waar de druk ontstaat (de woonplaats) eerder dan op plaatsen waarnaar deze druk zich verplaatst door schoolpendel.

Het volledige rapport en de data in de vorm van een dashboard kunnen [online](#) geraadpleegd worden.

Investering van capaciteitsmiddelen

De **Vlaamse Regering engageert** zich al sinds 2010 om tegemoet te komen aan de capaciteitsnoden op het vlak van schoolinfrastructuur, in het bijzonder ook in de Vlaamse Rand. Sinds 2016 wordt in functie daarvan aan de hand van opeenvolgende afnames van een capaciteitsmonitor ruim op voorhand

ingeschat waar de grootste toekomstige capaciteitsnoden verwacht worden, zodat overheid, lokale besturen en schoolbesturen tijdig de nodige maatregelen kunnen nemen.

Die engagementen omvatten beslissingen van de Vlaamse Regering met betrekking tot capaciteitsuitbreiding, waaronder die van 19 februari 2016, alsook doelstellingen zoals afgesproken in het Regeerakkoord en de beleidsnota Onderwijs.

Daarnaast werden begin 2022 wijzigingen aan de inschrijvingsregels voor de Vlaamse Rand goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Die maken het voor de scholen mogelijk om voorrang te geven aan Nederlandstalige kinderen. Basisscholen kunnen voorrang geven aan kinderen die in de eigen gemeente wonen. Secundaire scholen kunnen 70% van de plaatsen voorbehouden voor leerlingen die vanaf hun 3 jaar onafgebroken Nederlandstalig onderwijs gevolgd hebben of die sinds hun verhuis naar Vlaanderen of Brussel altijd gekozen hebben voor Nederlandstalig onderwijs.

De bijkomende plaatsen in de Vlaamse Rand moeten in de eerste plaats ten goede komen aan wie in de Vlaamse Rand woont. Daarom maakte de vorige Vlaamse Regering het mogelijk om in de regio een voorrangregeling te hanteren bij schoolinschrijvingen.

In de beleidsnota 2024-2029 voor de Vlaamse Rand engageert de bevoegde minister zich om er over te blijven waken dat er geïnvesteerd wordt in schoolinfrastructuur, zodat er voldoende capaciteit is voor de vele kinderen en jongeren die in de Vlaamse Rand wonen.

De onderbouwing voor de besteding van de capaciteitsmiddelen is de capaciteitsmonitor. De vierde editie van de capaciteitsmonitor werd opgeleverd in 2025 en bracht in kaart waar de hoogste noden verwacht worden tegen schooljaar 2030-2031. Voor 19 Vlaamse gemeenten rond het Brussels Gewest werd voorzien in een scenario waarin de schoolwoonratio voor het gewoon basisonderwijs in deze gemeenten op het peil van 2019-2020 gebracht wordt, om zo de druk op het Brusselse onderwijsaanbod in de toekomst verder te reduceren en om de capaciteitsdruk op te vangen waar de druk ook ontstaat, met name in de rand. In elk van deze 19 gemeentes zorgt het scenario ervoor dat het tekort stijgt, of dat een overschot in de gemeente kleiner wordt.

Periode	Hoofdstructuur	Aantal projecten	Geplande plaatsen basisonderwijs	Geplande plaatsen secundair onderwijs	Capaciteitsmiddelen
2010-2018	Gewoon basis- en secundair	2	219	170	€ 2.442.807
	Gewoon basisonderwijs	42	4.262	0	€ 32.229.691
	Gewoon secundair onderwijs	1	0	50	€ 459.500
Totaal 2010-2018		45	4.481	220	€ 35.131.998
2019-2022	Gewoon basisonderwijs	3	458	0	€ 5.319.000
	Gewoon secundair onderwijs	20	0	3.570	€ 31.463.698
Totaal 2019-2022		23	458	3.570	€ 36.782.698
2022-2024	Buitengewoon basisonderwijs	1	16	0	€ 75.000

////////////////////////////////////

	Gewoon basis- en secundair	1	170	333	€ 11.475.626
	Gewoon basisonderwijs	10	779	0	€ 13.089.847
	Gewoon secundair onderwijs	13	0	1.045	€ 12.190.236
Totaal 2022-2024		25	965	1.378	€ 36.830.709
2025	Buitengewoon basisonderwijs	1	16	0	€ 397.898
	Gewoon secundair onderwijs	5	0	589	€ 8.186.866
Totaal 2025		6	16	589	€ 8.584.763
Totaal		99	5.920	5.757	€ 117.330.168

Tabel 2: Geïnvesteerde capaciteitsmiddelen met corresponderend aantal projecten en geplande plaatsen in onderwijszones Dilbeek, Halle en Vilvoorde, met inbegrip van projecten in gemeenten die wel in deze 3 onderwijszones liggen, maar geen deel uitmaken van de Vlaamse Rand, meer bepaald in de gemeenten Halle, Kapelle-op-den-Bos, Opwijk en Ternat.

Realisatiegraad van capaciteitsprojecten

Onderstaande tabel geeft de realisatiegraad van de capaciteitsprojecten in de onderwijszones Dilbeek, Halle en Vilvoorde weer. Deze stand van zaken werd in maart 2026 opgemaakt en is de meest recente stand van zaken.

Periode	Stand van zaken in maart 2026	Aantal projecten	Geplande plaatsen basisonderwijs	Geplande plaatsen secundair onderwijs	Capaciteitsmiddelen
2010-2018	Annulatie	1	44	0	€ 297.833
	Werken gestart	2	178	0	€ 2.330.000
	Werken niet gestart	2	204	120	€ 2.109.500
	Werken uitgevoerd	40	4.055	100	€ 30.394.665
Totaal 2010-2018		45	4.481	220	€ 35.131.998
2019-2022	Werken gestart	2	0	430	€ 3.456.341
	Werken niet gestart	7	338	917	€ 12.087.961
	Werken uitgevoerd	14	120	2.223	€ 21.238.396
Totaal 2019-2022		23	458	3.570	€ 36.782.698
2022-2024	Werken gestart	2	0	110	€ 557.018
	Werken niet gestart	15	796	1.156	€ 33.985.052
	Werken uitgevoerd	8	169	112	€ 2.288.639
Totaal 2022-2024		25	965	1.225	€ 32.585.886
2025	Werken niet gestart	6	16	589	€ 8.584.763
Totaal 2025		6	16	589	€ 8.584.763
Totaal		99	5.920	5.757	€ 117.330.168

Tabel 3: Realisatiegraad in maart 2026 van de capaciteitsprojecten in onderwijszones Dilbeek, Halle en Vilvoorde

Inschrijvingsbeleid

Begin 2022 keurde de Vlaamse Regering nieuwe inschrijvingsregels goed voor de Vlaamse Rand (zie [hier](#) voor Besluit van de Vlaamse Regering). Die maken het voor de scholen mogelijk om voorrang te geven aan Nederlandstalige kinderen. Basisscholen kunnen voorrang geven aan kinderen die in de eigen gemeente wonen. Secundaire scholen kunnen 70% van de plaatsen voorbehouden voor leerlingen die vanaf hun 3 jaar onafgebroken Nederlandstalig onderwijs gevolgd hebben of die sinds hun verhuis naar Vlaanderen of Brussel altijd gekozen hebben voor Nederlandstalig onderwijs. De informatie staat op [deze website](#).

Sinds dit schooljaar (2025-2026) is er een overcapaciteitsgroep voorzien in het secundair onderwijs voor leerlingen uit de buurt voor inschrijvingen in de dichtstbijzijnde officiële of vrije school. Deze extra mogelijkheid voor inschrijving in overcapaciteit wordt alleen voorzien in de dichtstbijzijnde vrije of officiële school of een vestigingsplaats van die school, bij het domicilieadres of de hoofdverblijfplaats van de leerling, waarbij rekening wordt gehouden met het gewenste studieaanbod. Deze mogelijkheid zorgt ervoor dat scholen deze leerlingen in overcapaciteit kunnen inschrijven. Het is echter geen verplichting. Het aantal leerlingen dat hiervoor in aanmerking komt, kan maximum 5 procent bedragen van het aantal leerlingen waarop de capaciteit of de volzetverklaring is vastgelegd.

Via de interactieve toepassing [dataloep](#) kan meer informatie gevonden worden over alle inschrijvingen van de laatste 10 schooljaren in het Nederlandstalig leerplichtonderwijs en de leerlingenkenmerken. Het gaat om geverifieerde leerlingenaantallen op de eerste schooldag van februari en voorlopige leerlingenaantallen op de eerste schooldag van oktober. Er is in de linkerkolom een filter waarin 1 of meerdere gemeentes kunnen worden geselecteerd. De verdeling van leerlingen volgens gemeente waar ze naar school gaan, kan op basis van de woonplaats van de leerling of de vestigingsplaats van de school.

Er zijn ook cijfergegevens omtrent [mobiliteit en aantrekkingskracht](#). Een gebruiker kan voor een gemeente de volgende parameters bekijken:

- Mobiliteit: waar gaan de leerlingen die in de geselecteerde gemeente wonen, naar school?
- Aantrekkingskracht: waar wonen de leerlingen die naar een school in de geselecteerde gemeente gaan?
- Instroomratio: het aandeel van de niet-inwoners ten opzichte van het totale aantal leerlingen dat naar een school in de geselecteerde gemeente gaat.
- Uitstroomratio: het aandeel van de leerlingen die in de geselecteerde gemeente wonen en naar een school gaan buiten die gemeente, ten opzichte van alle leerlingen die in die gemeente wonen.

Voor een instelling (school, schoolbestuur, vestigingsplaats, scholengemeenschap, begeleidend CLB) krijg je een zicht op de woonplaats van de leerlingen.

////////////////////////////////////

BELEIDSVELD ONDERWIJS

4.2 TAALSTIMULERING NEDERLANDS IN HET ONDERWIJS

Focus

Het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029 heeft veel aandacht voor de sleutelrol die het Nederlands speelt in het onderwijs. Niet voor niets bevat het hoofdstuk 'Onderwijs' een apart onderdeel 'Nederlands!' dat tal van initiatieven weergeeft die de Vlaamse Regering op dat vlak wil nemen. In de beleidsnota van de minister van Onderwijs en Vorming is een aparte overkoepelende strategische doelstelling (SD 1: Inzetten op de verbindende en emanciperende rol van Nederlands) aan het thema gewijd. Deze strategische doelstelling heeft onderliggend vier operationele doelstellingen:

- Operationele doelstelling 1: Een sterke taalvaardigheid Nederlands bij alle leerlingen realiseren (ISE kleuter- en leerplichtonderwijs)
- Operationele doelstelling 10: Het Nederlands als onderwijstaal in het hoger onderwijs vrijwaren (ISE hoger onderwijs)
- Operationele doelstelling 16: Nederlands versterken via het volwassenenonderwijs (ISE volwassenenonderwijs)
- Operationele doelstelling 21: Ouders responsabiliseren om Nederlands te gebruiken (ISE ondersteuning onderwijsinstellingen en onderwijsveld)

Die ambities binnen het onderwijs sluiten aan bij de ambitie van een Totaalplan Nederlands binnen het Vlaamse Randbeleid. Deze fiche focust enerzijds op algemene taalstimulerende maatregelen binnen onderwijs en vorming die een belangrijke impact hebben op de Vlaamse Rand. Anderzijds volgt de fiche ook concrete initiatieven op maat van het onderwijs in de Vlaamse Rand op.

Trekkers en partners

- Vlaams minister van Onderwijs
Contact: Steven Vanmol (steven.vanmol@vlaanderen.be)
- Departement Onderwijs en Vorming, afdeling Leerplicht (trekker) Marcel Vandamme (marcel.vandamme@ond.vlaanderen.be); Chama Rhellam (chama.rhellam@ond.vlaanderen.be).
Inhoudelijke experts: Carl Lamote (carl.lamote@ond.vlaanderen.be); Isabelle Goudeseune (isabelle.goudeseune@ond.vlaanderen.be), Sarah De Decker (sarah.dedecker@ond.vlaanderen.be) en Christel Op de beeck (christel.opdebeeck@ond.vlaanderen.be)
- Vlaams minister bevoegd voor de Vlaamse Rand
Contact: Bert Deleersnijder, bert.deleersnijder@vlaanderen.be
- Agentschap Binnenlands Bestuur
- Vzw 'de Rand'

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
2020	Eerste zomerscholen Start projecten taalstimulerende activiteiten Nederlands buiten de schoolse tijd (tot 2022)
2021	Eerste afname KOALA-taalscreening bij kleuters Lancering Leesoffensief
2022	Structurele verankering zomerscholen Vzw 'de Rand' krijgt bijkomende opdracht om secundaire scholen te ondersteunen
2023	Nieuwe eindtermen tweede en derde graad secundair onderwijs Resultaten PIRLS 2021 en PISA 2022 Start ' schooljaar van het Nederlands '
2024	Eerste afname Vlaamse toetsen Publicatie inspiratiegids buitenschoolse taalstimulerende activiteiten
2025	Goedkeuring Conceptnota ieder kind taalheld.

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Stand van zaken 2026

Status

Op schema:

Verskillende taalstimulerende initiatieven uit de vorige regeerperiode worden verdergezet en het begin van de nieuwe regeerperiode betekent ook de start van heel wat nieuwe initiatieven.

Toelichting

Algemene beleidsinitiatieven voor het Vlaamse onderwijs

In wat volgt focussen we op initiatieven die nieuw zijn vanaf deze regeerperiode en volgen we de initiatieven met een meetbaar effect op de Vlaamse Rand.

Minimumdoelen Nederlands

In het basisonderwijs wordt opnieuw op de kern gefocust: een kennisrijk curriculum met sterke aandacht voor kennis van het Nederlands. In het kleuteronderwijs worden er te bereiken minimumdoelen geformuleerd voor woordenschat (Nederlands), luistervaardigheid (Nederlands), en getalbegrip (Wiskunde).

Deze minimumdoelen zijn principieel van kracht vanaf 1 september 2025. Leerplanmakers en scholen hebben een overgangstermijn van één jaar (tot en met 1 september 2026) om deze minimumdoelen volledig om te zetten voor wat betreft de vakdisciplines Nederlands, wiskunde en wetenschap en techniek. De overige minimumdoelen hebben een jaar extra de tijd omgezet te worden in leerplannen. In alle curriculumonderdelen zal gefocust worden op het correct gebruik van de Nederlandse taal. Zo krijgt elk curriculumonderdeel een Nederlands-versterkende impact, zoals elke leerkracht ook een taalbewuste leerkracht wordt.

De “visienota over de vaststelling van kwaliteitsvolle minimumdoelen in het basisonderwijs” werd geagendeerd op de Vlaamse Regering van 28 februari 2025 (zie [hier](#)). De minimumdoelen voor het basisonderwijs werden op 16 mei 2025 als mededeling geagendeerd op de Vlaamse Regering (zie [hier](#)). De lijst met nieuwe minimumdoelen staat [hier](#).

De [Conceptnota Ieder kind taalheld](#), onderschreven door de Vlaamse Regering op 4 juli 2025 wordt volop uitgerold.. Dit plan brengt verschillende acties samen in verband met Nederlands.

- taalachterstand vroeg opsporen en voorkomen
- intensieve ondersteuning voorzien waar nodig
- en het taalonderwijs structureel versterken, in elke school

- Voorafgaand hieraan komt er een instapklas, zodat ouders en kinderen extra worden begeleid richting een sterk leertraject met informatie over het Nederlands, de minimumdoelen etc. De KOALA wordt verfijnd en gealigneerd op de minimumdoelen voor kleuters (zie verder).

- *Extra werkingsmiddelen en omkadering voor de basisschool en het eerste leerjaar secundair onderwijs (Taalheldendecreet)*

Leerlingen die er nood aan hebben worden in de kleuterklas tot en met het eerste leerjaar tijdens de lesdagen ondersteund via voorinstructiemomenten met o.a. een extra begeleiding inzake woordenschat, zinsbouw, uitspraak... zodat ze in de reguliere klas beter mee kunnen volgen. Via eenzelfde invalshoek krijgen leerlingen van het tweede tot het zesde leerjaar die nood hebben aan ruggeleuning Nederlands op het vlak van specifieke onderdelen van de instructietaal, remediëring binnen of buiten de lestijd. Zowel voor de voorinstructie als voor de remediëring ontvangen de scholen op basis van SES-criteria/OKI-indicatoren extra werkingsmiddelen.

Scholen en scholengemeenschappen organiseren taalheldklassen voor elke anderstalige nieuwkomer die nieuw instroomt in het Vlaamse onderwijs en die op basis van de administratieve groep ingeschreven is in het tweede leerjaar of hoger, ongeacht de verblijfsstatus. Ook leerlingen van wie de klassenraad meent dat ze onvoldoende basiskennis Nederlands hebben om aan het reguliere programma deel te nemen, komen in aanmerking, op voorwaarde dat in de motivering rekening wordt gehouden met andere genomen remediërende taalmaatregelen welke ontoereikend zijn gebleken. De scholen stemmen vooraf met de ouders van de betrokken leerlingen de organisatie en de inhoud van de taalheldklassen af. Ouders worden eveneens op geregelde tijdstippen op de hoogte gehouden van de evolutie van hun kind en de prognose met betrekking tot integratie in de gewone klassen.

De taalheldklas bestaat uit intensieve onderwijsactiviteiten die tot doel hebben de leerling door onderdompeling in de onderwijstaal die onderwijstaal te laten verwerven in functie van een zo snel mogelijke integratie in de reguliere onderwijsactiviteiten.

De taalheldklas is in beginsel een voltijds traject. Als er te weinig leerlingen zijn om in een dergelijk voltijds traject te voorzien in de school of de scholengemeenschap, voorziet de school in een volwaardig alternatief dat dezelfde resultaten bereikt. De onderwijsdoelen in de taalheldklas zijn de minimumdoelen.

Het opzet van de taalheldklas is dat deze integratie zo snel mogelijk gebeurt. De taalheldklassen hebben in beginsel een duurtijd van één schooljaar of korter. De taalheldklas is verlengbaar door de klassenraad tot maximaal twee schooljaren.

Deze eerste drie trajecten werden opgenomen in het Taalheldendecreet dat voor de zomer van 2026 in het Vlaams Parlement werd gestemd.

In het ontwerpdecreet Lerenden en Organisatie (agendering op de Vlaamse Regering van 2 mei 2025) was reeds de maatregel opgenomen die leerlingen die, volgens de klassenraad, aan het eind van het basisonderwijs de minimumdoelen Nederlands niet afdoende bereikt hebben maar toch overgaan naar het secundair onderwijs, verplicht om wekelijks 3 lesuren extra Nederlands te volgen en dit bovenop de wekelijkse lessentabel vanaf 2026-2027. Ook hiervoor wordt vanaf september 2026 omkadering voorzien via het Taalheldendecreet.

////////////////////////////////////

Het Taalheldendecreet voorziet verder in de inkanteling (vanaf 1/1/2027) van de middelen Offensief Nederlands in de reguliere professionaliseringsmiddelen voor het basis- en het secundair onderwijs.

Tot slot investeert ieder kind taalheld in de versterking van het Nederlands buiten de school via investeringen in o.a. cultuur, in welzijn en jeugd en dit via regiehouders die afstemmen binnen hun respectieve sectoren.

De hele inhoudelijke versterking van het Nederlands, zowel binnen de school als in de samenwerkingsverbanden erbuiten, gebeurt door de Taalunie, Leerpunt en het Vlaamse Talenplatform, zijnde de drie strategische partners, die via een samenwerkingsverband instaan voor professionalisering, kwaliteitsscreening en communicatie, en versterking van o.a. de leermaterialen.

De mededeling “Professionalisering in het kader van de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs” werd geagendeerd op de Vlaamse Regering van 29 april 2025 (zie [hier](#)). Dat professionaliseringsprogramma beoogt een versterking van de kennis van effectieve didactiek, van leerondersteunende vaardigheden en van het kennisrijk curriculum. Het gaat breder dan Nederlands.

- KOALA-taalscreening kleuters

Vanaf schooljaar 2021-2022 screenen basisscholen in het gewoon basisonderwijs elke kleuter van 5 jaar op taalvaardigheid Nederlands. Ook leerlingen met een IAC-verslag in het buitengewoon onderwijs kunnen deelnemen. De screening gaat na of de leerling het Nederlands voldoende beheerst door de luistervaardigheid te screenen (zie [hier](#) voor meer informatie). Het taalscreeningsinstrument KOALA werd ontwikkeld door het Centrum voor Taal en Onderwijs (KU Leuven).

Na de KOALA-afname voert het departement Onderwijs en Vorming jaarlijks een beperkte steekproef uit. Het aandeel leerlingen met ondersteuningsnoden ligt hoger in scholen met meer leerlingen met leerlingenkenmerk 'thuis taal niet-Nederlands' en varieert ook regionaal met o.a. hogere noden in het Brussels Gewest en in de Vlaamse rand.

	Percentage leerlingen met ondersteuningsnoden				
	2021-22	22-23	23-24	24-25	25-26
Vlaamse rand	22,2%	17,9%	22,3%	24,4%	25,4%
Totaal	15,1%	14,3%	14,4%	15,5%	15,9%

De screening voor kleuters wordt verdergezet en geactualiseerd. KOALA valt in de beleidsnota Onderwijs onder operationele doelstelling 1: Een sterke taalvaardigheid Nederlands bij alle leerlingen realiseren. De KOALA wordt binnen de context van ieder kind taalheld momenteel verfijnd voor de groene zone richting

de afname 2026 en vervolgens gealigneerd aan de minimumdoelen voor het kleuteronderwijs richting de afname in 2027, Ook voor deze aanpassingen worden middelen voorzien in ieder kind taaheld.

- *Zomerscholen*

Sinds 2022 is zijn de zomerscholen via het organisatiedecreet zomerscholen (zie [hier](#)) structureel verankerd. Een besluit van de Vlaamse Regering (zie [hier](#)) bepaalt de procedure voor indiening, goedkeuring en evaluatie van de projecten voor de organisatie van zomerscholen, en de wijze waarop deze projectsubsidies toegekend krijgen.

De zomerscholen krijgen extra middelen vanuit ieder kind taalheld, dat tevens inzet op de ontwikkeling van een kwaliteitskader en leermaterialen voor het zomeraanbod voor de versterking van het Nederlands.

Het “aantal zomerscholen” zegt in deze context niet zoveel omdat het enkel aangeeft hoeveel keer er in periodes van telkens 10 dagen een zomerschool wordt ingericht; de organisatoren zijn immers lokale besturen en scholen. Een organisator kan zo bijvoorbeeld twee zomerscholen inrichten (2 X 10 dagen). Daarom hebben we het aantal effectief deelnemende leerlingen opgenomen per randgemeente waaruit meteen ook af te leiden valt in welke gemeente van de Vlaamse Rand er een zomerschool werd ingericht.

Positief is de groei van de gemeenten in de Vlaamse Rand rond Brussel. In 2025 organiseerden 9 van de 19 randgemeenten een zomerschool. Linkebeek nam bij de organisatie een regierol op voor de gemeente Drogenbos, waardoor voor het eerst in de helft van de randgemeenten een zomerschool was. De gemeente Sint-Pieters-Leeuw tekende voor het vijfde jaar op rij present. Gevolgd door Tervuren en Zaventem die zich al vier jaar inzetten voor de zomerscholen. Na een jaar afwezigheid was ook Vilvoorde terug van de partij.

Totaal aantal effectieve leerlingen die deelnamen aan een zomerschool per gemeente in Vlaamse rand

	2021	2022	2023	2024	2025
Asse	0	0	0	0	0
Beersel	0	0	0	0	0
Dilbeek	0	0	0	0	0
Drogenbos	0	0	0	0	0
Grimbergen	30	0	0	0	0
Hoeilaart	0	40	43	43	42
Kraainem	0	0	0	0	0
Linkebeek	0	0	0	18	19
Machelen	72	40	0	26	24
Meise	0	0	0	62	115
Merchtem	0	0	0	0	0
Overijse	0	0	0	51	69

////////////////////////////////////

De Vlaamse toetsen zijn opgenomen in de beleidsnota Onderwijs onder operationele doelstelling 20: De externe kwaliteitscontrole door de onderwijsinspectie doelgericht versterken en operationele doelstelling 22: Kwaliteitszorg en -ontwikkeling stimuleren van strategische doelstelling 2: De lat hoog leggen voor onderwijskwaliteit

Naast de jaarlijkse Vlaamse toetsen blijft de Vlaamse Regering investeren in internationaal vergelijkend onderzoek. Zo neemt Vlaanderen deel aan PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) dat de vaardigheden in begrijpend lezen van leerlingen van het vierde leerjaar lager onderwijs in kaart brengt. De resultaten van PIRLS2026 worden eind 2027 verwacht. Daarnaast neemt Vlaanderen ook deel aan TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study), een internationaal vergelijkend onderzoek naar leerlingenprestaties in wiskunde en wetenschappen. Net als de vorige TIMSS-evaluaties verzamelt TIMSS 2027 gedetailleerde informatie over het curriculum en de implementatie ervan, onderwijspraktijken en schoolmiddelen. Vlaanderen neemt deel met de leerlingen uit het 4de leerjaar lager onderwijs.

Vlaanderen neemt ook deel aan PISA (*Programme for International Student Assessment*). Dit een internationaal vergelijkend onderzoek brengt onder meer de leesvaardigheid van 15-jarigen in kaart brengt. De resultaten van PISA2025 worden eind 2026 bekendgemaakt. Het hoofddomein van PISA2025 is natuurwetenschappen.

Ook neemt Vlaanderen deel aan IELS (*International Early Learning and Child Well-being Study*). Dit internationaal vergelijkend onderzoek brengt leerervaringen van vijfjarigen in kaart. Hieronder vallen ook 'vroege taalvaardigheden' (fonologisch bewustzijn, woordenschatkennis en luistervaardigheid). De resultaten van het onderzoek werden op 5 mei 2026 bekendgemaakt.

NT2-aanbod voor volwassenen

Het verhogen van het taalniveau voor inburgeraars tot B1 mondeling heeft implicaties voor de NT2-test die momenteel wordt afgenomen op het taalniveau A2. Er worden voorbereidingen getroffen om de taalniveauverhoging naar B1 mondeling zowel op vlak van regelgeving als op vlak van de ontwikkeling van de gestandaardiseerde vragen voor de NT2-test te realiseren. Het mondelinge taalvaardigheidsniveau voor de NT2-test wordt verhoogd naar B1 mondeling en de afnamemodaliteiten worden verder bekeken. Verder werd ook de verhouding in het gestandaardiseerde deel van de NT2-test verhoogd. Voortaan bestaat 80% van de NT2-test uit het resultaat op de gestandaardiseerde test en 20% uit het resultaat van de trajectevaluatie.

De open-end-financiering voor NT2 in het volwassenenonderwijs zorgt ervoor dat centra voor basiseducatie en centra voor volwassenenonderwijs prioritair inzetten op NT2-aanbod. Deze sterke focus op NT2 blijft behouden en de drempel tot het volgen van een NT2-opleiding blijft zo laag mogelijk.

Het regeerakkoord 2024-2029 vermeldt inzake de versterking van de taalintegratietrajecten de samenwerking tussen het volwassenenonderwijs en het leerplichtonderwijs om drempels tot leren te

BELEIDSVELD WELZIJN

5.1 DE HISTORISCHE ZORGACHERSTAND IN DE RAND WEGWERKEN

Focus

In vergelijking met andere provincies hinkt het aanbod aan welzijnsvoorzieningen in Vlaams-Brabant – en in het bijzonder in de Vlaamse Rand – achterop, en dit in verschillende welzijnssectoren: van jongerenwelzijn en geestelijke gezondheidszorg tot buitenschoolse kinderopvang en de zorg voor personen met een handicap. Daarom kreeg het autonoom provinciebedrijf Vlabinvest in 2018 de bijkomende opdracht om welzijns- en zorgvoorzieningen in Vlaams-Brabant te ondersteunen. Momenteel heeft Vlabinvest een reguliere subsidiewerking (punt 1.1) waarbij initiatiefnemers worden gestimuleerd en begeleid, en in 2023 startte Vlabinvest ook met het faciliteren van zorgcampussen (punt 1.2). Deze fiche volgt de werking van Vlabinvest Zorg en de behaalde resultaten op.

Daarnaast heeft de fiche aandacht voor sectorale initiatieven ter versterking van het zorgaanbod in Vlaams-Brabant, die uitgaan van diverse afdelingen van het Departement Zorg, het Agentschap Opgroeien en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH).

Trekker en partners

- Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Contact: Maarten Janssens
- Vlabinvest apb (trekker)
Contact: Sara Hubin, sara.hubin@vlabinvest.be
- Departement Zorg, afdeling beleidscoördinatie
Contact: Erwin Daenen, erwin.daenen@vlaanderen.be
- Departement Zorg, afdeling Woonzorg, afdeling Eerste Lijn en Gespecialiseerde Zorg
- Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA)
- Agentschap Opgroeien
- Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
2018	Decreet Vlabzorginvest in voege
Jaarlijks in mei en november	Toetsing bij de WVG-entiteiten van de Vlaams-Brabantse aanvragen voor infrastructuursubsidies van Vlabinvest
Jaarlijks in juni en december	Principiële toekenningen infrastructuursubsidies aan initiatiefnemers
November 2023	Aankoop gebouw te Halle voor zorg en onderwijs
Jaarlijks indien relevant	Voeren van het decretaal voorzien overleg tussen Vlabinvest en de verschillende WVG-entiteiten
2025-2026	Intentieverklaring: omvormen van een voormalig overheidsgebouw naar een welzijns-campus ism stad Vilvoorde en de eigenaars.

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Stand van zaken 2025

Status

Op schema:

- Reguliere subsidies, toetsing gekoppeld aan de toekenningen, zijn op schema.
- Decreetaal voorzien overleg (schriftelijke procedure) is op 1 fiche na afgerond.
- Opbouw zorgcampus te Halle is lopende (gesprekken met nieuw lokaal bestuur, overheidsopdracht, vastleggen zorgpartners, ...).

Toelichting

Reguliere subsidies Vlabzorginvest

Op 1 januari 2018 startte Vlabinvest met een specifiek welzijns- en gezondheidsinfrastructuurbeleid voor Vlaams-Brabant. Daarmee gaf het gevolg aan het decreet van 31 januari 2014 betreffende opdracht van de bevoegdheid inzake het voeren van een specifiek grond- en woonbeleid en een specifiek welzijns- en gezondheidsinfrastructuurbeleid voor Vlaams-Brabant aan de provincie Vlaams-Brabant, dat onder meer voorziet in structureel overleg tussen Vlabinvest en de Vlaamse Gemeenschap.

Geïntegreerde zorglocaties

Via een selectieprocedure wordt een investeerder gezocht die de verbouwing en uitbating op zich neemt binnen de door Vlabinvest uitgezette contouren van een zorgcampus.

Vlaams beleid Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

////////////////////////////////////

In de legislatuur 2024-2029 ligt de klemtoon op 5 werven: kinderopvang (200 miljoen), jeugdhulp (120 miljoen), personen met een handicap (500 miljoen), ouderenzorg (140 miljoen) en mentaal welzijn.

Kinderopvang

Op 7 april 2025 lanceerde de Vlaamse Regering een masterplan kinderopvang met meerjarenprogrammatie. Meerdere gemeentes van de Vlaamse Rand zullen aanspraak kunnen maken op nieuwe plaatsen kinderopvang subsidietrap 2 (inkomensgerelateerde plaatsen).

Vanuit het Vlaamse Randfonds is eind 2025 door minister Weyts een bedrag van 200.000 euro vrijgemaakt om extra middelen te kunnen inzetten voor de uitbreiding van de kinderopvang in de Vlaamse Rand, in lijn met het 'masterplan kinderopvang'. Het bedrag zal worden ingezet om de reguliere subsidie vanuit Vlabinvest voor deze kinderopvanguitbreidingen te verdubbelen.

Perspectief op lange termijn: naar een slagkrachtig en aanspreekbaar mesoniveau voor geïntegreerde zorg en zorgstrategische planning

In het regeerakkoord en de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2024-2029 wordt sterk ingezet op de verdere ontwikkeling van Geïntegreerde Zorg en Ondersteuning (GIZO). GIZO vormt een rode draad doorheen het geheel aan beleidsinitiatieven en de vijf prioritaire thematische werven kinderopvang, jeugdhulp, ondersteuning voor personen met een handicap, mentaal welzijn en ouderenzorg. GIZO is de sleutel willen we, in het licht van de maatschappelijke uitdagingen, ook in de toekomst een kwaliteitsvolle en toegankelijke zorg blijven realiseren voor de bevolking.

Om effectief te komen tot geïntegreerde zorg en ondersteuning, dienen verschillende bouwstenen verder ontwikkeld of versterkt te worden. Eén van die bouwstenen is een slagkrachtig mesoniveau. Het Vlaamse regeerakkoord spreekt in deze van:

"We brengen de architectuur van de Vlaamse zorgsector in kaart. Een logische en heldere structuur moet geïntegreerde zorg in Vlaanderen verder faciliteren. We zetten in op een verdere versterkte integratie en afstemming van de verschillende zorgstructuren (Logo's, eerstelijnszones, zorgregio's,...) waarbij we de verschillende structuren afstemmen op de Vlaamse referentieregio's."

De beleidsnota stelt verder: *"Een populatiegerichte aanpak vereist een duidelijk werkingsgebied. De referentieregio's dienen als basis om de regionale zorgzones, zoals benoemd in het eerstelijnsdecreet, vorm te geven."*

Ook in het kader van het Interfederaal Plan Geïntegreerde Zorg en het bijhorende protocolakkoord, wordt een slagkrachtig en aanspreekbaar mesoniveau benoemd als één van de kernpunten om vanuit

Het afgelopen jaar werd in het kader van de ontwikkeling van GIZO werk gemaakt van de conceptuele uitbouw van het mesoniveau. Een conceptnota voor de Vlaamse Regering is in voorbereiding, waarin geografisch de regionale zorgzones worden vastgelegd, de zorgraden gepositioneerd worden als implementator voor geïntegreerde zorg (te starten met de interfederale programma's, waaronder als eerste perinatale zorg), de zorgraden de mogelijkheid krijgen om krachten te bundelen op regionaal niveau in functie van de implementatorrol en het regionale niveau tot slot bekrachtigd wordt als de plaats voor strategische afstemming tussen samenwerkingsverbanden en netwerken, en voor populatiemanagement en zorgstrategische planning.

¹ VR 2025 2305 MED.0209/1

² VR 2025 1710 MED.0398/1

BELEIDSVELD WONEN

6.1 WOONBELEID IN DE VLAAMSE RAND

Focus

In het regeerakkoord spreekt de Vlaamse Regering haar ambitie uit om in te zetten op “een kwalitatief aanbod aan duurzame en betaalbare woningen voor iedereen”. Dat is des te meer nodig in de Vlaamse Rand, waar de grote toestroom van nieuwe inwoners “leidt tot hoge grond- en woonprijzen”. Die zorgen er op hun beurt voor dat “heel wat geboren en getogen inwoners niet langer in de eigen regio kunnen blijven wonen”. Deze fiche focust op verschillende beleidsinitiatieven die tot doel hebben om wonen in de Vlaamse Rand betaalbaar te houden, in het bijzonder voor inwoners die een band hebben met de streek.

Trekkers en partners

- Vlabinvest apb (trekker)
Contact: Sarah Claeys, sarah.claeys@vlabinvest.be
- Wonen in Vlaanderen
Contact: Emy Nys, emy.nys@vlaanderen.be
- Woonmaatschappijen
- Gemeenten
- Intercommunales Haviland (Halle-Vilvoorde) en Interleuven (Leuven)
- OCMW's
- Vlaams Woningfonds
- Vzw 'de Rand'
- Provincie Vlaams-Brabant

Historiek

Tijdslijn	Mijlpaal
2014	Decreet Vlabinvest
2023	Decreet Wonen in Eigen Streek

Tabel 1: Historiek van de relevante beleidsacties.

Stand van zaken 2025

Status

Op schema:

Bij de start van de nieuwe legislatuur worden verschillende initiatieven rond lokaal woonbeleid verdergezet en ontwikkeld.

Toelichting

Wonen in Eigen Streek

Met [Wonen in Eigen Streek](#) geeft Vlaanderen lokale besturen in de duurste Vlaamse gemeenten een instrument om de minder kapitaalkrachtige, plaatselijke bevolking te helpen bij een woningaankoop. Het decreet Wonen in Eigen Streek van 2023 werd op 16 januari 2025 grotendeels bevestigd door het Grondwettelijk Hof. Het Grondwettelijk Hof vernietigde slechts een specifiek aspect van de voorwaarde van lokale binding, waardoor ook bewoning in een aangrenzende gemeente buiten het Vlaamse Gewest moet worden meegeteld.

Over de optie om de lokale binding enkel vast te stellen op basis van bewoning van de WIES-gemeente zelf, deed het Grondwettelijk Hof geen uitspraak. Die optie blijft dus ongewijzigd. Daarnaast werd aangevoerd dat de regeling mogelijk in strijd is met de regels rond staatssteun. Het Grondwettelijk Hof heeft zich hier niet over uitgesproken, maar heeft de kwestie doorverwezen naar het Hof van Justitie. Het Hof van Justitie heeft zich uitgesproken over de kwestie van staatssteun op 26 maart 2026. Het Hof oordeelt dat het WIES-decreet geen staatssteunregeling invoert die bij de Commissie moet worden aangemeld, aangezien gemeenten de keuze hebben om al dan niet een WIES-reglement aan te nemen en, in voorkomend geval, verschillende parameters nog door de gemeenten moeten worden geconcretiseerd. Het Hof van Justitie spreekt zich echter niet uit over de gemeentelijke reglementen. Finaal blijft de essentie van het WIES-decreet ongewijzigd.

Wonen in Vlaanderen biedt ondersteuning aan gemeenten via de begeleiders lokaal woonbeleid. Op het lokaal woonoverleg wordt gepeild naar de intenties van gemeenten om in te stappen in het WIES-systeem en de bestaande gemeentelijke reglementen worden op onze website geplaatst als gemeenten dit bezorgen aan Wonen in Vlaanderen. Daarnaast is er regelmatig overleg met Vlabinvest hierover.

Vlabinvest maakt de WIES-mogelijkheden bekend bij lokale besturen in de Vlaamse Rand en reikt hen [ondersteuning](#) aan, zowel inhoudelijk als financieel. De financiële inspanning die wordt gevraagd op niet-gemeentelijke gronden blijkt een drempel indien geen koppeling wordt gemaakt met een aangeduid fonds waaruit geput kan worden. Voor de creatie of versterking van dergelijk fonds zijn in een aantal gemeenten goede voorbeelden die ook steeds worden gedeeld ter inspiratie. Hieronder het overzicht van de gevoerde communicatie op initiatief van de Vlabinvest-medewerker:

gemeente	Info schriftelijk	Overig contact	Toelichting
Asse	09/04/24 13/02/25	Ja	/
Beersel	09/04/24 13/02/25	Ja	21/05/25
Dilbeek	09/04/24 13/02/25	Ja	06/05/24 14/10/24 07/02/25 03/06/25 28/08/25
Drogenbos	09/04/24 13/02/25	Nee	/
Grimbergen	09/04/24 13/02/25	Ja	06/05/24 20/10/25
Hoeilaart	09/04/24 13/02/25	Ja	/
Kraainem	09/04/24 13/02/25	Nee	/
Linkebeek	09/04/24 13/02/25	Nee	/
Machelen	09/04/24 13/02/25	Ja	10/10/24 12/12/24
Meise	09/04/24 13/02/25	Ja	05/09/24
Merchtem	09/04/24 13/02/25	Ja	30/05/24
Overijse	09/04/24 13/02/25	Ja	30/04/24
Sint-Genesius-Rode	09/04/24 13/02/25	Ja	10/06/24

////////////////////////////////////

Sint-Pieters-Leeuw	09/04/24 13/02/25	Ja	15/3/24 24/06/25
Tervuren	09/04/24 13/02/25	Ja	09/07/24 19/03/25
Vilvoorde	09/04/24 13/02/25	Ja	07/03/25 07/05/25 25/06/25
Wemmel	09/04/24 13/02/25	Ja	13/06/24
Wezembeek- Oppem	09/04/24 13/02/25	Nee	/
Zaventem	09/04/24 13/02/25	Nee	/

Betaalbaar wonen

De Vlaamse overheid stelt verschillende Instrumenten ter beschikking om wonen betaalbaar te maken voor wie een bescheiden inkomen heeft. Concreet gaat het om de [Vlaamse woonlening](#) en het systeem van [geconventioneerde verhuur \(budgethuren\)](#). Verder werd in de Beleidsnota Wonen 2024-2029 aangekondigd dat de Vlaamse huurpremie en huursubsidie geïntegreerd zullen worden tot één vereenvoudigd stelsel van huurtoelagen om de betaalbaarheid in de huursector te verbeteren.

In de Vlaamse Rand rond Brussel heeft Vlabinvest apb de opdracht om betaalbare kavels, huur- en koopwoningen aan te bieden zodat mensen met een klein tot middelgroot inkomen in hun buurt kunnen blijven wonen. In 2025 kocht Vlabinvest voor 2,076 mio euro vastgoed op 4 verschillende locaties. Drie aankopen gebeurden via uitoefening van het voorkeepsrecht, 1 aankoop onderhands. Verder is financiering toegestaan voor 5 betaalbare woonprojecten, zijn 3 projecten opgeleverd en 6 werven lopend. Voor meer cijfers omtrent het grond- en woonbeleid van Vlabinvest verwijzen we naar het jaarverslag 2025.

Binnen het Vlaamse woonbeleid moet bij de uitwerking van de verschillende wooninstrumenten voldoende aandacht zijn voor de toegang ertoe voor de inwoners uit de Vlaamse Rand, zodat zij lokaal kunnen blijven wonen. Dit is vandaag niet altijd of onvoldoende het geval. Vlabinvest toetst vanuit haar decretale rol om betaalbaar wonen te voorzien in deze regio of het generieke Vlaamse woonbeleid voldoende rekening houdt met de specifieke situatie rond Brussel die een fijnmazige aanpak vereist. Zo stelt Vlabinvest vast dat voor de meeste kopers een Vlabinvestwoning feitelijk niet beleenbaar is met de Vlaamse Woonlening. Verder onderzoek moet uitwijzen welke voorwaarden momenteel een drempel vormen.

Sociaal wonen

Het regeerakkoord geeft aan dat het verplichte taalniveau voor sociale huurders zal worden opgetrokken naar B1 mondeling. Op 19 december 2025 heeft de Vlaamse Regering een voorontwerp van decreet principieel goedgekeurd, waarbij deze taalkennisvereiste voor sociale huurders wordt ingevoerd. Het is geen inschrijvings- of toelatingsvoorwaarde, maar een huurdersverplichting. De Vlaamse Regering zal bepalen vanaf wanneer de sociale huurder zal moeten voldoen aan de verplichting en zal daarvoor een redelijke termijn vaststellen, rekening houdend met de leertijd die nodig is om het hogere kennisniveau te behalen. De kandidaat-huurders zal wel al bij inschrijving uitdrukkelijk op de hoogte gebracht worden van deze huurdersverplichting, zodat de kandidaat-huurder zich daar op kan voorbereiden. Het beleidstraject is momenteel nog lopende. Zodra de taalvereiste definitief wordt verhoogd, dan zal ook Vlabinvest de nieuwe taalvereiste invoeren.

Daarnaast heeft de Vlaamse Regering een nieuwe langetermijndoelstelling uitgewerkt in de vorm van een Bindend Sociaal Objectief (BSO) 2026-2042, waarmee ze streeft naar minstens 50.000 bijkomend sociale huurwoningen tegen 2042... De verplichte gemeentelijke objectieven worden, in voorkomend geval, aangevuld met een specifieke inhaalbeweging (SIB). Dit zijn alle tekorten, of niet-gerealiseerde sociale huurwoningen t.o.v. het vorige BSO 2009-2025. Omdat bepaalde gemeenten ruimtelijke uitdagingen hebben, heeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid voorzien om een gehele of gedeeltelijke vermindering van de specifieke inhaalbeweging aan te vragen. aanvullend werd een specifieke regeling uitgewerkt voor de Vlaamse randgemeenten en Halle: indien zij een vermindering aanvragen en voldoen aan de decretale voorwaarden (cfr. Artikel 2.32, §2 van de Vlaamse Codex Wonen van 2021) krijgen zij een vrijstelling van de SIB voor ten minste 75%. Deze regeling is nog onder voorbehoud van de definitieve goedkeuring van het ontwerpbesluit.

Ook heeft de Vlaamse Regering gevraagd aan Vlabinvest en Wonen in Vlaanderen om deze Vlaamse randgemeenten en Halle maximaal te ondersteunen bij hun verminderingaanvraag. Hiervoor werd op 20 mei 2026 een persoonlijke, proactieve mail verstuurd naar deze 20 gemeenten, waarbij bijkomende duiding en ondersteuning wordt aangeboden indien gewenst.

Intergemeentelijke samenwerking rond lokaal woonbeleid

Vlaanderen stelt subsidies ter beschikking om gemeenten te ondersteunen in hun regisseursrol en hen te stimuleren om intergemeentelijk samen te werken rond de drie Vlaamse beleidsprioriteiten voor het woonbeleid:

1. De gemeente zorgt voor een divers en betaalbaar woonaanbod afhankelijk van de woonnoden.
2. De gemeente werkt aan de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving
3. De gemeente informeert, adviseert en begeleidt inwoners met vragen over wonen.

Initiatiefnemers konden tot 30 september 2025 een subsidieaanvraag indienen voor de periode 2026-2031. Op 18 december 2025 keurde de Minister van Wonen een ministerieel besluit goed dat een subsidiebelofte verleent aan 70 IGS-projecten, waaraan 263 van de 285 Vlaamse gemeenten deelnemen (92%). Dit is een toename met 12 gemeenten ten opzichte van 2025. Initiatiefnemers die in 2025 nog geen subsidieaanvraag indienden omdat gemeenten pas later beslisten om intergemeentelijk samen te werken, kunnen in 2028 een subsidieaanvraag indienen voor de periode 2029-2031.

In de Vlaamse rand nemen alle 19 gemeenten deel aan een gesubsidieerd IGS-project:

- Wonen in de Druivenstreek: Hoeilaart + Overijse + Tervuren (+ Bertem + Huldenberg)
- Woonbeleid Zennevallei: Beersel + Sint-Pieters-Leeuw (+ Halle)
- Woonwinkel KLM: Meise (+ Londerzeel + Kapelle-op-den-Bos)
- Woonwinkel MaZaVi: Vilvoorde + Machelen + Zaventem (nieuw project sinds 2026)
- Woonwinkel Noord: Grimbergen (+ Zemst + Steenokkerzeel + Kampenhout)
- Woonwinkel West-Brabant: Asse + Dilbeek + Wemmel + Merchtem (+ Opwijk)
- Woonwinkel WOK: Wezembeek-Oppeem + Kraainem (nieuw project sinds 2026)
- Woonwinkel Zuid: Drogenbos + Linkebeek + Sint-Genesius-Rode (nieuw project sinds 2026)

In het verleden gaven faciliteitengemeenten al vaker blijk van interesse om in een gesubsidieerd IGS-project rond wonen in te stappen. Dit omdat ze zelf vaak een te beperkte setting kennen om de taken rond wonen ten volle op te nemen. Vanaf 2026 zijn er dan ook drie nieuwe IGS-projecten opgericht (cf. supra). Daarnaast zijn enkele projecten anders samengesteld ten opzichte van de periode 2020-2025 (bijvoorbeeld Wonen in de Druivenstreek ten gevolge van herschikkingen binnen het werkingsgebied van IGO).

Elke gemeente die deelneemt aan een IGS lokaal woonbeleid moet voor elk van de drie Vlaamse beleidsprioriteiten een aantal basisinitiatieven uitvoeren en kan per beleidsprioriteit één of meer eigen initiatieven voorstellen. De eigen initiatieven zijn afgestemd op de lokale huisvestingssituatie en hoeven niet in elke deelnemende gemeente van het werkingsgebied uitgevoerd te worden.

De IGS-projecten in de Vlaamse rand kozen voornamelijk voor eigen initiatieven met betrekking tot beleidsprioriteit 1 en 2. Voorbeelden hiervan zijn:

- Het ministerieel besluit van 29 januari 2026 bevat de subsidiebedragen voor alle IGS-projecten voor het werkingsjaar 2026. Het ministerieel besluit van 1 april 2026 bevat de aangepaste subsidiebedragen voor 2026 na indexering. Deze documenten zijn terug te vinden op de [webpagina van Wonen in Vlaanderen](#).

Wonen in Vlaanderen onderzoekt op welke manier het de betrokkenheid van stakeholders bij het Vlaamse woonbeleid kan verhogen. Relevant is op dat vlak de oprichting van een taskforce wonen-ruimte. De taskforce moet bijdragen aan meer betaalbare, kwalitatieve en duurzame woningen op goed gelegen locaties en zal bijvoorbeeld on(der)benutte gronden en panden in kaart brengen. De Vlaamse Regering keurde op 7 februari 2025 de [conceptnota over de nieuwe taskforce](#) goed.. In eerste instantie kan men best strategisch inzetten op het verdichten in bestaande kernen en pas in tweede instantie op goed geleiden greenfieldontwikkelingen. Dit geldt voor alle gronden van (semi-)publieke en private actoren, alsook voor gronden van woonmaatschappijen. Bijgevolg vraagt dit om een paradigmashift bij alle betrokkenen om de historische praktijken, die focussen op greenfieldontwikkeling, om te draaien naar transformatie- en verdichtingsprocessen.

////////////////////////////////////

woonmaatschappijen in de regio wel. Vlabinvest zou ook de mogelijkheid verwelkomen om een agendapunt voor de taskforce te kunnen voordragen.

Naast de taskforce werkt het Departement Omgeving in overleg met Wonen in Vlaanderen aan een strategie regiowerking, waarbij Vlabinvest eventueel betrokken kan worden.

Vlabinvest kan ook goede praktijken delen met Wonen in Vlaanderen. Zo heeft Vlabinvest alle lokale besturen in de regio kunnen overtuigen opnieuw een recht van voorkoop in te voeren. Wonen in Vlaanderen kan die aanpak meenemen in een opleiding of infosessie voor klanten elders in Vlaanderen.

////////////////////////////////////